

V. évfolyam,
9. szám2003.
november

Közter

Együtt az EU-ról

Közös rendezvénysorozatot indított októberben a Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara és a megyei könyvtárban működő Európai Információs Pont a mezőgazdaságból élők számára a "Duna-Tisza köze agrár- és vidékfejlesztéséért" címmel. A szakmai előadások célja, hogy az ágazatban működő vállalkozások, termelők számára lehetővé tegyék az uniós támogatások megismerését, és az EU által biztosított keretösszegek felhasználását. Az előadók a minisztérium, a megyei földművelésügyi hivatal, az agrárkamara és a kistérségek szakemberei. Az első előadást Baján tartották október végén.

A megyei agrárkamara és a könyvtár együttműködési szerződést is kötöttek, amelyről sajtótájékoztatót számoltak be. **Ramháb Mária** igazgató így indokolta ezt a lépést: közösen kívánták kiválasztani a témákat és településeket, valamint szerették volna egyesíteni erőiket és forrásait. **Dr. Kecskés László**, a megyei agrárkamara elnöke szerint az emberek ma már nem általános jellegű tájékoztatást, hanem konkrét kérdésekre konkrét válaszokat várnak, s ebben a két, egyébként már régóta együttműködő szervezet jól kiegészítheti egymást. **Kőváriné dr. Bartha Ágnes**, az agrárkamara titkára kiemelte, arra törekszenek, hogy a könyvtárban rendelkezésre álló informatikai technológiát jobban kihasználják. Mint mondta, az összeadott források - a tudás és az információbázis - révén szélesebb körű és konkrétabb tájékoztatást tudnak nyújtani.

A megyei könyvtár a kecskeméti EU-Infoponton kívül három másik városban is létrehozott alpontokat, további négy városi könyvtárban EU-sarkokat alakítottak ki. Több helyi könyvtárban EU-polcrendszeren találhatják meg az érdeklődők az uniós kapcsolatos kiadványokat. Mint **Ramháb Mária** hangsúlyozta, fontos tudatosítani az emberekben, hogy a tájékozódást nekik kell elkezdni, s ehhez a könyvtár jó kiindulópont.

Az októberben kezdődött közös rendezvénysorozaton a résztvevők információt szerezhetnek a Nemzeti Fejlesztési Tervről, annak agrár- és vidékfejlesztési vonatkozásairól, az agrár-környezetvédelem aktuális kérdéseiről, az Európai Orientációs és Garancia Alapról, a kistérségi területfejlesztési önkormányzatok és a mezőgazdaság kapcsolatáról valamint az adott térség aktuális EU-konform projektjeiről. Kecskeméten januárban szerveznek előadást.

Találkozó a munka miniszterével

Az Európai Unióhoz való magyar csatlakozás sikeressége szempontjából kulcsfontosságúnak tekinthető a foglalkoztatáspolitikai és a munkaügy. Az ezzel összefüggő munkaügyi és átképzési kérdésekről a „Modern munka világa” címmel regionális tanácskozást tartottak az érintett szakemberek és érdeklődők részvételével november 6-án 14 órakor Kecskeméten, az ÁFEOSZ szakiskolában. A SZFÉRA Kft. által szervezett tanácskozáson részt vett és előadást tartott **Burány Sándor** foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter.

A Kodály Iskola ünnepi hete

A Kodály Iskola fennállásának 53. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepségsorozatot rendezett. Október 27-én kezdődött az ünnepi hét, akkor, és az ezt követő napokon az alsó-, felső tagozaton és a középiskolában bemutató órákat tartottak. A születésnap délutánján az iskola tanárai megkoszorúzták a Budai utcában Nemesszeghy Lajosné újonnan felavatott emléktábláját. Még aznap az iskola diákjai virágot vittek a temetőbe az iskolaalapító sírjára. Október 28-án az alsó tagozatosok a 4. osztály műsorával ünnepeltek a díszteremben. Az ünnepség után virágot helyeztek el Kodály Zoltán, Nemesszeghy Szentkirályi Márta és Kardos Pál emlékére.

Az esti ünnepi hangversenyen a Miraculum Gyermekkar, Tamcsu Kata, Jámor Anna, a Campanella Leánykar, az Aurin Leánykar, Jámor Janka, Szabó Vanda, Szalai Éva és a Kodály Iskola Vegyeskara szerepelt, nagy közönségsikerral. A tradicionális értékek megtartása mellett a Kodály Iskolában ügyelnek az új értékek és hagyományok ápolására, illetve megteremtésére is.

Nem méreg végzett velük

Mégsem méreg végzett a Béke-fasori hársakkal. Ezt állapította meg a megyei növény- és talajvédelmi szolgálat. A vizsgálatot a Városgazdasági Kft kérte, a Béke-fasorban elültetett, a nyárat leváltó hársfák nagy része ugyanis nem élte túl az idei gyilkos nyarat. Ugyanakkor lakossági bejelentés is érkezett az önkormányzathoz, miszerint pusztulásukban „idegenkezűség” játszott szerepet. A mostani vizsgálat azonban nem tudott kimutatni semmilyen mérget. A mintaként felvett fákknak egyszerűen nem volt megfelelően fejlett gyökérzete.

Úgy tűnik, a Béke fasoron nem annyira a méregkeverő jár, mint inkább notórius följelentető. Az idén télen már megtréfálta a polgármesteri hivatalt, amikor a szegedi környezetvédelmi felügyelőségen bejelentette, hogy egyik szomszédja veszélyes anyagokkal fűt, és mérgezi az egész környéket. Miután az illetékes hatóságok hetekig hiába kutakodtak a gyanúsított lakásán és munkahelyén, a felügyelőség megszüntette az eljárást.

A Béke fasoron lakók nemrégiben levelet írtak a polgármesternek. Ebben nagy gyakorlatuk van, mivel azóta, hogy felmerült a nyárfasor leváltása, többször fordultak már a város vezetőihez és gyűjtöttek aláírásokat ez ügyben. (Ennek

köszönhetően lett az eredeti szándék szerinti azonnali kivágásból fokozatos leváltás.) A levélben kifogásolják, hogy a „pusztítás és a kíméletlen fanyesés”, amit a fasorban végeztek tavaly és idén tavasszal, rontja az itt élők közérzetét, egészségi állapotát: megnőtt a por, a zaj hatása, a tűző nap ellen nem védik a házakat az árnyas fák. A megcsontolt fák miatt a Béke fasor mint kegyeleti út elvesztette eddigi szépségét, jellegzetes méltóságát.

A levél aláírói szeretnék tudni, megfelelő szaporítóanyagot használt-e a VG Kft a féléváltáskor, megfelelően előkészítették-e a talajt az ültetetéshez, mi lett a tavaly és tavalyelőtt kivágott értékes nemes nyárfákkal, egyáltalán: megfelelő gondossággal és körültekintéssel jártak-e el, amikor az adófizető polgárok pénzét a hársak telepítésére költötték? Egyben arra kéri a polgármestert, hogy a fasor további irtását állítsa le.

A Béke fasorban több mint száz hársfát ültettek el, ez 2,2 millió forintba került. Az önkormányzat valószínűleg megpróbálja majd kárigényét a csemetékét szállító céggel szemben érvényesíteni. Lehet, hogy hosszadalmas procedúra lesz. Addig se nyárfák, se hársak?

má.

A jövő megtervezői lesznek?

Szép sikert ért el a Külügyminisztérium, valamint a Jövőnk az új évezred Európája Alapítvány által meghirdetett középiskolai Robert Schumann EU-ismereti vetélkedőn a Bányai Júlia Gimnázium három fős csapata. Mintegy tízoldalas belépő dolgozatuk, amellyel a régiós vetélkedőre nevezhettek, egy településfejlesztési esszé elkészítése volt Tiszakécskéről. Elemezték, hogy EU-s eszközökkel és támogatásokkal hogyan fejleszthető a város és környékének mezőgazdasága, infrastruktúrája, környezetvédelme és turisztikája, elsődlegesen Kerekdomb révén.

Nyolc régiós vetélkedő volt, ők tíz csapatból lettek Szegeden az elsők. Itt sorsolás útján Dánia volt az egyik fő

témájuk, és Kecskemétet képviselte még az ÁFEOSZ iskola és a Ward Mária Katolikus Gimnázium. Az országos vetélkedőre a Parlament delegációs termében került sor. Ennek fővédnöke Szili Katalin, az országgyűlés elnöke és Gurnai Zita országgyűlési képviselő volt, akik személyesen is találkoztak velük.

Itt a feladatok között szerepelt egy ország-bemutató műsor Észtországról, valamint évszámok, nevek, fogalmak tucatjainak ismerete. A zalaegerszegiek és gyöngyösiiek mögött a bányais lányok: **S. Juhász Adrienn**, **Sirkó Martina** és **Hatos Enikő** (felkészítő tanáruk **Ujlaky István**) mobil telefont, könyveket, pólót, sapkát és egy élményúds háromnapos őszi táborozást nyertek jutalmul. Összel itthon az iskolai elismerés sem maradt el.

Internetezzen a Főtéren!

Az ügyfelek elégedettségét felmérő kérdőíven tavaly a polgármesteri hivatal az iránt is érdeklődött, vajon igénybe vennék-e a kecskeméti egy internet-alapú tájékoztatási rendszer szolgáltatásait? A megkérdezettek mintegy harmada igennel válaszolt, több mint negyven százalékuk viszont azt írta: „nem, mert nincs hozzáférésem”. Ezek a számok, mint **Szécsi Gábor** polgármester a saját munkatársainak elmondta, arra sarkallták az önkormányzatot, hogy - az idegenforgalmi előnyöket is szem előtt tartva -, megteremtse Kecskeméten az ingyenes internetezés lehetőségét.

A polgármesteri hivatal jelenlegi Internet szolgáltatójával, a BácsNet Kft-vel szerződést kötött a hivatal által használt sávszélesség bővítésére, és a Főtéren az ingyenesen használható, vezeték nélküli, szélessávú Internet-hozzáférés biztosítására. A felszerelt adóvevő berendezés környékén ahhoz, hogy internetezni lehessen, egy laptopra vagy egy netbookra és egy úgynevezett WiFi kártyára van szükség. Ez utóbbi a számítástechnikai szaküzletekben 7-20 ezer forintért beszerezhető. Az ingyenes internetezésnek jövő nyáron valószínűleg sok turista és külföldi üzletember fog örülni, de a polgármesteri hivatalban bíznak benne, hogy a kecskeméti is mihamarabb megismerik a lehetőséget és élnek vele.

Hasonló szolgáltatást a megyei jogú városok közül eddig csak Győrben vezettek be. Ott a tapasztalatok szerint napi 40-45 hívás történik. Kecskeméten, ha a mostani kísérleti jellegű bevezetés sikeresnek mutatkozik, szeretnék a szolgáltatást a város más részeire is kiterjeszteni. Az önkormányzat számára a főtéri ingyenes Internet havi negyvenezer forint költséget jelent, ez az idegenforgalmi szezonban a dupla sávszélességre bővítve tízezer forinttal több.

A szolgáltató egyébként szavatolja, hogy a webes adatforgalom tartalomszűrősen megy át. Az erkölcsi morált és közizlést sértő, erőszakos cselekményre hajlamosító, rasszista, kirekesztő információt tartalmazó weblapok nem elérhetők. Szóval, semmi szex, de a sajtonak történt bemutatáskor kipróbáltuk: a www.tarskereso.hu weboldal „bejött”.

-m-

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 47. évfordulóján városunkban több megemlékezésre is sor került. Október 23-án a városháza dísztermében a Történelmi Igazságtétel Bizottság ünnepi közgyűlése volt. Számos elismerés és előléptetés átadására is sor került. Képünkön a Nemzetőr-ség országos parancsnoka, Király Béla vezérezredes által aláírt előléptetési okmányt veszi át a szintén előléptetett Novák Ferenc től Kenyeres Dénes, akinek "Kecskemét és a hadak" című (A honfoglalástól az I. világháborúig) című könyvét a napokban mutatták be. Utána a főtéri 1956-os emlékműnél volt koszorúzás, majd délután a Kecskeméti Ifjúsági Otthon zsúfolt tükörműtermében "1956 örökösei vagyunk" címmel középiskolásoknak rendeztek nyilvános ünnepi disputát. November 4-én a szokásos koszorúzások voltak a köztemető 56-os kopjafájánál, illetve a Mátyási utcánál Szobonya Zoltán emléktáblájánál.

Jobbik Magyarorszáért

Ha egy közéletben mozgó ember a postadájában egy olyan szórólapot talál, amely egy jobb Magyarorszáért érdeklődő szervezett gyűlésre invitál, arra érdemes odafigyelni. Ezért mentem el a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom minapi toborzójára, amelyre szinte megtelt a Piarista Gimnázium nagyterme.

Molnár Tamás képzőművész, a mozgalom alelnöke, a néhai ellenzék egyik prominense, az Antall-kormány egykori tanácsadója vezette fel az estet. Beszéde bővelkedett érdekes fordulatokban.

Először radikalizmusuk mibenlétéről szólt. Számukra Ady, József Attila és Petőfi humánus radikalizmusa a mérvadó. Nem úgy Kővér László, aki véleménye szerint sokat ártott a választási küzdelemben a jobboldalnak. A rendszerváltás jellemzője: gengszterváltás, elítéscse volt csupán, ahol új éhesek jelentek meg. De a nép és az emberek minden politikusként és pártként azóta is csak a választások idején fontosak. Az őriási szakadékokra hozta példaként Szász Károly sokmillió havi fizetését, a nyomországon élő milliókhoz képest. A mai helyzetet poszt-kádári korszakként jellemezte, ahol a demokratikus intézmények tartalom nélkül működnek. Ezt a státusquot belülről már nem lehet megváltoztatni. Őt személyesen 56 vállalása vitte a Jobbik fiataljaihoz, mert ma ezt tartja a politikai élet igazi botránykövének. Hiszen hol van a szabadság és függetlenség vagy a polgárorség és a munkástanácsok, a keresztény-szociális szakszervezetek vagy a szabad sajtó? Szerinte a magyar politikai elit 1848-ban, 67-ben, 1918-ban, 56-ban, 68-ban és 89-ben is mindig rosszul paktumozott el valamit. Utoljára a demokratikus ellenzék egyezett ki a kommunista nomenklatúrával. Új vagyontelítárt (ami sosem volt), az ügynöklisták teljes nyilvánosságát (kerül amibe kerül), a köztársasági elnök nép általi közvetlen választását követelik. Hosszan, folyamatosan

ostorozta tovább mindkét politikai oldal erőit. Meg kell nézni ki mikor mit lopott, és mindenki féljen, akinek félnie kell. A gazdasági környezetet illetően úgy kell a változásokat végrehajtani, „hogy ne a halat bántuk, hanem engedjük le róla a vizet”. A korrupció egyik melegágyának nevezte a leendő pártalapítványokat, a Sulinetet és a stadion beléptető rendszereket, melyek helyett inkább a vidéki népművelést támogatná. Nekik a stratégiai kitérési pont az oktatás és a kultúra, nem a foci. A megcélzott szavazóréteget a FIDESZ és a MIEP közötti sávban jelölte meg, ahol versenyhelyzetet akarnak teremteni. Beszélt még a civil világ és az önkormányzatok megerősítéséről és a média világának ártalmas túlsúlyáról.

Az érzelmi hangulatot megalapozó, de a hallgatóság elkötelezett többségében azonban számos kérdőjelet is tartalmazó felvezető (erős taps a balliberálisokat érintő, döbönt csönd a FIDESZ-t ért kritikai mondatokra) után következett az elnök, a huszonegyes Kovács Dávid. Az új párt létrejöttének fő okait a rendszerváltás elmaradásában és a jobboldal nem teljes lefedettségében jelölte meg. Szerinte olyan brutális és korrupt országban élünk, ahol a mai kormány megbuktatása sem oldana meg semmit, hiszen ők is csak bábok, a hatalmi (banki, gazdasági, stb.) elit kezében. Keresztény elveket, a gazdaságból nem kivonuló, igazságtévő és rendet tartó államot szeretnének. „A miért nem a FIDESZ-be léptünk?” kérdésre konkrét példaként hozta, hogy az ő kormányuk írta alá a tőke szabad áramlását és így a magyar föld kiárusítását biztosító, vagy a 12 állami gazdaság elkötővételét szolgáló szerződéseket. Továbbá felrótta nekik a vasút tervezett eladását, a privatizációs leltár hiányát, valamint hogy Németh Zsolték külpolitikájukban Izrael biztonságát szavatolták. Miközben a Jobbik semmilyen állami támogatást nem kapott, kormánypénzzel támogatták Kende Péter, Krausz Tamás és Gerő

András könyveit, sőt utóbbi Pokorni miniszteri tanácsadóját is volt. A magyar parlament szégyenének tartja az afganisztáni és iraki missziót, hiszen ma Irakban a nép a mi 56-unkat éli meg. Határontúli ügyekben támogatják a kettős állampolgárságot, és a megalkuvó RMDSZ-szel szemben az autonómia-törekvéseket. Befejezésül kifejtette: a FIDESZ és a Jobbik találkozhat egy közös úton, de külön kocsin haladnak. Számukra a FIDESZ jó eszköz lehet a jelenlegi kormány leváltásában, de Orbán Viktor is csak „lélekben lehet a vezetőnk, tettekben nem az!”. A vastaps után kérdések és hozzászólások következtek.

Elsőnek - mintegy vezérszónokként - ezt műfajilag egybeolvasztotta (ezért futtyok a hátsó sorokból) a sokat megélt alföldi népnek 135 éve szolgáló független orgánum vezető sajtómunkása, akinek mondatai az öröm és az aggodás kö-

zött ingadoztak. Mert hogy a szavazatokat a Jobbik vajon kitől veszi el, illetve, hogy a kiscgazdákat is elért megosztottság általuk - miattuk nem ismétlődhet-e meg? Hiszen ezért is van ma „szocialista-SZDSZ-es uralom”! (Ennek az uralomnak sűrűn hulló morzáiból azért a kérdező is rendesen csipeget... a szerk.) A válasz kategorikus volt, az elnök nem ért egyet az aggodással, mert igenis, ahonnan kell és lehet, onnan vesz el majd szavazatokat a Jobbik. Egyéb-ként a társadalom masszívan antikommunista 20%-át még senki nem szólította meg. A jobboldalt pedig a régről beépített emberek verték szét, de egy olyan baráti közösségen alapuló vezeté-

sen, mint jelenleg a Jobbik-é, ilyen nem képzelhető el. Ők most az ír köztársasági hadsereg zárt alakzatában küzdenek, és óvják magukat azoktól a már megjelenő (anyagi) támogatóktól, akik veszélyt jelenthetnek majd számukra. Volt hozzászóló, aki úgy jellemezte az estét, hogy „itt most a vágyálmainkat hallottuk, de ez a hatalom önként nem adja át a helyét”. Válaszában az elnök mind az időközi választás, mind a forradalom lehetőségét kizárta. Hiszen például az átfogó hírverés ellenére, Kondor Katalin mellett is alig ezren gyűltek össze tüntetni. Egyébként meg a 2002-es választásokon is csaltak. Ezt tudta a belügyminiszter, az Országos Választási Bizottság, a köztársasági elnök, mégsem történt semmi, és így lesz 2006-ban is.

Gyertyagyújtás

1956 november 4 vasárnapra esett. Emlékezős napnak ígérkezett, aznap szentelték volna a Kiscgazdapárt zászlaját a majsai templomban. Misére valószínűleg elmentünk, de a zászlóbontás elmaradt: bevonultak az oroszok. Mindenki tudta: vége... Hallgathattuk a Szabad Európát, érkezhettek hírek Pestről...

Tíz éves voltam akkor. November 4-e számomra ma is gyásznap.

A halottak napjára vett gyertyákból mindig maradt meggyújtani való erre az estére is. Ezt az ünnepet magamnak találtam ki, ma is tartom. Hiszem, hogy sokan vagyunk, akik így gyászolunk...

Én meggyáztam a kiscgazdapártot is.

Mert voltak illúzióim.

Hiszen gyerekfejjel - épp a zászlószentelés okán -, valami nagyszerűnek hittem. Amit az oroszok vettek el tőlem.

A többi most borítsa a feledés...

Most november 4-én lapzártá volt. Későn értem haza. Meggyújtottam a gyertyát, kitétem az ablakba.

Aki tudja, hogy az újságkészítés is munka, ami fáradtsággal jár, az megérti, miért indultam el este fél tízkor kószálni egyet. Szép este volt, aranyárga falevelek mindenütt, még a fákon is, de a járdákon is.

Fények, árnyékok.

Fények az ablakban.

Konyhai sárgák, tévé-kékek.

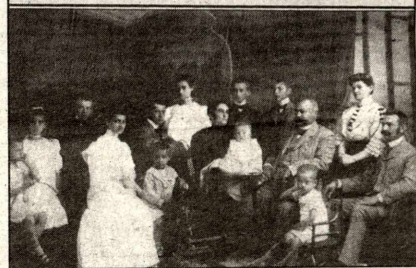
Gyertyafény? Egy sem.

Hazabandukoltam.

Biztos, hogy a szomorúság az emlékekkel együtt jár?

nagymari

Kecskeméti szemétkék, kecskeméti történetek és egyéb krónikák

Vitéz Tiszaugi Szabó Tamás megjelentette a neves kecskeméti írók be-mutató könyvének folytatását.

Az elmúlt másfél évtizedben számtalan olyan közéleti rendezvényen voltam, ahol a magyar politikai paletta bármely árnyalatához tartozó erő - kis eltéréssel, egyes jelzők cseréjével vagy kitérésével - tartalmilag ugyanezt mondta el ostromozásként, illetve programként. Eredendően itt is ezt hallottuk. A politikában azonban az új arcoknak egy ideig új hitelük van. Ha a Jobbik egy új alakulatként segíthet abban, hogy a 88-as nivójú életszínvonal emelkedjen, hogy a korrupció kisebb legyen vagy az oktatás és kultúra stratégiai ágazattá válasszon, az nagyon fontos. Ha mindeközben betartják, hogy a verbális radikalizmust is elutasító stílusuk nem lehet majd a nem verbális agresszió melegágya, akkor helyük lehet a közéletben.

kg

A Mikes-házért

Kevés olyan ügyről számolhatunk be mostanában, amelyben összefogás jött létre városi, megyei, országos, határon túli magyar és külföldi szervezetek között, pártok felett álló közös egyetértéssel. De ilyen a rodostói Mikes-ház ügye, amelynek 2005-ig történő újraépítéséről Kecskeméten folytattak eredményes tárgyalásokat az érintettek a megyeházán.

Az egyik kezdeményező és szervező Alföldi Albert, a megyei közgyűlés alelnöke, itt köszönthette - többek között - Kiss Józsefet, Zágon polgármesterét, valamint az illetékes minisztériumok, főhatóságok és több civil szervezet képviselőjét. Az épületet azon a rodostói telken építik majd fel hűen, ahol eredetileg is állt, a II. Rákóczi Ferenc fejedelmet száműzetésébe elkísérő Mikes Kelemen háza. A mintegy 50 millió forintba becsülhető költségek rendelkezésre állnak. A telket a magyar állam megvásárolja, vagy bérbe veszi. Aterveket a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Nemzeti Múzeum munkatársai díjmentesen készítik el. Mikes Kelemen szülővárosa, Zágon biztosítja ingyen a fűt, annak odaszállítását és az ács munkákat. Kecskemét a további pályázatokhoz való önrészt vállalta. Elinult a Rodostó Alapítvány közalapítvány nyilvántartása, valamint számos helyi és határon túli szervezet is tett újabb felajánlásokat.

„Lobbitanácskozást” tartottak a kecskeméti megyeházán a múlt hónapban a Homokhátság vízutánpótlásának kérdésében. Úgy tűnik, a helyi politikai erők is összefognak, pártállástól függetlenül, hogy segítsenek a Homokhátságon élő emberek gazdálkodási, megélhetési gondjainak enyhítésében, legalábbis a víz-ügyekben.

Évtizedek óta folyik a vita arról, baj van-e ezen a vidéken, és ha igen, akkor mit kellene tenni. Hogy baj van, az most már bizonyos. Ezt támasztotta alá a megyei önkormányzat szervezésében tartott rendezvényen a VITUKI Rt Hidrológiai Intézetének munkatársai által felvázolt helyzetkép is. A Homokhátság vízviszonyai rendkívül kedvezőtlenül alakultak az utóbbi húsz-harminc évben, ami a csapadék mennyiségének csökkenésével valamint a gyakoribb és hosszabb aszályos időszakokkal függ össze. A talajvízszint egyes területeken több méterrel csökkent, az éghajlati vízhiány meghaladja az évi 200 millimétert.

Balogh László, a megyei közgyűlés elnöke kifejtette, bár két országgyűlési és kormányhatározat is született e kérdésben, a gyakorlatban alig történt előrelépés. Az 1,2 milliárd forint, ami az utóbbi hat évben rendelkezésre állt, csak arra volt elegendő, hogy néhány zsilipet meg-

Itt az összefogás ideje!

építsenek. A megyei közgyűlés elnöke szerint feltétlenül szükséges, hogy az országos és a helyi területfejlesztési forrásokat „összeadva”, fokozatosan haladva próbálják megoldani a vízutánpótlással kapcsolatos gondokat.

Nemcsók János, az Alföld felzárkóztatásáért felelős kormánybiztos kilátásba helyezte, hogy a következő három évben 20 milliárd forintot lehet előteremteni a programra, amelynek fele lenne uniós forrás. Ez a kiszáradt szikes tavak helyén mintegy ötven, 10-200 ezer köbméteres víztározó kialakítására nyújtana fedezetet. Nemcsók János szerint a kormány várhatóan határozatot hoz, hogy már a jövő évi költségvetésben 1,3 milliárd forint szerepeljen erre a célra.

Kis Zoltán, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium politikai államtitkára az agrár-környezetvédelmi programban rejlő lehetőségekről szólt, kiemelve, hogy az Európai Unió ezt lényegesen nagyobb mértékben támogatja, mint az intenzív mezőgazdaságot. 2006 végéig ilyen címen 130 milliárd forint támogatáshoz lehetne jutni az uniótól, ha a tájgazdálkodás ott tartana Magyarországon, ahol nem

tart. Példaként említette a Hortobágyot, ahol 47 ezer hektáron kezd extenzív gazdálkodásba a Génmegőrző Kht. A tájgazdálkodást a Homokhátság esetében sem lehet figyelmen kívül hagyni, mondta az államtitkár. A Duna-Tisza közti tározók kérdéséről szólva kifogásolta, hogy „nem látszanak” a kistérségi igények: hol, mit, mennyi vízzel kellene létesíteni és honnan kellene venni a vizet?

Madari Jenő, a megyei földművelésügyi hivatal vezetője hangsúlyozta: a Duna-Tisza közén élő emberek kettős kihívás előtt állnak. Egyrészt meg kell felelniük a természeti katasztrófa jellegű kihívásoknak, másrészt az Európai Unióhoz való csatlakozásnak. Minderre fel kell készíteni az embereket, mert mit sem ér az a támogatási rendszer, amihez nem lehet hozzájutni.

Balogh László a tanácskozás végén bejelentette, hogy pártok felett álló lobbicsoportot szervez a program felkarolására. Vezetésére Lezsák Sándort kérte fel, aki ígéretet tett, hogy szövetséges képviselőitársaival megvizsgálja, hogyan tudnak segíteni a megoldásban.

-m-

Fontos a jogharmonizáció a felkészülésben

Nagy sikerű környezetvédelmi szemináriumot tartottak október végén Kecskeméten a Dél-alföldi régióban működő önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek számára. Az Európai Unió regionális és helyi szintű környezetvédelmi szabályozásával valamint az ehhez kapcsolódó hazai jogharmonizációval foglalkozó tanácskozást az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatósága, a TAIEX Iroda valamint a Bács-Kiskun Megyei Közigazgatási Hivatal közösen szervezte.

A TAIEX (Technical Assistance Informaoin Exchange, azaz Technikai Segítségnyújtás és Információcsere) Iroda az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatósága keretében működik, s feladata, hogy segítséget nyújtson a tagjelölt országoknak az EU-joganyag átvételében, a jogharmonizációban és a végrehajtásban. Az iroda tavaly regionális továbbképzési programot (RTP) indított azzal a konkrét céllal, hogy a régiók és megyék szakemberei számára ismereteket adjon az uniós jogról és a végrehajtás gyakorlati kérdéseiről. Az így kiképzett RTP szakértőkből olyan hálózat épült ki, amely segíti a TAIEX további, a csatlakozó országokban tartandó rendezvényeinek - mint amilyen a kecskeméti is volt - helyi megszervezését. Magyarországról huszonkét jelöltet választottak ki az RTP-ben való részvételre. A program keretében öt átfogó szakterülettel foglalkoztak: szociálpolitikával, fogyasztóvédelemmel, közbeszerzéssel, élelmiszerbiztonsággal és környezetvédelemmel, utóbbin belül elsősorban hulladékgazdálkodással. A Dél-alföldi régióból dr. Tamás Ferencné vezető főtanácsos vett részt a képzésen a környezetvédelem témakörében.

A kecskeméti szeminárium fő témája a környezetvédelmi politika, kiemelten a hulladékgazdálkodás magyarországi jogi szabályozása volt, de tájékoztatást kaphattak a résztvevők a szakterületre vonatkozó jogharmonizáció és a végrehajtás eddigi eredményeiről is. Az uniós gyakorlatról, helyi tapasztalatokról és megoldásokról ír és flamand szakértők beszéltek, a hazai feladatokról a szakértő képviselője, illetve környezetvédelmi szakemberek tartottak előadást.

A két Heltai előadása...

A TIT rendezésében a Katona József Emlékház ad helyet november 19-én 16.30 órai kezdettel az „Emlékezés a magyar színjátszásra” sorozaton belül két érdekes előadásra. Heltai Nándor „Még a Csárdakirálynő is majdnem megbukott Kecskeméten” címmel a kecskeméti operett-csillagokról mesél.

Ezt követően Heltai Gyöngyi (PhD) „A bulvárszínház átértékelődése” címmel Honthy Hanna és Fedák Sári művészetével foglalkozik. Közreműködik Hajdú Katalin. Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

A főkapitány nem udvarlást vár a sajtótól

Dr. Király Ferenc ezredes, a nemrégben kinevezett Bács-Kiskun megyei rendőrfőkapitány kötetlen beszélgetésre hívta a megyei főkapitányságra a sajtó képviselőit. A bemutatkozóra érthetően nagy volt a média-érdeklődés.

A főkapitány bevezetőjében kérdés-ként vezette föl, vajon a megyében valóban annyira hemzseg-e a bűn, mint amennyire messziről - főleg a sajtón keresztül -, így tűnik? Feltehető tehát a kérdés, milyen legyen a szerepe a sajtónak, illetve a rendőrségi sajtó-

munkának a jövőben, a bűnözés, illetve a felderítés képének alakításában. Szerinte nincs a megyében több esemény és borús hír, mint másutt az országban, ezért ne fessen a rendőrség itt sem sötétebb képet, mint a valóság. A jövőben nem fognak mindent tálcán

kínálni, hanem csak egy olyan szűkebb választékot nyújtanak, amelyből viszont lehet mélyebben is meríteni. A rendőrségi munkáról nem kell sokkal többet nyilvánosság elé tárni, mint amennyit például a pedagógusokról vagy az orvosokról. Ezzel együtt azonban a főkapitány vezetőitársai és munkatársai, valamint az egyes kapitányságok sokkal nagyobb szerepet és önállóságot kapnak a nyilvánosság tájékoztatásában.

A főkapitány személyesen nem kíván túl sokat szerepelni.

Konkrét példaként említette, hogy például egy baleseti helyszínelő adott esetben minden különösebb engedély nélkül azonnal a helyszínen nyilatkozhat, de ugyanez egy bűnügy esetén már nem ennyire automatikus. Elmondta, hogy több területen még mélyebben szeretne tájékozódni.

Első intézkedései bizonyos változtatásokat illetően még nem véglegesek, esetleg a későbbiekben még változhatnak. A sajtó jelenlévő képviselői több kérdést és véleményt is megfogalmaztak, melyek közül említésre méltó, hogy szeretnék az eddigi jó szövívi kapcsolatok folytatását. A *Közélet* kérdésére a főkapitány elmondta, hogy ő személyesen egyáltalán nem igényli a sajtó udvarlását, de szívesen veszi, ha a rendőrök és a rendőri munka emberai, „egyenruhán túli” oldala is megjelenik a sajtóban.

Új főkapitány, régi szövívők és sajtómunkások (egy csoportja) lankadatlan kíváncsisággal...

1 %-ért köszönet

Az Iskolatáska Alapítvány ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1 százalékát felajánlották. A bevételből a nehéz anyagi körülmények között élő, az általános iskola első osztályát kezdő kisdíjakok szüleinek nyújtottunk támogatást. A további segítséget előre is köszönjük.

Probojáczné Túri Éva
kuratóriumi elnök

Adószámuk: 18346754-1-03,
számlaszámuk:

11732002-20337791

Bűnmegelőzés a külterületeken

Nem várt sikerrel zárult tavaly a Belügyminisztérium bűnmegelőzési modell programja a Kecskemét környéki településeken.

A tanyaprogramba bekapcsolt hét községben az előző évekhez viszonyítva több mint hetven százalékkal csökkentek a betörések és egyéb bűncselekmények. A sikeren felbuzdulva a Kecskeméti Rendőrfőkapitányság illetékességi területéhez tartozó további öt település kérte a minisztériumtól a program kiterjesztését. A legutóbbi közgyűlésen Kecskemét képviselő testülete ugyancsak hasonlóan, hogy a város külterületén hasonló bűnmegelőzési akció kezdődhesen. A tanyás

külterületi részeket a rendőrség létszámhelyzeténél és mobilitási lehetőségeinél fogva nem képes állandó és folyamatos kontroll alatt tartani. A tanyavédelmi program sikerének egyik kulcsa éppen az volt, hogy olyan embereket mozgósíthattak a bűnmegelőzés érdekében, akik nap mint nap járvak a külterületeket, sok mindent észrevehettek: polgárőröket, vadászokat, mező- és vadőröket, orvosokat, szociális gondozókat, lelkeseket. A másik „kulcs” a mozgékony és elérhető volt, amit a BM, illetve a Biztonságos Magyarorszáért Közalapítvány biztosított több Lada gépkocsival és mobiltelefonokkal. A modell-progra-

mot két nyugalmazott rendőrtiszt koordinálta, a költségeket szintén a minisztérium állta.

Kecskemét külterületén hatezernél több tanya és hobbiház található. Az utóbbi években nőtt a veszélyeztetettségük, gyakoriak a betörések, termény- és állatlopások, az erőszakos bűncselekmények. A képviselőtestület úgy döntött, a jövő évi költségvetésbe 2,4 millió forintot tervez be a tanyavédelmi program elindításához. Ez az összeg a két koordinátor bérét fedezi. A munkájukhoz szükséges autót és a mobiltelefonokat várhatóan a minisztérium bocsátja rendelkezésre.

m

Hallatja hangját az orvosok kamarája

A megújult orvosi kamara mindeki számára szokatlanul következő kiállása, mint a vízbe dobott kő, felkavarta az egészségügy állóvizét, ezzel szinte mindennapos témája lett a szenzációs médiumoknak. Ám a médiában való gyakori szereplés, mint általában, nem segíti az emberek jobb tájékozódását, talán még zavarja is a tisztánlátást, ugyanis sok egymásnak ellentmondó, átpolitizált hír lát napvilágot. Ennek az írásnak az a szándéka, hogy ebben a dzsungelben segítse eligazodni a lakosságot, akiért az egészségügy igazából van.

Ahhoz, hogy megértsük a helyzetet, az orvosok „türelmetlenségét” a kamara „radikalizálódását”, vissza kell tekintenünk a múltba. A szocializmus ideje alatt az egészségügyet az úgynevezett improduktív ágazatok közé sorolták. Az idősebbek tudják, hogy ez a túrt, szükséges rossz kategória azt is jelentette, hogy alig szántak rá pénzt. A bérézt tekintve egy szintre került az egészségügy az egyébként nem lebecsülendő fodrász, pincér és benzinkutas szakmákkal, amelyeket eleve borraavalós foglalkozásnak tekintenek a világban szinte mindenhol. (Az első ördögi megoldás) Így szépen lassan mindenki rákényszerült a mellékesre, mert az egyébként sem nyolcórás munkaidőért járó fizetésből nem lehetett megélni. Volt, aki másodállást vállalt, volt, aki magánrendelésen tett szert extraprofitra, voltak kényelmesebbek, akik a munkaidőben jutottak paraszolvenciához. Mert időközben, félig legálissá téve az ilyenfajta fizetés-kiegészítést, a nevét is hálapénzre módosították. Miközben az egészségügyi dolgozók - nem csak az orvosok - bérét mélyen tudásuknak, a társadalomban elfoglalt, megérdemelt helyüknek, a köz érdekében végzett hasznos munkájuknak megfelelő szint alatt tartották, addig az emberekben - felhasználva a médiumokat az egyoldalú propaganda céljára - kiépítették a szocialista öntudatot, amelynek része volt, hogy az egészségügy ingyenes. Tudjuk, ami ingyenes, annak nincs becsülete. (Második ördögi csavar.) Ennek a gyalázatos módszernek, amelyet napjainkban ugyanúgy szeretne használni a politika, is köszönhető, hogy az orvosok és más egészségügyi dolgozók megbecsülése csökkent, mára pedig ott tartunk, hogy alig jelentkeznék orvosi egyetemre.

A rendszerváltás után már nem volt annyira „szemérmesen sunyi” egyik kormány sem. Azt kimondták, hogy az egészségügy pénzbe, sok pénzbe kerül, de a prioritás tekintetében nem történt változás. A mindenkorai pénzügyminiszterek, amilyen nagy vehemenciával konszolidálták a bankokat, ugyanolyan erővel takarékoskodtak az egészségügy rovására, ügyelve az ingyenesség látszatára. (Harmadik ördögi lépcső) Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy négyévenként az ország leváltotta a kormányokat.

Az egy főre jutó egészségügyi kiadások nagysága Magyarországon az Európai Unió átlagának 40 százaléka - áll a KSH felmérésében. Ez a kétségbeesítően kicsi összeg nyilvánvalóan nem elég, így nyugodtan mondhatjuk, hogy az orvosok bérét az állam a betegekkel fizetési hálapénz formájában, ami amúgy az orvosok csak egy szűk rétegének a kiváltsága. Ennek a mesterségesen előidézett hálapénzkényszernek azokról a „hullámlovasairól” most

ne beszéljünk, akiknek magatartását általánosítva ítélt a közvélemény, de akiket nemcsak a betegek, hanem a hivatásuknak élő orvoskollégák is elítélnek. A hálapénz nélkül az egészségügy roskadozó épülete azonban már régés-rég összedőlt volna. Az állam, tehát „hivatalból üldözi” a hálapénzt, de az orvosok fizetésébe beszámítja. Ezzel az ördögi kör be is zárult.

Ebből is látszik, hogy a politika napjainkban is ijesztő dolgokat művel. Ugyanaz az ördögi szándék munkálkodik az egészségpolitika irányítóiban, mint régen. Az államnak, a kormányoknak nem az lenne a feladata, hogy kizárólag elvileg biztosítsa mindenkinek az egészségügyi ellátáshoz való jogát, hanem az ellátás feltételeiről is illene gondoskodni. Ehhez pedig szándék kell. Mondják ugyan, hogy az egészségügy prioritást élvez, de ennek az ellenkezője tapasztalható. A MOK megújult vezetése nem elégszik meg újabb ígéretekkel, hanem konkrétumokat követel, törvénybe foglalt garanciákat fogad csak el, amelyeknek megvalósulása kormányoktól függetlenül, lépcsőzetesen, az ország teljesítőképességének megfelelő ütemben valósulna meg.

Úgy látszik, az orvosok eddig bírták cernával. Észrevehetően végbement egy nemzedékváltás, és a fiatalabbak, akik nem éltek a szocializmusban - nem lettek tudat alatt megfélemlítve - nem hajlandók arra, amire szüleik: nem adják áron alul tudásukat, nem akarnak diktatumszerű szerződéseket kötni a biztosítóval, nem akarják, hogy gyermekeikre mások vigyázzanak, míg ők ügyelnek, fizetést szeretnének, nem megalázó hálapénzt, és még sorolhatnánk. Ám az egészségügyben még nem következett be a rendszerváltás. Úgy alakult, hogy a politikának eddig nem volt szüksége az egészségügyre. Most az egészségügyi szféra képviselői, mint 58 éve mellőzöttek, követelik maguknak azt a világon mindenhol elfoglalt megérdemelt helyet, amely biztosítja, lehetővé teszi számukra, hogy orvosi esküjükhöz méltón dolgozhassanak.

A rendszerváltás 13 évének eredménytelen tárgyalásait követően az orvostársadalom valamint az érdekeiket képviselő kamara és szakszervezet közösen ráébredtek arra, hogy a politika szemfényvesztő módon kijátssza az egészségügyben dolgozókat, és az ország, a betegek, az egészségügyben dolgozók érdekeit figyelmen kívül hagyva, önös érdekeit előtérbe helyezve osztja szét az adófizetők által megtermelt közpénzeket. Ennek a felismerésnek, és az egyre inkább elhatalmasuló egészségügyi helyzetnek köszönhető az egészségügyben eddig ismeretlen összefogás, és a kamara követelései. (Az előző kamarai vezetés is jól felmérte a helyzetet, megfogalmazta az elvárásokat, amellyel a tagság egyetértett, de nem állt ki mellettük következetesen, bedőlt a kormány ténynek álcázott ígéreteinek.)

Az orvosok döntő többsége így gondolkodik: „A páciens szempontja, érdeke nem azért előzi meg mindig és véglegesen az orvosét, mert az óskortól ez terjedt el, mert ez a szabály és ez így etikus, nem is azért, mert végül is ő tartja el az egészségügyet. Hanem kizárólag azért, mert ő a gyöngébb. Betegsége miatt ő került nyomorult helyzetbe, ő a kiszolgáltatott. Ez helyezi az orvosok és mindenki fölé.”

(Hankiss János) Ám elégük van abból, hogy a kormány mindenért őket teszi felelőssé. Az egyik hír szerint halottakat kezelnek, a következő héten a sok és drága gyógyszer felesleges felírása a kifogás. Nem toleránsak a betegek hozzátartozóival, láthatjuk az egyik kereskedelmi TV-ben. Legújabbban nem jól kommunikálnak, tehát egyenesen mindenkit kommunikációs tanfolyamra küldenének a minisztérium illetékesei stb. Mindez természetesen általánosítva hangzik el, mintha kollektíven minden orvos csalna, verné a beteget, stb. Erre a célra - az orvosok lejáratására - igen rafináltan felhasználják a médiumokat. Irányított olvasói levelet közölnek, meg nem erősített, a célnak megfelelő hírekről tudósítanak, úgynevezett „hiba feltáró TV-műsorokat” sugároznak koncentráltan, amelyek a tendenciát, a szándékot jól mutatják.

Hol van már a gyógyításhoz elengedhetetlenül szükséges bizalom? Ennek a fontos, a gyógyuláshoz elengedhetetlen lelki tényezőnek a tudatos elbizonytalanításában a médiumoknak is, a politikának is komoly szerepe van. Ezért felelősségük is nagy. Ugyanis a betegeket és az egészségügyben dolgozókat egyaránt hátrányosan érinti az, hogy az egészségügy csak szóban élvez prioritást. Mivel a politikának azt a betegségét, hogy az egészségügyet értékén alul lehetséges kezelni, nem lehet gyógyszerekkel orvosolni, ezért közösek a célok. Önöknek tudniuk kell, hogy az orvosok nem szeretnék sztrájkolni, de közös az érdek: a politikát rá kell kényszeríteni, hogy az egészségügyet ne hanyagolja el. Ebben a harcban - szövetségesként - kéri az egészségügy dolgozóit az Önök megértését és segítségét.

Az egészségügy jobbítását a benne dolgozó és hozzáértő orvosok szeretnék a legjobban. Ennek a felelősségnek a tudatában kamarájuk, karöltve a szakszervezettel felelős állami hozzáállást sürget. Nem csak saját egzisztenciájukért küzdenek többek között az alább felsorolt célok kitűzésével, de ezek az előfeltételei annak, hogy egy orvos a gyógyítás munkáját a politikától függetlenül, kizárólag szakmai szempontok és az orvostársadalom által több évezred alatt kiérlelt, s annak érvényit is szerző etikai elvektől vezérelve végezhesse.

Mit követel a Kamara?

Az orvosi tevékenység díjazása az EU szintnek megfelelően kerüljön kialakításra!

Szülessék törvényi garancia a fenti díjtételek ütemezett bevezetésére!

Ne korlátozzák az orvosi tevékenységet, szakmai szempontokat figyelmen kívül hagyó gazdasági megfontolások alapján!

Valamennyi szakorvosra kiterjedően legyen az orvos szakmai ismereteinek, tapasztalatának, munkájának vagyoni értéke!

A rendkívüli munkavégzéssel töltött idő kerüljön beszámításra a szolgálati időbe! A szolgálati időbe történő beszámítás - a már nyugdíjban lévőkre is kiterjedően - visszamenőlegesen is történjen meg!

Kapjon a Kamara a „jogállási” törvényben alkalmas eszközöket az orvosok törvényben foglalt jogainak biztosítására!

Kecskemét, 2003. 10. 07.

Jobb Lator Polgári Kör

Kések elismert mesterei

A Népi Iparművészeti Múzeumban adták át az érintettek és sok más érdeklődő jó hangulatú összejövetelén a Népi Mesterségek Művészete pályázat idei díjait. A kiállítást megnyitotta és a pályázatot értékelte Bánszky Pál művészettörténész, a Népművészeti Egyesületek Szövetségének elnöke. Az egyik kiemelt díjazott a híres kecskeméti kések családja tagja, ifj. Polyák Imre. Képeinken: apa és fia, valamint mestermunkáik.

Székhelyi újra itt(hon)

A Liberális Klub legutóbbi Székhelyi Józsefet, a Szegedi Nemzeti Színház direktorát, egykori SZDSZ-es képviselő-jelöltet látta vendégül. A pályáját egykoron Kecskeméten kezdő színész-rendező jó szívvel érkezett a híres városba, ahol nagy érdeklődés fogadta.

Aki esetleg később érkezett volna (szerecsére nem akadt ilyen érdeklődő) felolvasóesten érezhetné volna magát. A beszélgetés vezetője ugyanis arról kérdezte a művészt, szeret-e főzni, mire ő felolvasott egy vidám, nosztalgikus részletet könyvéből. A hallgatóság meg is éhezhetett, amikor hejában sült krumpliról, tojásos nokedlről (és persze fejes salátáról) esett szó. A brassói aprópecsenyére (Székhelyi kedvenc finomsága) azonban még várni kellett. A várakozás tartalmasra sikeredett, hála a vendégnek. Egykori kecskeméti színészlől lévén szó, előtérbe kerültek a helyi sztorik, és ez így is van rendjén. Székhelyi Radó Vilmosnak, a Katona József Színház örökös direktorának köszönheti első sikereit, ő hívta ugyanis városunkba az akkor még főiskolás színész-palántát. Sőt, rögvést megkapta Hamlet szerepét, amit el sem hitt az érdekelt. Székhelyi rajongással beszélt egykori mesteréről, no és arról, milyen az, ha egy színész visszadob egy szerepet. A Svéjk zenés változatában általános meglepetésre nem kívánt szerepelni a Hamlettel berobbanó fiú. Ő azonban csak a színházat szeretné volna megővni az égéstől, amit Vili bácsi 300 forintos fizetésemeléssel jutalmazott (ez ellen a tanács illetékesei sem tehettek semmit). Székhelyi persze tisztában van azzal, hogy szerepet visszadobni ma már az öngyilkossággal felérő tett. A történet kapcsán említi, hogy Szegeden igazgatói alapot hozott létre, amelyből az új évad első premie-

rén (Pirandello: Hat szereplő szerzőt keres) többen is részesültek. Nem maradhatott el a nevezetes történet említése sem, amikor a tehetséges színész verset írt az új direktorról, Miszlairól, akit nem nagyon zárt szívébe. A verssorok összeolvasásával egy summás vélemény hangzik el az érintettől (A jellegzetes férfi testrészt említése még többször előfordult az estén, talán nem kellett volna.). Székhelyi József egyébként sokallja az öt nemzeti teátrumot az országban, miközben felújított ceglédi OTP-nek nevezi a Nemzeti Színházat. Szerinte hatalmas munka, jó kezdeményezés, de némileg zsbivásár jellegű a megyei társulatok havi szereplése a Jordán Tamás igazgatta intézményben. Székhelyi nem tartja magát mészárosnak, ügyel arra, hogy a takarékos szegedi költségvetés miatt ne kelljen sokakat elbocsátania, miközben ha sor kerül rá, ingyen játszana, rendezne a Tisza-parti városban. Szavai szerint Gregor József felajánlása után (egy forintért rendezte meg a Don Carlost) nem fogadhatna el semmi honoráriumot. Pláne úgy, hogy folyamatosan támadások keresztüztüében áll politikai múltja miatt. Az est folyamán így a politika is szóba került, és egy konkrét témában is szólt a művész: szerinte nem Gripen gépeket kellett volna vennünk, hanem megegyezni a NATO-val, hogy hazánk legyen a szervezet hadtápjá, a repülőtereken pedig épüljenek konzervgyárak. A jelenleg egyébként filmet is forgató művész elárulta, menedzsere akar lenni a szegedi színháznak, és elérni azt, hogy újra elismert, nyereséges teátrum legyen a Tisza-parti. Miután invitálta a jelenlévőket a futó darabokra, a Liberális Klub Radó Vilmos egykori karrierjével ajándékozta meg a művészt.

d. s.

Hogy szabad, magabiztos, felelősségtudó legyen

Waldorf- óvoda a Szarkásban

A Waldorf-pedagógiát, amely eredetileg a Waldorf-Astoria cigaretta-gyár kísérleti óvodájának nevelési módszere volt, dr. Vekerdy Tamás gyermekpszichológus, Makovecz Imre építész és dr. Jakab Tibor orvos, közel húsz évvel ezelőtt honosította meg Magyarországon. Mára mintegy 40 intézmény működik hazánkban az alternatív elvek szerint, amelyek a növendékeket 3-tól egészen 19 esztendőig (4+1 éves középfokú képzéssel), elsősorban önállóságra, kreativitásra hivatottak nevelni. A gyermekközpontú szemlélet kecskeméti sikereiről Sári Szilvia, a városban idén szeptembertől működő Waldorf-óvoda marketing vezetője számol be, aki két itt tanuló kisgyermek édesanyjaként, néha mint képesítés nélküli pedagógus is besegít az óvodában. A kicsikkel egyébként két óvónő és egy dadus foglalkozik, a Vekerdy Tamás által megfogalmazott vezérelv alapján: "Légy azzá, aki vagy! Ez hozza ugyanis a legnagyobb gazdagodást a társadalomnak és az egész emberiségnek, ha te a saját személyiségedet kibontakoztathatod."

Hány gyerek jár ide?

Egy csoporttal, tizennégy kicsivel indultunk. Jelenleg egy híján húsz a létszám, de mivel a Waldorf- intézmények folyamatosan fogadják az új beiratkozókat, lehetséges, hogy a tanév végéig még bővül majd a csoport. Egy csoport kerete 22, de a mostani mellett még akár további kilenc csoport számára is elegendő volna itt a befogadó hely.

Ígéretes tehát a Waldorf-pedagógia kecskeméti jövője?

Azt lehet mondani, hogy igen. Öt évvel ezelőtt két óvodapedagógus, akik egyike mellesleg a most hivatalossá vált óvodában is munkatársunk, a saját és egy-két ismerősük gyermekei részére létesített a Waldorf szellemében egy családóvodát. Tulajdonképpen ebből nőtte ki magát a tavaly előtt a Szarkásban alapított Waldorf általános iskola. Most pedig, az alsófokú intézményeknek a demográfiai hullámvölgy és a pénztelenség miatti leépítése következtében, egy állami óvoda emeletén, három évre helyet kapott a Waldorf-óvoda is. Így már kevésbé kell attól tartani, hogy a felmenő rendszerben működő, idén már három évfolyammal dolgozó iskola gyermekutánpótlás nélkül marad. Ha az intézményeket fenntartó "Gyermekkert" Kecskeméti WALDORF Egyesület ezalatt sikerrel pályázik a szarkási ingatlan infrastruktúrájának fejlesztésére, valószínűleg oda költözik majd az óvoda, néhány további év múlva pedig megnyílhat ott a gimnázium.

Az, hogy kevesebb gyermek születik, nem érinti negatívan a Waldorf-intézményeket is?

Nem. A Waldorf-pedagógia, hogy marketinges kifejezéssel éljek, egy piaci rés betöltője, ugyanis tudommal nincs rajta kívül más alternatív pedagógia, az erre való igény pedig egyre

nagyobb. Néhány éve sikerrel rendeztük meg, november és január között a Pedagógiai Intézetben a Waldorf-hetek ingyenes előadássorozatát, amelyre idén többek között eljön például Vekerdy Tamás és Szőke Henrik, gyermekpszichológus, a szolnoki Waldorf-iskola alapító tanára is. Ja, és nem sokára megjelenik a Waldorf-naptár, amelyet óvodásaink, iskolásaink és pedagógusaink alkotásai fognak díszíteni.

Tudtommal a Szarkásban egy másik alternatív pedagógiai modellt, a Gordon-iskola helyét vették át. Miért? Lehet, hogy a Waldorf életképesebb?

A Gordon csak elsőtől negyedik osztályos korukig vitte a gyerekeket, ezután a tanulók visszakérültek a hagyományos iskolákba, ahol sokan közülük nagyon megszenvedtek, mert más tempóban, más felosztásban folyt az oktatás. Végül a Gordon csődbe ment. Magyarországon egyébként egyedül Kecskeméten volt Gordon-iskola.

Hogyan gazdálkodik a Waldorf?

Az állami támogatás, úgynevezett fejkvóta mellett vannak állandó szponzoraink, és különböző jótékonyági célú rendezvények, kiállítások, vásárok, valamint a májusi Waldorf-bál, de a költségvetés oroszlánrészét a szülői befizetések fedezik. Ha valaki hozzánk szeretné járattatni a gyereket, akkor az óvodában 7000 forintot kell fizetnie egy hónapra, plusz az ebédpénzt. Ám ez, ha azt nézzük, hogy a helyi magánóvodák havidíjai húszezer és hetven ezer forint között mozognak, nem olyan vérszesen nagy összeg. Az iskolánkban pedig kb. 15.000 forintot kell fizetni havonta, de ott ezért a diákok teljes ellátást kapnak, és kis létszámú osztályokban, nagyon magas szintű képzésben részesülnek. Nem bírláznak, magolnak, hanem élményszerűen tanulják az anyagot. Rendszeresen járnak például a természetbe, és a kirándulások során tanulják a biológiát. Ezen kívül szinte minden hónapra jut egy vallásos eredetű ünnep, mint pl. a Szent Mihály nap, a Márton nap... A jeles napokra bensőséges műsorokkal, bátorságpróbákkal készülnek. A fellépések alkalmával sokszor a szülők is aktívan közreműködnek, szerepelnek. Nagyon erős a kötődés a szülők és az iskola, illetve az óvoda között. Bár az óvoda jóval zártabb, mint ha egy másodlagos család lenne, ahová nem járkal be csak úgy akárki. Egyszer-kétszer egy évben van nyílt nap, amikor az anyukák, apukák, nagymamák, reggeltől délutánig nézhetik, hogy mit csinálnak a gyerekek, de az ünnepek itt nem a nyilvánosság előtt zajlanak. Ez segít a kicsik lelki biztonságának megteremtésében.

Mi a Waldorf-módszer lényege?

Az, hogy nagyon gyerekbarát. Azt mondja, hogy a gyereket hagyni kell, hogy gyerek legyen, amíg csak tud, amihez például fontos, hogy minél több időt töltsön a szüleivel, tehát, ha

lehetséges, mondjuk a délutáni alvás idejére már otthon legyen. Fontos, hogy vegyes csoportok vannak, azaz a három évesektől a hat-hét évesekig együtt vannak a gyerekek. Ez azért jó, mert a kicsik így nagyon könnyen megtanulnak kommunikálni, később villával enni, orrot fújni, vécére menni, ugyanis sokkal hatásosabb, hogyha látják, hogyan csinálja mindenki, mint

hogyha otthon anyuka-apuka azt mondja, hogy így és így tessék csinálni. A nagyok pedig élvezik, hogy ők a nagyok, és gondoskodnak a kicsikről, mindenben segítenek nekik. Így sokkal könnyebb szocializálódniuk, és felnőtt korukban is könnyebben teremtenek majd kapcsolatokat. Ezen kívül, elsősorban a művészeti nevelésre helyeződik a hangsúly, hogy később se menjen el a kedvük az önálló tanulástól. Nincs matematika oktatás az óvodában és úszni, meg lovagolni sem hordjuk a kisgyerekeket, semmi efféle túlhajszolt dolgot nem csinálunk velük. Viszont nagyon sokat játszanak szabadon, és rajzolnak, festenek, ahogy épp a lelkükből kijön. Nincs meghatározva, hogy Pistike, most rajzoljál kalapos bácsit bajusszal. Ezzel alapozódik meg igazán a későbbi tudásuk. Valódi sikerélményeik vannak, és nem azért, mert az óvónőni azt mondta, hogy ügyes vagy, szépen teljesítetted a feladatot, amit a NAT előír, hanem azért, mert egy gyereknek sikerélmény, ha játszhat egy jót, és közben például kiéli magából, hogy előző nap a szülei veszekedtek, mert nem tudta velük megbeszélni, de most lerajzolta, és ezzel a memóriája törli a negatív élményt. A gyerekek lelke szerencsére nagyon jó öntisztító mechanizmussal rendelkezik.

Ez a nagy szabadság nem jár negatív következményekkel?

Korántsem. Van egy bizonyos fajta, időző jelben vett rossz hírünk, miszerint egyrészt minden hülye meg rossz gyereket fölveszünk, másrészt pedig, hogy egyáltalán nem követelünk tőlük. Az igazság az, hogy először is felvételintézés van... Ha nagyon agresszív, vagy mentálisan annyira sérült egy kisgyerek, hogy nem való a többiek mellé, nem vesszük fel, illetve 20 kicsi közé egyet, az kb. 8%-ot jelent. Így az ép és egészséges is korán meg-

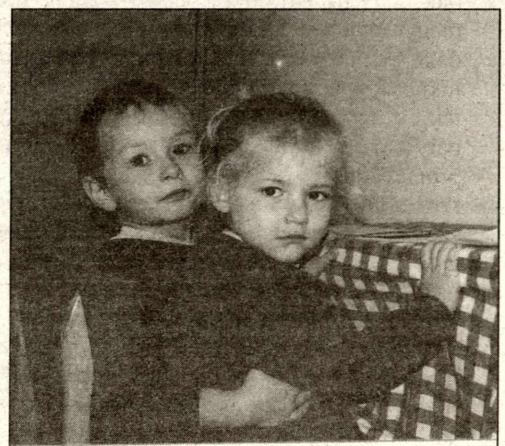
tanulja elfogadni a fizikai, vagy éppen lelki sérüléseket, ennek az aránynak a túllépése azonban már a közösség rovására menne. A gyerekeink pedig, igaz, hogy nem tanulnak meg kiselsős-ként október-novemberre olvasni meg írni, viszont nem is lesznek funkcionális analfabéták. A legtöbb kisgyerek a hagyományos oktatással járó stresszt nem bírja. A NAT-ot mi is teljesítjük,

csik számára kifejlesztett, különleges torna, nem csak a testnek, hanem a léleknek is, akár a jóga, vagy a tai-chi. És mindig van egy nagyon szép évszakasztal, ősszel például gesztenyékkel, télen pedig egy fehér selyemkendővel és alatta magokkal, amelyek majd tavasszal elbujának. Együtt változik a természettel, és helyet ad az éppen aktuális ünnepek jelképeinek is.

másképp ütemezve. A kicsik itt csak a második osztály végére tudnak folyamatosan írni-olvasni, de akkor szinte tévedhetetlenül. Igenis, szigorúan fogjuk, terheljük őket. Tehetjük, ugyanis egy csomó időt és energiát megspórolunk azzal, hogy lineárisan tanítunk, tehát nincsenek ismétlések, nem úgy, mint a közoktatás spirális rendszerében, ahol bizonyos tananyagok, témák gyakran vissza-vissza térnek. Diákjaink, a tapasztalat szerint a felsőfokú oktatásban is jeleskednek, főként mert magabiztosak és merik használni a fantáziájukat, nagyon kreatívak. Németországban jellemző az a gyakorlat, hogy sokan a legnagyobb gyárak közül kifejezetten Waldorf-végzettségű munkatársakat keresnek.

Visszatérve az óvodára, hogyan telik egy átlagos nap?

A gyerekek nyolc óra körül érkeznek. A gabona-napok szerint esedékes kását (zab, rizs, köles) megfőzik az óvónénikkel, melynek elfogyasztása után egy-másfél óra szabad játék következik. Az együtt főzés, mosogatás, takarítás a családra emlékeztető, meghatott légkör kialakítását szolgálja. A legkisebb apróság is részt vesz a munkában, babakéssel, babasöprővel, kislappal. Majd kezdődhetnek a különböző foglalkozások, általában festés, vagy gyurmázás, gyapjúkép-készítés, illetve méhviasz krétával történő rajzolás. A kréták nagyobbak a megszokottnál, hogy méretük ne a háromujjas fogást erőltesse a kis kezek számára, hiszen ebben a korban még amúgy sem tudja koordinálni az agy a finomabb mozgásokat. A foglalkozás után jön az udvari játék, majd az ebéd, aztán az alvás, és véget is ért a nap. Fontos, hogy szertartások vannak, mint például a reggeli reigen, ami egy a ki-

A gyerekek reggelente gyertyát gyújtanak, körbeállnak és elmesélik egymásnak, hogy mi történt velük az előző nap, vagy amióta nem találkoztak, azután megfogják egymás kezét és a beszélgetés lezárásaként közösen elénekelnek egy dalt, utána pedig az egyikük egy koppintóval eloltja a gyertyát.

Mi a Waldorf-pedagógia nevelési elvének súlypontja, az óvodára vonatkoztatva?

A gyermekekkel való személyes, egyénre szabott kapcsolat. Az óvónők minden kisgyerekekkel találkoznak naponta 5-10 percet, amikor csak vele foglalkoznak: ölkbe veszik, hocogtatják, tornáztatják, illóolajjal kenik be a kis tenyerét. És ha valamelyik kicsinek bánata van, baja történt, vagy betegség bujkál benne, akár másfél órát is eltölt vele kettesben az óvónő.

Nincs féltékenykedés a gyerekek között?

Nem, nagyon megértők. Így tényleg mindegyikükre juthat annyi figyelem, amennyi neki szükséges, annyi szeretet, amennyire igénye van.

Egy kis segítség az életkezdéshez

Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium pályázatot hirdetett hátrányos helyzetű, a gyermekvédelem rendszerében felnőtt fiatalok lakástámogatására. Az 1991 és 1997 közötti időszakban nagykorúvá vált, volt intézeti fiatalok életkezdési támogatására 100 millió forintos pénzkertet osztottak szét országosan. Bács-Kiskun megyében 3,6 millió forint szétosztására nyílt lehetőség, melynek 25 %-át a megyei önkormányzat, 10 %-át a támogatott fiatalnak kellett állnia. A négy támogatott szerződését ünnepélyes keretek között írták alá, ahol Szabó Károly alelnök köszöntötte a sikeres pályázókat. Molnár Gabriella lakásvásárlásra, Fekete Tamás lakásépítéshez, Rusznyák Pálné és Kiss László lakás-korszerűsítésre nyert el jelentősebb összeget.

Együtt a belüggyel a gyermekekért

Az Európai Unióhoz való csatlakozással kapcsolatos döntő „igen” kimondása óta számos területen indult meg olyan koordinációs jellegű előkészítő munka, mely nemcsak a csatlakozás feltételének, de a későbbi eredményes együttműködés alapjainak is tekinthető. Ennek egyik részét képezi az a jogkoordinációs tevékenység, amelynek az utóbbi hónapokban számos közvetlen eredményt is tapasztalhattuk. Mivel a nemzetközi elvárásokhoz igazodó magyar jogi szabályozás legújabb törvénycikkelyei, rendeletei, illetve az ezekkel kapcsolatos korábbi rendeletek módosításai meglehetősen újkeletűek, nem válhattak széles körben ismertté, jelen írásunkban egy-két olyan jogi változtatásra szeretnénk ráirányítani a figyelmet, melyek az alkotmányos jog alkalmazásának leghétköznapiabb szintjén: a család, gyermekvédelem, adat- és titokvédelem szintjén érinthetik olvasóinkat. Közismert, hogy a korábbi jogi szabályozás számos esetben hagyott ún. joghézagot, melynek következtében igen nehéz volt egyrészt magának a jogkövető magatartásnak az érvényesítése, másrészt meglehetősen nagy szerepet kapott a jogilag nem teljesen tisztázott helyzetekben az abban dönteni kényszerülő személyek egyéni felelőssége.

Vegyük egy életközeli, a rendőrség gyakorlatában is előforduló példát. Nem ritka eset, hogy felmerülő bűncselekmény, szabálysértés gyanúja, vagy épp a bűnmegelőzés okán a rendőrség adatokat kér ki tanulókkal kapcsolatosan az iskolától, oktatási intézményektől. Mindeztől még nem volt tisztázott, hogy milyen adat az, ami minden további nélkül kiadható, melyek azok, melyek csak szülői hozzájárulással adhatók ki, illetve van-e olyan, melynek kiadását adott esetben az iskolaigazgató teljes mértékben megtagadhatja, mert az a tanuló személyes adatvédelmi joga megsértésének vagy a titoktartási kötelezettség megszegésének minősül. Mindezek megítélése a száz százalékos döntési jogkörrel felruházott intézményvezetőé volt. Így módon a dolog még csak-csak működött is egészen addig, amíg az ügy valamilyen oknál fogva peres útra nem terelődött. Ebben az esetben viszont az adatot kiszolgáltató vagy ki nem szolgáltatott iskolaigazgató helyzete ellehetetlenült. A bíróság előtt már egyetlen jogszabály sem támogatta abban, hogy döntését egyértelmű rendeletekkel jogszzerűen védeni is tudja. A per végeredménye a jogot magyarázó, olykor önmagukkal is ellentmondásba keveredő ügyvédek ügyességén múltott. Vajon milyen változást kínálnak ilyen esetekben a törvény legújabb rendelkezései? - Kérdésekre dr. Beálló Vera, a Kecskeméti Városi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési és áldozatvédelmi csoportjának vezetője, a jogtudományok doktora, családjogi szakjagász válaszol.

Ebben a vonatkozásban az 1993. évi közoktatási törvény 2003. szeptember elsején hatályba lépő módosulásai az irányadóak, melyek most már egészen pontosan és világosan adnak választ az említett kérdésre. A gyermekek, tanulók adatainak nyilvántartásában egészen pontosan megnevezettek és elhatárolhatók az olyan adatok, melyeknek kezelésére és meghatározott intézményekhez továbbítására az oktatási intézmény jogosult és köteles. Ezek sorába tartozik a tanuló neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, a szülő(k) neve és elérhetősége, a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok, illetve a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos adatok. Utóbbiak meglehetősen széleskörű tájékoztatásra adnak lehetőséget. A teljesség igénye nélkül kiemelve például továbbíthatóak a tanulók tudás szintjével, beilleszkedésével, magatartásával kapcsolatos adatok, beleértve a rendellenességekre vagy sajátos nevelési igényre vonatkozó adatokat is. Utóbbiak megítélésében nagy szerepet kap az iskolák aktuálisan újrafogalmazott házirendje, mely in-

tézményenként rögzíti azokat az elvárásokat, melyek megszegése kevésbé súlyos vagy súlyos fegyelmezetlenségnek minősül. Így például a titoktartási szabályok nem akadályozhatják az iskola szabályait tartalmazó házirend előírásainak megsértése, az egészségkárosító szerek fogyasztása, az italozás, drogfogyasztás, a káros szenvedélyek terjesztésében való közreműködés vétsége miatt szükségessé vált tanári, intézményvezetői intézkedések végrehajtását. Magyarán - ahol jog és erkölcs egybeesik - a személyiségi jogok gyakorlása nem korlátozható másokat ugyanezen jogainak érvényesítésében. - A törvény alapján fent felsorakoztatott adatok mellett természetesen más adatok is felvehetőek és továbbadhatóak, de csak is az érintettek, illetve gondviselőik hozzájárulásával.

Melyek azok az intézmények, melyek felé az iskola a törvényi előírás szerint adatszolgáltatási kötelezettséggel bír?

Ezt is pontosan megjelöli a törvény. A fenntartó, az önkormányzat felé, a bíróság, rendőrség, ügyészség, államigazgatási szerv és nemzetbiztonsági szolgálat felé minden adat korlátozás nélkül kiadható. Ezen kívül törvényben meghatározott részadatok továbbíthatók az oktatási, nevelési társintézmények felé, iskola-egészségügyi feladatokat ellátó intézmények felé, család-, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetek felé. Mindegyikük számára érvényes ugyanakkor, hogy a tájékoztatás nem lehet öncélú, csakis célhoz kötött, s a megnevezett célnak megfelelő mértékben használható fel.

Nem jelent itt törvényi önellenmondást a pedagógusok és nevelő, oktató munkát segítő közalkalmazottak számára előírt titoktartási kötelezettség?

A titoktartási kötelezettség nem terjed ki azokra a fent említett adatokra, amelyek a törvény alapján kezelhetők és továbbíthatók, sőt a pedagógus és a munkáját segítő közalkalmazott köteles is - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 17.§-ára tekintettel - az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek súlyos veszélyhelyzetbe került vagy kerülhet.

Még így is sok esetben jelent gondot a pedagógusok számára a „beavatkozás - be nem avatkozás” dilemma.

Ennek megoldására jött létre a közelmúltban Kecskeméten a Fecske u. 20. szám alatt az a megelőzési célokat szolgáló iroda, ahová bárki név nélküli bejelentést tehet, ha környezetében gyermek, és fiatalok valamilyen fokú veszélyeztetését észleli. Ezt követően - nem büntetőjogi eljárás keretében - minden esetben utána nézünk annak, hogy a veszélyeztetettség ténye valóban fennáll-e, ill. milyen módon szüntethető meg.

Úgy tudom, a rendőrség részéről a már ismert és beváltnak mondható D.A.D.A-program megvalósulása mellett más megelőzéssel kapcsolatos előrelépések is történtek.

Ezek között fontos helyen áll a különböző helyekről érkező eseti felkérések teljesítése. Ennél is átfogóbb megoldást, intézményi összefogást sürgetünk a veszélyeztetett gyermekek érdekében: a városi önkormányzattal szorosan együttműködve kezdeményeztük a közelmúltban az ún. „Bűnmegelőzési Kerekasztal” megalakulását, mely a gyerek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó célszervezetek sikeres együttműködését hivatott szolgálni. Összefogja, s koordinálja a különféle helyekről érkező segítség lehetőségeit - kiemelt, konkrét célok megvalósulása érdekében. A Bűnmegelőzési Kerekasztal nagyon sok civil szervezetet fog át, amelyeket ténylegesen az önkormányzat Bűnmegelőzési Bizottsága koordinál, elnöke Dr. Brúszel László. A kerekasztal-program a rendőrség szakmai oldaláról teljes mértékben kidolgozott, jelen pillanatban az önkormányzatnál aláírásra vár, s további tárgyalások folynak a gyámhivatallal arról, hogy az eddig is gyakorlatban lévő intézkedések mellett milyen jellegű segítséget tudnak még nyújtani a tényleges megelőzés érdekében.

Kada Erika

MÉG MINDIG ÉS MÁR MEGINT

A közoktatási törvény módosításáról...

Foglalkozási ártalomként és hivatalból egyaránt érdeklődéssel figyelem az oktatásunk kérdéseit érintő törvényi előírások, jogszabályok változásait. Mindig csodálattal adózom azok előtt, akik minden módosítás alkalmával rögtön ki tudják ragadni azt a szeletet, amin aztán kellően hosszú ideig, egymás idegeit és jószándékát felőrölő következetességgel lehet rágódni, anélkül, hogy más, esetleg fontos kérdésekről egyáltalán szó esnék a nyilvánosság elé gerjesztett vitákban.

A közoktatási törvény módosítása nehezen múló, de lassan a kimerülés jeleit mutató nyilatkozat-özünt indított el. Jellemző módon két kérdés körül hullámozott az indulatoktól sem mentes egymás mellé beszélés: a titoktartás és a túlmunka kérdései körül. A titoktartással kapcsolatban itt csak annyit jegyeznék meg, hogy egyszerűen az élet valamennyi területére érvényes adatvédelem alkalmazásáról van szó, ami nevelési szempontból azt az „apróságot” is jelenti, hogy senkivel, még a gyermekkel sem történhet meg, hogy róla (sorsáról, életviteléről, problémáiról) nélküle születessenek jövethetetlen döntések (amennyiben cselekvőképes állapotban van!). A törvény mellékletében szereplő passzusok ezt elég kimerítően körülírják.

A túlmunka kérdéséhez nem tudok és nem is kívánok hozzászólni, de megjegyzésem, hogy az értelmezés lehetősége itt is elég széles skálán mozog: vannak, akik minden lehetőséget megragadnak arra, hogy többletmunkával többlet-jövedelemhez jussanak, vannak, akik a kevesebb túlóra lehetőségét vagy kényszerét is soknak tartanak. Itt igazságot tenni nem a törvény, hanem a helyi vezetés feladata.

Van viszont a törvény módosításában néhány olyan passzus, ami valahogy nem jutott el a szélesebb közvélemény előtt zajló párbeszéd szintjére. Ilyen például a gyermekek, a szülők és pedagógusok jogainak részletezése mellett a tanulók kötelezségeinek pontosítása, például a házirend betartására, vagy az oktatási intézmény eszközeinek megővására vonatkozóan. A korábbinál részletesebb és pontosabb a szülők kötelezségeinek kifejtése, éppen a gyermek oktatása és nevelése, valamint az oktatási intézmény és a család együttműködésének zavartalanítása érdekében.

Már a bevezetésben részletesen foglalkozik a törvény a hátrányos megkülönböztetés ki-küszöbölésének követelményével, az európai normáknak megfelelő esélyegyenlőség biztosításával.

S végül egy korántsem elhanyagolható szövegrész, amely szintén kiegészült és az oktatásban érintettek fokozott jogi védettségét szolgálja: „A pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodai nevelőmunka, illetve az iskolai és kollégiumi nevelő és oktató munka, valamint a pedagógiai szakszolgálat ellátása során a gyermekekkel, tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.”

A közfeladat ellátása valóban különleges védettséget követel, ehhez azonban minden érintett számára fontos jogainak és kötelezségeinek pontos ismerete. Korunk társadalmában pedig a jogok mellett egyre több szó esik a kötelezségekről is, legyen szó pedagógusról, szülőről, gyermekről, egyáltalán valamennyi, jogállamban élő állampolgárról.

H. Á

... valamint a titoktartásról...

A baj az, hogy tisztelt pedagógustársaim és kollégáim nem mindig a megfelelő helyekről tájékozódnak, illetve az ismeretek nem mindig hivatalos kommunikáció formájában kerülnek eléjük.

A legtöbb félreértés most is emiatt van. Persze az sem elhanyagolható tényező, hogy az iskolavezetőkön, valamint a nagyon érdeklődőkön kívül egyre kevesebben olvasnak szakfolyóiratokat módszertani, nevelésmódszertani írásokat. Hogy a pedagógusok kiábrándultak, az nem is csoda. Emlékszem milyen lázas igyekezettel és plusz munkával, értekezletekkel ültünk a Nemzeti Alaptanterv felett. Néztük a műveltségterületeket, hogy vajon miként is adhatjuk át a nem tantárgyszerű ismereteket. Fodor-Magyar ment és jött a Kerettanterv, majd egy újabb kormányváltás, s a módosított kerettanterv. Ki tudja ezt követni? A negyedik osztályban NAT, a harmadikban kerettanterv, első osztálytól módosított kerettanterv...

A pedagógus mindenben el kell hogy mélyüljön, de a gyermek? Micsoda átláthatatlansághoz vezet ez!

Bevallom: én valamennyi váltás alatt ugyanazt a tananyagot tanítottam - persze időnként módosítva a kor szellemének megfelelően -, s még tankönyveket sem nagyon kellett váltani. Nevelési elveim pedig semmit nem változtak, már ami az alapokat illeti.

A titoktartási kötelezettség a közoktatási intézményekben ugyanilyen polémiákat vethet fel, ha több csatornát hallgatunk, illetve nézünk.

Mi okozza a félreértést?

Nem tudom, hiszen konkrétan megfogalmazódik, hogy az iskola és a szülő között az együttműködési kötelezettség továbbra is érvényes. Mi a cél? Az, hogy az iskolák a nagyon különböző okokból nehéz, időnként megoldhatatlannak tűnő helyzetbe került tanulók számára még az eddiginél is biztonságosabb környezetre váljanak. A tanulók magatartásával, tanulmányi előmenetelével kapcsolatban minden adatot változtatlanul a szülő tudomására kell hozni. Nem szűkült le a szülők tájékoztathatósága! Ne feledjük azonban el, hogy a családok között is nagyok a különbségek. A titoktartás még a családon belül is érdekes kérdéseket vethet fel. Hányszor előfordult már, hogy a tanuló bizalmasan fordul édesanyjához, s bizonyos érdemjegyekről késve, vagy az érdemjegy kijavításáig nem is tájékoztatják az édesapát.

A pedagógusok óráközi szünetekben vagy ebédlői beszélgetésekben ugyan csak megbeszélik egy-egy család anyagi helyzetét, szokásait, életvitelét, társas kapcsolatait. S nem biztos, hogy ez egyáltalán a jelenlévőkre tartozik. Miért válik társasági beszélgetés témájává egy-egy édesapa vállalkozásának sikere vagy kudarca? Hogy egy édesanya hova jár fodrászhoz, vagy plasztikai sebészhez?? Ahogy nem válhatnak nyilvánossá a szülők adatai, ugyanúgy a tanulóké sem!

Az oktatási és nevelési célok, feladatok szintén nem csorbulnak, nem változnak, hiszen a titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestületi értekezletekre, s a tanuló érdekében(!!) végzett megbeszélésekre. A súlyos fegyelmezetlenség miatt szükségessé váló felelősségre vonásról is értesítést kap a család: sőt, ha az iskola házirendje úgy írja elő, akkor az egészségkárosító szereket fogyasztó (és terjesztő) tanuló szüleit (és a törvényben meghatározott szervezeteket, hatóságokat, intézményeket) is értesítenie kell az iskolának. A tiltott magatartás, illetve annak következményei azért is nyilvántarthatóak, s nem kell bizalmasan kezelni őket, mert ezek az adatok is a tanulói jogviszonnyal kapcsolatosak. Tehát nem titkol el senki sem bűncselekményt, sem egészségügyi problémát. Az már más kérdéseket vethet fel, hogy vajon milyen viszonyok uralkodnak egy családban, ha a bajban lévő gyermek inkább a pedagógushoz fordul(na), mint az édesanyjához, vagy az édesapájához...

T. I.

Akik a közbiztonságot erősítik - polgárőrök

Első ízben rendeztek konferenciát a kecskeméti polgárőr egyesületek. A polgármesteri hivatal díszterme zsúfolásig megtelt. Jó volt látni, milyen sokan vannak azok az emberek, akik - mint Kubicsek András kecskeméti rendőrkapitányt mondta - télen-nyáron, lelkiismerettel, önként teljesítenek szolgálatot, egyetlen köszönőmért.

A megjelenteket Jánosi István alpolgármester, a közgyűlés bűnmegelőzési bizottsága nevében pedig Brúszel László képviselő, a bizottság elnöke köszöntötte. A kiváló munkát végzett polgárőröket a város elismerésben részesítette: Sípos László, ifj. Vörösmartai Zoltán, Koncz Benjámin és Dékány György díszírt vehettek át, tizenketten pedig elismerő oklevelet kaptak.

Szatmári Gyula, az Országos Polgárőr Szövetség elnökhelyettese hangsúlyozta, a társadalom ma már egyre inkább értékeli a polgárőrök munkáját. Tizenhárom év alatt lépésről lépésre erősödött, fejlődött a polgárőrség, s mindvégig meg tudta őrizni politikai semlegességét. A nagyobb városokban mintegy négyszázezeren teljesítenek ma szolgálatot. A polgárőrség még mindig inkább a kisebb településeken erős, de a bűnmegelőzés érdekében kívánatos lenne, hogy a nagyvárosokban is szervezzen, nagyobb létszámban működjenek. Ezért is dolgozta ki a

szövetség a polgárőrség nagyvárosi bűnmegelőzési programját, ami a kecskeméti konferenciának is fő témája volt.

Tóth Tibor, az OPSZ bűnmegelőzési bizottságának elnöke a nagyvárosi bűnmegelőzésről, és ezzel kapcsolatban a polgárőrség feladatairól, célkitűzéseiről tartott előadást. Idézte egy pécsi felmérés megállapítását: az emberek leginkább a zsebtolvajoktól félnek, és legkevésbé attól tartanak, hogy gyilkosság áldozatai lesznek. Hangsúlyozta: a polgárőrök nem vehetik át a rendőrség feladatait, és az sem lehet cél, hogy túlvállalják magukat. A nagyvárosi bűnmegelőzésben akkor tudnak megfelelő szerepet betölteni, ha jól választják meg azokat a pontokat, helyszíneket, tevékenységeket, ahol segíteni tudnak. Ilyen lehet az iskolák, tömegközlekedési csomópontok, szórakozóhelyek megfigyelése, a térfigyelő rendszerek működtetése. A polgárőrök munkája akkor lehet sikeres, ha fellépésüket az emberek nem tekintik zaklatásnak, emelte ki Tóth Tibor, aki a fontos feladatok közé sorolta a polgárőrség létszámának növelését is.

A Biztonságos Magyarorszáért

Közalapítványon keresztül jelentős támogatást kaphat jövőre az OSZP, ami nyilvánvalóan tovább jut majd a helyi egyesületekhez is. Ezt már Kővári András, a Belügyminisztérium osztályvezetője mondta el, aki egyben az áldozatvédelemmel foglalkozó Fehér Gyűrű Egyesület elnöke is. A minisztérium jövőre kiemelt figyelmet fordít a bűnmegelőzés mellett az áldozatvédelemre, amit egy uniós kerethatározat egyértelműen állami feladatnak nevezett meg.

Kubicsek András kecskeméti rendőrkapitány a város bűnügyi helyzetét elemezve úgy vélte, a sikeres bűnme-

előzéshez nem elég a rendőrség, egyértelműen szükség van az önkormányzat és a civil szervezetek, mint például a polgárőrség közreműködésére. Ki-nevezése után örömmel tapasztalta, hogy a kecskeméti önkormányzat milyen erővel és ambícióval dolgozik a bűnmegelőzés érdekében. Köszönését fejezte ki a polgárőröknek eddigi munkájukért, mert, mint mondta, a legjobb megfogni a tettest, de még jobb megelőzni a bűncselekményt.

Csörsz Zelenák Katalin, a Magyar Tanyai és Falugondnoki Szövetség elnöke felajánlotta együttműködésüket a polgárőröknek, s ugyanezt tette Papp Károly, a kecskeméti mező-őrszolgálat vezetője is. Az előadásokat követően az egyik hozzászóló megkérdezte, várható-e, hogy bővítik a polgárőrség jogkörét, vagyis igazoltat-

hatják-e majdan a gyanús idegeneket? Szatmári Gyula szerint ez nem valószínű. Hozzátette: a polgárőrség nem is kér ilyen jogosítványokat, számos módszer van rá, hogy hatékonyan fel tudjanak lépni enélkül is. Egy másik hozzászóló fájlatla, hogy Kecskeméten a polgárőrök szolgálat közben nem parkolhatnak és utazhatnak a tömegközlekedési eszközökön ingyen.

Brúszel László válaszában elmondta, hogy bár ez kétségtelenül méltányos lenne, ilyen irányú javaslatuk nem kapott többséget a közgyűlésben. Az önkormányzat ezzel együtt igyekszik segíteni a polgárőröket: korábban 4,5 millió forintot osztott szét az egyesületeknek, ebben az évben pedig az 5 millió forintos bűnmegelőzési alap is rendelkezésre állt.

m.

Előtérben két, a polgárőröket segítő önkormányzati képviselő Pásztai András, a Hunyadvároshól (jobbról) és Nádasdi Miklós Hetényegyházáról. Mellette Gulyás János a hetényi polgárőrök elnöke, Palásthy Géza polgárőr és a polgárőr-munkáját díszírt-jutalommal megbecsült Dékány György egyesületi alelnök.

A Közgyűlés Bűnmegelőzési Bizottsága pályázatok elbírálásáról és a külterületi tanyavédelmi program kiterjesztéséről tárgyalt legutóbbi ülésén. A számos különféle pályázat összességében pozitív elbírálást kapott a bizottság részéről, és a pályázók is igencsak örülhettek a szétosztott jelentős összegnek. Igaz, néhány esetben a bizottság egyedi, referencia jellegű döntést hozott, és aki a jövőben lakótelepi kapacitáscsökkentő rendszer vagy térfigyelő rendszer kiépítéséhez kér támogatást, az már csak egy jövő évi átfogóbb pályázat keretében remélhet valamit. A pályázók közül csak néhányat említve, támogatásban részesült a Méntelek Alapítvány és a Kecskeméti Polgárőr Egyesület, a Cigány Hagyományörző és Kulturális Egyesület, a büntetés-végrehajtást bemutató tájékoztató program és fotósorozat, egy Rákvagy téri és egy Március 15-e utcai lakóközség, egy középiskola és egy kollégium, a TIT Drog és ifjúság rendezvénye, valamint három helyi médium.

„KÖTELEZŐ” - de mennyiért?

Melyik biztosítónál érdemes ma biztosítást kötni?

Hungary Biztosítási Alkusz Kft.
üzleti igazgatója, Kósa Zoltán véleményét kérdeztük:

- Nagyon sok szempontra kell figyelni. Fontos tényező a díj, de önmagában nem nyújt elegendő információt egy biztosítás minőségéhez. Ismerni kell a biztosítás feltételeit, önrészesedését, tartamát, adókedvezményét, az adott társaság kárrendezési gyakorlatát, és még sok egyéb tényezőt. Alkuszcégünk az optimális biztosítás kiválasztásához kínál segítséget.

20 biztosítótársaság termékpalettájából ajánlunk „személyre szabott” megoldást, így nem szokatlan, hogy egyazon személy részére több társaság ajánlatát közvetítjük ki. Egyiknek a lakásbiztosítása, a másiknak az életbiztosítása, a harmadiknak a gépjármű biztosítása a legkedvezőbb. Bács- Kiskun megye területén 4 irodában állunk ügyfeleink rendelkezésére, így több településen már kamuyúttá nyírt van a szakmai segítség.

• Miért érdemes az Önök irodáiba betérni?

- Az alkuszok a Biztosítási Törvényben rögzített feltételek szerint, megbízóik érdekeit képviselik a biztosítóknál. Számunkra az a legfontosabb, hogy ügyfelünk a saját elképzeléseinek leginkább megfelelő, optimális díjú biztosítással távozzon irodánkból. Nagy hangsúlyt helyezünk az igényfelmérésre, a barátságos emberi hangnemre.

- Kecskeméten 2 irodát működtetnek. Mi a különbség köztük?

- A Bocskai utcai irodánkban elsősorban vállalati, vállalkozói, önkormányzati biztosításokkal, és cégadminisztrációs feladatokkal foglalkozunk. Rákóczi utcai irodánkat a növekvő ügyfélforgalom színvonalas lebonyolítása érdekében nyitottuk meg. Természetesen mindkét irodánkban szívesen látjuk megbízóinkat.

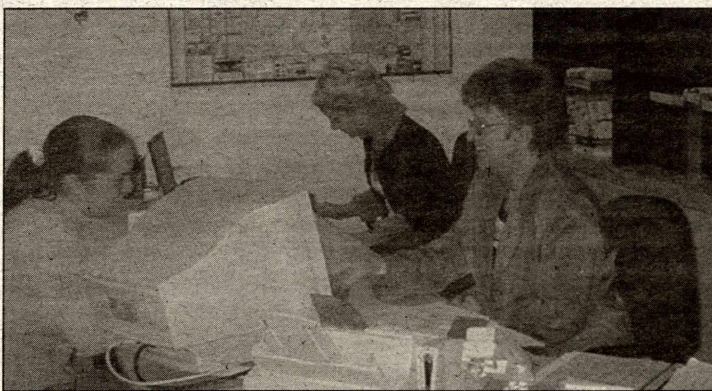
• Melyek most a legkeresettebb biztosítások?

- Október végén a kötelező gépjármű felelősségbiztosítások kapnak hangsúlyt, mivel a biztosítók ilyenkor hirdetik meg a következő évi tárfáikat. November 30-ig van lehetőség az érvényes szerződés felmondására, amennyiben kedvezőbb lehetőséget találunk. Irodánkban összehasonlító programok segítségével be tudjuk mutatni valamennyi gépjármű felelősségbiztosítást kínáló társaság ajánlatát. Sok visszatérő ügyfelünk igényli ezt a szolgáltatást. Egész évben nagy forgalmat bonyolítunk az utasbiztosítások területén. Ma már ez sem számít szezonális igénynek. Az emberek kezdenek ráébredni arra, hogy egy jó biztosítás az ország határain kívül is nagyon nagy segítség lehet. Népszerűek még a lakás-, valamint az életbiztosítások. Az ismertebb biztosítási termékeken kívül közvetítünk kevésbé ismerteket is, pl. temetkezési biztosításokat, vagy áruhitel biztosításokat, jogvédelmi termékeket. Azon vagyunk, hogy mindenki megtalálja azt, amire szüksége van. Érdemes hozzánk betérni.

Címünk:

- Lakossági iroda
6000 Kecskemét Rákóczi utca 9.
Tel.: 06-76 / 505-929 vagy 76/ 505-930
- Központi iroda
6000 Kecskemét Bocskai utca 23.
Tel.: 06-76/ 324-159 vagy 76/476-375

(x)

A FIATALKORÚAK ÜGYÉSZE A MUNKÁJÁRÓL

Ebben az évben nem csak olyan törvényi változásoknak lehettünk tanúi, melyek az adatvédelemmel, titokvédelemmel kapcsolatosak, hanem a büntető anyagi jog és a büntetőeljárás jog területén is számos új rendelkezés született. Ezzel kapcsolatban kértem felvilágosítást a Bács-Kiskun Megyei Főügyészségben dr. Endrédi Attila csoportvezető ügyész-től mindarra vonatkozólag, ami a változásokból a fiatalok számára érinti.

Előjáróban el kell mondani, hogy ez év július elsejétől hatályba lépett egy teljesen új büntetőeljárás törvény, amelynek főként a fiatalok ügyeinek szervezésében is - ami a fiatalok ügyeiben eljáró ügyészeket illeti - szervezeti változás következett be. 2003. július 1 előtt valamennyi fiatalok elleni ügyben a megyei főügyészség fiatalok ügyeinek osztálya eljárt. Július 1 után - igazodva a bíróság szervezetéhez - a fiatalok ügyészei a továbbiakban a Kecskeméti Városi Ügyészség állományában végzik munkájukat, bár illetékességük továbbra is az egész megyére kiterjed, csakúgy mint a Kecskeméti Városi Bíróságnak, mint Fiatalok Bíróságának.

Ami az én munkakörömet illeti, a megyei főügyészségen dolgozom továbbra is, mint a fiatalok ügyésze. Feladatom viszont többirányúvá vált. Egyrészt ellátom a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a vádemeléssel kapcsolatos feladatokat az olyan ügyekben, amelyek első fokon a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak. Ezek az ügyek a büntetőeljárás törvényben pontosan meghatározott, kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmények miatt indultak. Egy-egy ilyen bűnügy nagyságát érzékelteti, hogy például egy jelenleg folyamatban lévő kábítószeres ügynek mintegy félszáz drogerjesztéssel kapcsolatba hozható gyanúsítottja van, s a kábítószer-fogyasztók felkutatása, az eljárásba gyanúsítottként bevonása még ezután következik. A nyomozás végére a gyanúsítottak száma körülbelül százra tehető majd. A kábítószer terjesztők (kínálók, átadók, forgalmazók, kereskedők) között fiatalok - aki a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a 14. életévét betöltötte, a 18-at azonban még nem - szinte elvétve fordul elő. E korcsoport viszont a fogyasztók nagy táborát képezi, a terjesztés elsősorban a korosztályt célozza meg. A terjesztőktől lefoglalt, illetve az általuk bizonyítottan eladott kábítószer mennyiségéből és az ügy egyéb körülményeiből megítélve feltelezhető, hogy Bács-Kiskun megyében már jó ideje a bűnözői kör látta el a kábítószerrel a fogyasztókat.

Az 1995-ös büntetőeljárás törvény módosítása óta az ún. vegyes ügyekben - amely ügyekben felnőtt korú és fiatalok gyanúsítottak együtt követnek el bűncselekményeket - a fiatalok ügyészeinek van kizárólagos illetékessége, amely jelentős módon megnövelte a szakág leterheltségét, hiszen ennek következményeként a szakág ügyészei csaknem annyi felnőttkorú elkövetővel szemben járnak el, mint amennyi fiatalokkal.

Ha már felemlítette, megkérdezem, milyen mértékben nőtt Kecskeméten a kábítószeres ügyek száma?

Kecskeméten ebből a szempontból különösen veszélyeztetett már csak fekvése miatt is, ugyanis az egyik fő szárazföldi kábítószer-kereskedelmi út itt halad át. Az országban öt év alatt ötszörösére növekedett a felderített kábítószeres ügyek száma, amely nem csak a felderítések nagyobb eredményességének köszönhető, hanem annak is, hogy a bűnözési kategóriában az elkövetők és a cselekmények száma is jelentősen emelkedett. A kábítószeres ügyek számának ugrásszerű növekedése 1996-97 tájéka óta következett be, s ha ehhez hozzáveszem azt is, hogy ezen a területen óriási a látencia, vagyis a fel nem derített ügyek aránya, akkor ez már

komoly aggodalomra ad okot. Ami nagyon elszomorító, hogy a fiatalok részvétele ebben a bűncselekmény-kategóriában kiugró, csaknem kétszer annyi fiatalok követ el kábítószeres bűncselekményt, mint amennyi a részvételi arányuk a bűnözés más területein.

Ennek ellenére is jogszerű, hogy a fiatalok enyhébb elbírálásban részesülnek?

A kábítószer fogyasztása a Büntető Törvénykönyv 2003. március 1-i módosulását követően is ugyanúgy bűncselekménynek számít, mint korábban. Más dolog, hogy az egyszerű kábítószer-fogyasztóval szemben (aki nem vált maga is terjesztővé) - akár fiatalok, akár nem, lehetőség van az ún. elterelésre, vagyis arra, hogy bizonyos feltételek vállalása és teljesítése esetén mind a kábítószer-függetlenség, mind pedig a nem függő gyanúsítottakkal szemben az eljárás megszüntetésére kerüljön sor. Ez a feltétel pedig az, hogy az ilyen elkövető vállalja, hogy a határozathozattal számított egy éven belül legalább hat hónapon keresztül tartó, kábítószer-függetlenséget gyógyító, illetve megelőző, felvilágosító szolgáltatáson vesz részt. A jogalkotó ezzel azt a szándékot juttatta kifejezésre, hogy a szankcionálás szempontjából a drog-kereskedők és a csupán drogfogyasztók között éles különbséget kell tenni, hiszen az utóbbi személyek nem csupán a bűncselekmény elkövetői, hanem a drog áldozatai is.

Változott-e büntetőjog a fiatalokkal kapcsolatos elbírálást illetően?

Korábban is külön fejezet vonatkozott rájuk, mind a büntető anyagi jogban, mind pedig a büntetőeljárás jogban. Ami az anyagi jogi rendelkezéseket illeti, a fiatalokra kiszabható leg súlyosabb szabadságvesztés-büntetés időtartama - amennyiben az igen kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésekor a 16. életévét már betöltötte - maximum 15 év lehet. A törvény egyéb esetekben is meghatározza a fiatalok elkövetőkkel szemben kiszabható szabadságvesztés felső határát, amelyek jóval alacsonyabbak a felnőtt korúakkal szemben kiszabható büntetési maximumoknál.

Speciális intézkedés a fiatalok vonatkozásában a javítóintézetek nevelés, amely intézkedéssel a börtönviszonyoknál lényegesen humánusabb körülmények biztosításával kísérhetők meg a fiatalok elítélt törvénysértő állampolgárként történő visszaállításuk érdekében. További speciális szabály, hogy próbára bocsátásnak bármilyen bűncselekmény elkövetése esetén helye van fiatalok elkövető esetében. Ezért nagyon fontos az, hogy mind a nyomozás során, mind az ügyészi szakban, mind pedig a bírói szakban feltárjuk a fiatalok egyéniségét, környezetét, életvitelét, magatartását, hogy ezek ismeretében a végső döntéshozó hatóság ne csak az elkövetett bűncselekményről, hanem az elkövető személyéről is megfelelő képet tudjon alkotni, és ennek megfelelően szabja ki a tett és a tettet egészében nézve - az adekvát szankciót. Ennek elősegítése érdekében külön eljárási szabályok írják elő, hogy a felnőtt korúakkal szembeni eljárásoktól eltérően esetükben külön bizonyítási eszközöket kell beszerezni. Ilyen például az iskolai jellemzés, a környezettanulmány beszerzése, a gondozó tanúkenti meghallgatása a fiatalok magatartására és életvitelére nézve.

Közvetlen kapcsolatba kerülve az oktatási intézményekkel nem sérül-e a titoktartási kötelezettségük ilyen esetekben?

Az iskolai jellemzés elkészítése és a nyomozó hatóság részére történő megküldése a büntetőeljárás törvényben előírt kötelezettség az oktatási intézmény számára. A környezettanulmány elkészítését ugyancsak a törvény írja elő kötelezően. Ez év július elsejétől ennek elkészítése a pártfogó felügyelői szolgálat munkatársainak a feladata. Ha munkahellyel rendelkezik a fiatalok elkövető, akkor be kell szerezni a munkahelyi jellemzését

is. Nagyon fontos, hogy meg kell hallgatni ilyen ügyekben a fiatalok gondozóját is, függetlenül attól, hogy az esetek többségében, mint közvetlen hozzátartozó mentességet élvezne. Egyéb garanciális szabályok is vannak a fiatalokkal szembeni büntetőeljárásban, mint például a fiatalok kötelező védelme, az első gyanúsítottkénti kihallgatásától, a tárgyaláson az ügyész kötelező jelenléte, a bíróság speciális összetétele stb..

A büntetőeljárás törvény új rendelkezése értelmében rendőrségi fogdán a fiatalok csak az őrizetbe vétel ideje alatt - azaz legfeljebb 72 óráig - tartózkodhatnak. Ezt követően - amennyiben az ügyész indítványára a bíróság elrendeli előzetes letartóztatását - a szabadságelvonással járó kényszerintézkedést csak börtönben, illetve javítóintézetben lehet végrehajtani.

Másik munkaterülete a kiskorúak veszélyeztetésével kapcsolatos. Itt is hozott az új büntetőeljárás törvény a korábbinál humánusabb rendelkezéseket?

Igen. Például gyermekkorú személy a büntetőeljárás során csak abban az esetben hallgatható ki, ha a vallomása feltétlenül szükséges a bizonyításhoz. Július 1-jétől már lehetőség van arra, hogy a 14. életévét be nem töltött személyt még a nyomozás során a nyomozási bíró meghallgassa, az ügyész és a törvényes képviselő jelenlétében. Ezt követően a tárgyaláson már nem kell megjelennie, hanem a perbíró a nyomozási bíró előtt tett vallomását felolvasással a bizonyítás anyagává teszi, s nem kell szembesülnie a sérelmére bűncselekményt elkövető személlyel.

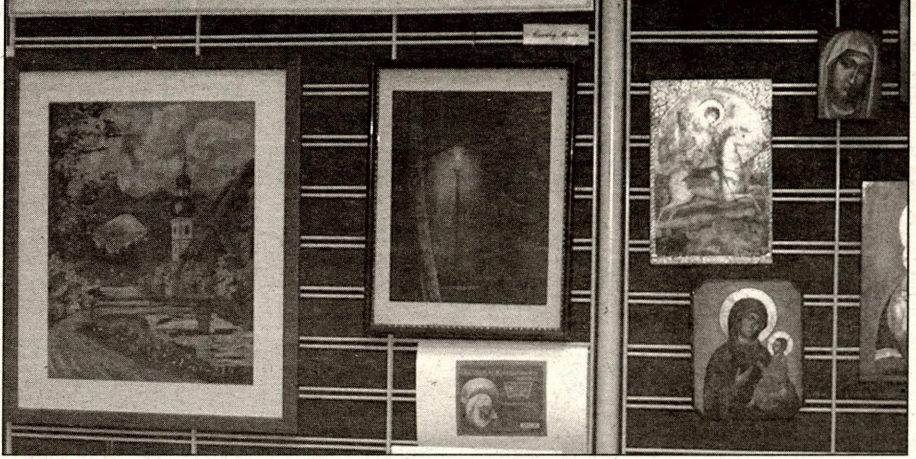
A kiskorú veszélyeztetésének bűncselekményét tipikusan az követi el, aki a nevelésére, felügyeletére, gondozására bízott kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti a nevelési stb. feladataiból folyó kötelességének súlyos megszegésével. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény előírja, hogy az oktatási intézmények kötelesek a gyermekjóléti szolgálatok felé azonnal jelezni, ha kiskorú veszélyeztettségére utaló jeleket tapasztalnak, ám a pedagógusok - sokszor felesleges óvatosságból, rosszul értelmezett (!) titoktartási kötelezettségből adódóan vagy a magánéletbe beavatkozás, avagy be nem avatkozás dilemmáitól tartva - e kötelezettségüket több büntető ügyben is elmulasztották. Sokéves ügyészi gyakorlatom alapján kijelentem, hogy ezek a mulasztások a kiskorú sértettek nézvére több alkalommal tragikus következményekkel jártak.

Talán csak a pedagógusokhoz is késve érkezik az egyértelműen cselekvésre indító információ...

Egy-egy gyerektragédia, avagy a gyermek jövőbeni személyiségét lényegesen befolyásoló trauma bekövetkezése előtt minden esetben (!) már hónapokkal megelőzően vannak olyan, a környezet számára is észlelhető jelek, melyek arra utalnak, hogy a gyermekkel nagy gond van. Az állandósult családi konfliktusok miatt több esetben olyan pszichés állapotba kerülhet, hogy élethelyzetét egyre kilátástalanabbnak érzi, olyannyira, hogy a probléma megoldására egyedül nem képes. Az ügyek többségében előkerült a barátnőhöz, rokonhoz írt panaszos levél, vagy bizonyítottan vált, hogy korábban a kiskorú a vele bizalmas viszonyban lévő pedagógusnak már jelezte kétségbeesését, s szinte minden ügyben nyomon követhető, hogy a gyermek ilyen állapotában többször tesz kísérletet arra, hogy a családon kívüli környezetétől kérjen segítséget. Még egyszer hangsúlyozom, semmilyen titoktartási kötelezettség nem old fel az alól, hogy a kiskorúak irányában érzett felelősségünk törvény által is érvényesíthető és megkövetelt eszközeivel még időben éljünk, hiszen legtöbb esetben megelőzhető lett volna a kiskorú súlyos mértékű veszélyeztetése, ha az illetékes hatóságok tájékoztatása, értesítése időben megtörténik.

Kada Erika

Két kezem munkája

„Két kezem munkája”-címen rendezett ikonkiállítást a Katona József Könyvtár Széchenyivárosi Fiókkönyvtára október második felében. A hosszú évek, sőt - ilyen is van - évtizedek óta odajáró, ma már nyugdíjas olvasók által készített alkotások sorából fotónk is nyújt némi ízelítőt. A rendezvény külön érdekessége, hogy a könyvtár Idősek napja alkalmából meg is vendégelte az alkotókat - felejtetetlen, meleg hangulatú, beszélgetős estét szervezve ezzel a számukra. A kiállító alkotók Béres Lászlóné, Papp Ferencné, Jenes Józsefné, Hatvani Dánielné, Nagy Sándorné, Lengyel Sándorné, Cziráky Márta, Horváth Istvánné, Szabó Ignácné, Túri Józsefné és Horváth István voltak.

Selmecebányai betlehemek

Ismét gyönyörű kiállítás nyílt a Szórákaténusz Játékmúzeumban. A Szlovák Bányászati Múzeum gyűjteményéből „Fából faragott betlehemek Selmecebányáról” címmel az ottaniak jelenlétében tartották a megnyitót. A mi hagyományainkban élő betlehemektől igencsak eltérő, és a kora középkorban felvidékre települt német bányász-hagyományokat őrző, fából faragott és festett faliképeken látható betlehemek különleges élményt nyújtanak a látogatóknak.

Hattyúházi műsorok

A Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár november 20-án „Petőfi barátai” címmel rendez irodalmi estet, melynek előadója Juhász István, a Móra Ferenc gimnázium tanára. November 24-én „Rómától-Rómaiig” 2 címmel kerül sor a művészettörténeti előadás-sorozat következő programjára, melynek előadója Bella Rózsa gra-

fikusművész, tanár. November 27-én a Móra Ferenc Közművelődési Egyesülettel közösen várják „Gyermekköltészetünk tegnap és ma” rendezvényükre az érdeklődőket, melynek előadója dr. Luchmann Zsuzsanna, közreműködik Miklya Zolt. A programok 18 órakor kezdődnek, helyszínük a könyvtár (Hattyúház, Szent János tér 9.)

Auschwitz-induló

Az alábbi történet Sz. zenész barátommal esett meg; az egyszerűség kedvéért s barátom felhatalmazásával mesélem el egyes szám első személyben.

Augusztusi délelőtt, Mátraháza. Az étterem teraszán húgom, feleségem, kisfiam s jómagam, meg egy holland turista házaspár. Gyerekhad érkezik óriási zsvajjal. A két felnőtt kísérő egyikét Zoli atyának, a másikat tanárnőnek szólítják - innen feltételezem, talán katolikus tábor diákjai. Játék, nyüzsgés, verekedés és újabb játék után kiáltja el egyikük: énekeljük el az Auschwitz-indulót! S pillanat múlva mindenki énekel, nevető szemekkel, ragyogó-somolygó arccal, mint akik tudják, ez most rém vicces. A dal gúnyos-vigyorgó tartalommal és hangulatban szól barakk előtti sorakozóról, meg arról, szappan készül majd belőlük. A teraszon ülő felnőttek dermedten hallgatják a dalt. A hollandok nyilván nem értik a szöveget, csak annyit fognak fel belőle: Auschwitz, infantilis-derűs szósszal. Húgom kap észbe először. Szól a tanárnőnek, aki leállítja az éneklést. Pár perc múlva a gyerekhad elindul Kékes-tető felé. Elhaladva a teraszon ülő felnőttek mellett, némi fűjjolással-hörgéssel, mint fradista B-közép a meg nem adott tizenegyes után, zúgják világgá nem tetszésüket. Ennyi a történet.

Magyar családok otthon nem énekelnek Auschwitz-indulót. Nappal dolgoznak, este nézik a tévét. Ha énekelnek, évente kétszer, hát akkor Akácós utat, János bácsi a csatában, Hétre ma várom a nemzetinél. Ha mégis valami politikait, legfeljebb ha székely himnuszt, vagy az ántivilág munkásmozgalmi nótáit. Az Auschwitz-gúnydalt minden gyerek énekelte, együtt. Nem lehet másképp, itt tanulták, a táborban, talán épp Zoli atyától, talán mástól. Érezni lehetett rajtuk a közös éneklés örömet, de a „tudjuk, hogy nem lenne szabad” röhgő-csintalan jókedvét is.

Ez az ötven gyerek valószínűleg elveszett a magyar demokrácia számára.

Amikor odáig jutnak majd, hogy először hallanak tisztességes embertől Auschwitzról, már késő, immunisak lesznek a megrendülés, az együttérzés, a „soha többé Auschwitz!” katarzisa iránt. Őket már beoltották, a nyári gyerektábor életre szóló élménye, Zoli atya tekintélye szentesíti számukra a gúnyt, a gyűlöletet. Talán ötszáz jól nevelt, történelemre becsülettel tanított, rendes gyerek tudása, érzése, erkölce sem ellensúlyozhatja ama ötven cinikus, mérgezett, vigyorral teli Auschwitz-képét.

Ujlaky István

Nyílt Napok

KECSKEMÉTI
FŐISKOLA

Tájékoztató a gépészmérnök, kerétszmérnök, műszaki informatikai, műszaki menedzser, tanító és óvodapedagógus képzés 2004-es felvételi követelményeiről:

Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar
2003. december 12. 9 óra

(6000 Kecskemét, Izsáki út 10.)

Kertészeti Főiskolai Kar: 2003. december 3. 10 óra
(6000 Kecskemét, Erdei Ferenc tér 1-3.)

Tanítóképző Főiskolai Kar: 2002. december 3. 8 óra
(6000 Kecskemét, Kaszap u. 6-14.)

A Főiskolai Tanács döntése alapján a Kecskeméti Főiskolán hirdett szakokra a hozott pontok duplázásával is felvételt nyerhetnek a jelentkezők!

Bővebb felvilágosítást a karok tanulmányi hivatalaiban kaphatnak az érdeklődők:

Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar
Telefon: (76) 516-316 (76) 481-003

Honlap: www.gamf.hu e-mail: felvetel@gamf.hu

Kertészeti Főiskolai Kar

Telefon: (76) 517-619 Fax: (76) 517-601 Honlap:

www.kfk.hu e-mail: tanulmanyi@kfk.hu

Tanítóképző Főiskolai Kar

Telefon: (76) 501-770 Fax: (76) 483-282

Honlap: www.ketif.hu

Minden alkalommal szeretettel várják az érdeklődőket!

Kiállítás a Bozsó Gyűjteményben

A Bozsó Gyűjteményben megnyílt és a hónap végéig látható a **Bruncsák András** és **Walter Gábor** festőművészek eddigi munkásságát összefoglaló kiállítás. A megyitón **Lóránd Klára** művészettörténész és **Szappanos István** festőművész mondott köszöntő-, illetve megnyitó beszédet.

Az Egymásért Alapítvány köszöni mindazok támogatását, akik 2002. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-át az alapítványnak juttatták. A 32.929 forintot számítógép vásárlására használtuk fel. A jövőben is számítunk önzetlen támogatásukra. Adószámunk: 18341986-1-03

A Forrás-szerkesztősége Erdélyben

Régóta előkészített erdélyi útra indult a Forrás folyóirat szerkesztőségének csapata. Az irodalmi estekre Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen megteltek barátokkal és érdeklődőkkel a terem.

Füzi László főszerkesztő, **Dobozi Eszter** költő és **Bahget Iszkander** fotóművész a lapról és saját munkájukról beszéltek. Iszkander képeivel körülölelve, Dobozi Eszter verseire és Füzi László baráti emlékeire áthangolódva, minden annyira kölcsönösen otthoninak érződött. E sorok írója nem tudja számon tartani, hányadik erdélyi útja után van, de valamennyiönk nevében mondhatom, hogy élményeink ismét felkavaróak voltak.

Láttuk és éreztük mindennapos példájukat a hitről, megmaradásról, kitartásról, gondok bajok elviseléséről. Ragaszkodásukat az eszményekhez, társakhoz, a szülőföldre és hagyományaihoz, a semmihez nem hasonlítható természeti és épített történelmi szépségekhez. Másik oldalról fájdalmaik elviselését - a mi fogalmaink szerint alig átékelhető - kulturális közéleti és gazdasági nyomás alatt kisebbségi létükben. Közös, tehetetlen fájdalomunkat és dühünket a környezet otromba állapota miatt. Ugyan számos bajuktól tisztelettel kíméltek bennünket, de mindenütt érezhető volt a számos, egyre jobban feszülő belső gondja is az erdélyi magyar társadalomnak. Ennek jó része gyökereiben az innen átsugárzó politikai megosztottság egyre lefegyverzőbb nyomása. Tetéződik ez az ott maradtak fáradtságával, folyamatos aggodásuk a foglyástól, a kívándorlástól és a nem csökkenő egzisztenciális bajoktól.

A mindenütt kicsit más miatt jó hangulatú és sikeres esteken részt vett **Alföldi Albert**, a Bács-Kiskun Megyei Közgűlés alelnöke, kormányfőtanácsadó, a miniszterelnök határon túli ügyekben illetékes személyes megbízottja. Őszinte mondataiból remélhetően megértették és megéreztek a jelen lévő, hogy az erdélyi magyarság iránt kellő figyelemmel és törődéssel van a mostani kormány

is. Jómaga nemcsak a vezető, de az utcák és kocsmák emberének véleményét is gyűjtötte ottlété alatt.

Csíkszeredán a Székelyföld folyóirat, **Ferenczes István** főszerkesztő és munkatársai szeretetteljes vendéglátását élveztük. Ők még egy külön missziós munkát is felvállaltak ott a Gyimesek tövében, nevezetesen a csángó magyarsággal való kiemelt törődést. Minden igen szűkösen rendelkezésre álló eszközüket és

tő - helyettese (a főszerkesztő **Markó Bélát** évek óta ő helyettesíti) a szerkesztőség nem túl régen birtokba vett épületében ezzel a Forrás esttel indította azt a sorozatot, amelyen a helyi irodalom-barátokat szeretné rendszerezni összehozni. Megtisztelt itt jelenlétével bennünket **Illyés Kinga** Széchenyi-díjas előadóművész, két kedves alpolgármester barátunk, **Csegi Sándor** és **Fodor Imre** családostul, valamint számosan a helyi kulturális élet prominensei. (Fodor Imre két nappal volt túl az őt ért rendőri kihallgatáson bizonyos szórólapok szállítása miatt.)

Oldalakon át sorolhatnánk élményeinket, és egy ilyen utat ezért nem is lehet úgymond összegezni. De amikor Füzi László esténként felidézte közel harminc évvel ezelőtti első

Kerényi György többszáz, az erdélyi út során készített felvétele közül ezt a csíksomlyói fotót választottuk közlésre. Minden külön hozzáfűznivaló, kommentár nélkül.

energiájukat adják ehhez. Székelyudvarhelyen **Lőrincz György** megyei kultúros minden rezidens és irodalmár volt lelkes szervező vendéglátónk. (A városházi előadóterem küszöbén megállt két percre polgármesterük is. Onnan sietett át a mienkkel egy időben kezdődő szomszédos városi könyvtári irodalmi estre... Ebben a színmagyar kisvárosban sem értik néha, miben és hogy is élnek ők most ?!) Marosvásárhelyen a régi barát, **Gálfalvi György**, a Látó folyóirat főszerkesztője

személyes erdélyi élményeit és barátait, a Forrás folyamatos kiállítását a határon túli kortárs magyar írókért és költőkért, akkor már végképp nem volt a teremnek úgymond másik oldala, mert egy közös kulturális haza atmoszféráját éreztük.

Reméljük, ha ottani barátaink viszonzózzák a látogatást, mi is mindig ezt az érzést tudjuk majd nekik adni.

Kerényi György

Partneriskolások cserelátogatásai

Négy éves érdemi kapcsolat köti össze a Kandó Kálmán Szakközépiskola művészeti tagozatát a marosvásárhelyi Művészeti Líceummal. A Kandó művészeti tagozata most tíz éves, a testvérvárosi iskola pedig talán a legjobb művészeti középiskola Erdélyben. Most hét diák és egy tanár tíz napos csereúton volt a partneriskolában. A kandósokat Miklós Árpád festőművész vitte. A korábbi években nyáron, az idén azonban a tanévben szervezték az utat, hogy a konkrét iskolai-gyakorlati életben is részt vehessenek. Az ide látogatók megismerkedhettek például a bronzöntéssel, ami náluk nincs. Az itt alkotott tárgyakat emlékként hazavihetik. Gazdag programjukban Kecskemét fontos intézményei közül megtekintették a Rajzfilm-, a Kerámia-, és a Zománcművészeti Stúdiókat, a Képtárat, a Technika Házát, Voltak színházban és kiállítás megnyitók. Damó István, a tagozat vezetője elmondta, hogy a későbbi terveikben kölcsönös kiállítások és hosszabb cserelátogatások is szerepelnek. A vendégekkel foglalkozott a többi művészstanár is: lakatos Pál, Bardócz Lajos és Fekete Nóra. A marosvásárhelyiek kísérője, Lucia Calinescu művészstanár, festő. Első alkalommal járt Kecskeméten, megragadta a város milióját és nagyon elégedett volt a gazdag programmal. Különösen tetszett neki a Rajzfilm Stúdió és az iskolában a szobrászati képzés.

KÖZÉRZET-TORONY

Csak magánügyek, magánérzések

Csak egyetlen magyar származású ember, a kalocsai születésű Nicolas Schöffler (Schöffler Miklós) öltette eddig magára a francia tudományos és művészeti akadémia zöld frakkját. A kibernetikus város megálmodója úgy vélte, hogy - az emberiség korábbi korszakaihoz hasonlóan - a tudomány és a technika eredményei folyamatosan bővítik a művészek kifejezési lehetőségeit. Szükségesnek és lehetségesnek tartotta az elektronika, a kibernetikai bekapcsolásával a külvilág eseményeinek lefordítását gépi nyelvre.

Elvei gyakorlati megvalósításának tekinthető a liesges-i térdinamikus fény-torony.

Programját a külvilágból érkező és elektronikus információkká formált akusztikus, atmoszférikus, optikai stb. paraméterek alkotják. A torony így egyesíti magában a város organikus egészének látás- és hallásérzékelésére ható jelenségeit, különféle jelrendszerek segítségével kifejezi a város pillanatnyi állapotát, hangulatát. Elsőtétül a kép, például természet katasztrófa, tűz vagy sokasodó megbetegedések, súlyos közlekedési balesetek esetén, derűsebbé válik, ha a szokottnál többen születnek, megszűnt valamilyen vész, fölavatnak új közintézményt.

Találkozásunkon a művész kifejezte reményét, hogy eljön az az idő, amikor egy-egy város valamennyi lakosának közérzete befolyásolhatja a torony városképét.

A minap eljártam azzal a gondolattal, hogy miként hatnának egy november eleji napon az általam közvetített érzések, örömeik és bosszúságok a hangulati jelentést.

Mindenki köszönt

Testi kínjaim miatt kénytelen voltam a kora hajnali órákban a kórházba taxizni. A gyógyintézmény portása előbb köszönt, azután kérdezte, hogy hová tartok. Az urulógiára ballagva néhány takarítóval, nővérrel találkoztam, mindnyájan üdvözlésként odabicccentettek. Az ügyeletes orvos pillanatok alatt fogadott és a fájdalomcsillapító injekcióval és jó tanácsokkal enyhítette fájdalmaimat.

A kapitányságtól néhány méterre

Hazafelé a rendőrség főbejáratától 65 lépésnyire elillantak testi és lelki jobbulásom jó érzetei. Ripityára szétverve a járdán hevertek egy szép, korszerű, kivilágítható reklám-szekerény maradványai. Több négyzetméterre szétszóródott üvegcserépek szomorították a járókelőket. Eltelhetett néhány perc a fémkeret szétदारabolásához. A csendes éjszakai, vagy hajnali órákban senki sem hallotta az üvegcserémpölést? Senki sem látta a vandálokat? Több, mint nyugtalanító, hogy közvetlenül a város rendjéért felelős szervezet székháza mellett ilyesmi megtörténhet.

Abban már nem reménykedhetünk, hogy újra szerveznek rendőrpozsztokat a városban, de talán azt még megérthetjük, hogy legalább a kapitányság kapujában, a bejárat előtt teljesíti szolgálatát a őrszem - mint valamikor évtizedekig - és nem a benti portásfülkénél. Így talán nemcsak az új reklámtábla lenne hosszabb életű.

Öröm-markolások

Bizonyára felvidulna a Közérzet-torony, a Bozsó-házban rendezett kiállítási megnyitótól. Közvetlen, baráti, otthonos hangulatban üdvözölték Bruncsák András és Walter Gábor tárlatán egymást a megleltentek, mert - egyebek között - a napi politika is elkullogott a Klapka házból. Láttam barátságosan mosolyogva parolázni a volt SZDSZ-es országgyűlési képviselőt egy mostani Fideszes honatyával. Régi ismerősök jöttek össze, de új érdeklődők is felbukkantak. A ceglédi-kecskeméti fotóművész elhozta nagykorúsi barátját, egy csinos asszony három kisgyermekét. A szép kiállítást csorbította, hogy ezúttal is távolmaradtak a hivatalból, fizetésért kultúra-terjesztők. Jó volt látni a nagymama-nagypapa korú közgazdász-orvos házaspárt. Talán négy évtizede találkoztam először velük, amikor az iskolájuk előtti parkban sétálgattak.

Két kalap, négy pár cipő

Írást tervezek Deák Ferencről, mint Kecskemét díszpolgáráról, ezért tértem be a könyvtárba. Böven idézhetnék Deák Ferenc halálát követő hazai és külföldi megemlékezésekből, méltatásokból. Születése kétszázadik évfordulóján külön kötetben adták ki a haza bölcsét ódázó verseket, dicsérték jogtudományi jártasságát, remek szónoklatait, önzetlenségét. Puritánságáról legtöbbet talán hagyatéki leltára mond. Utolsó éveiben, napjaiban otthonául szolgáló Egyetem téri lakásában gyorsan végeztek a hatósági emberek. Két kalap, négy pár cipő, így kezdődött a felsorolás...

München - Budapest

Örömmel tudatta annak idején a helyi sajtó, hogy Kecskemét követte München példáját. Európában ott, honunkban itt alakítottak ki először gyalogjáró övezetet. Jó, ha tudjuk, ha azt is megtudjuk, hogy miért haragudtak a bajor főváros lakóipatriótái az Amerikai Egyesült Államokra. Meri erőhatalommal München városligetében, az angol-parkban építették föl a Szabad Európai Rádió székházát. Nem politikai okokból nehezteltek a jenikire, hanem azért, mert a több évszázados szokás építészeti tilos területnek tekintette a város szívére. Senki sem sajtáthatott ki bármilyen kíváncsnak látszó palota céljaira telket a fáknak, virágoknak fenntartott területből.

Miért hoztam föl a münchenieket? Mert valaki egy elképzelhetetlennek látszó hírrel nyugtalanított: a szabadidőpark tavainak egy részét úszó házakkal „népesítik be”.

Nyugtattattam: képtelenségnek látszik a híresztelés...

Ha mégsem, elkomorulna a Közérzet-torony.

Heltai Nándor

Tanácskozás egyházi vezetőkkel

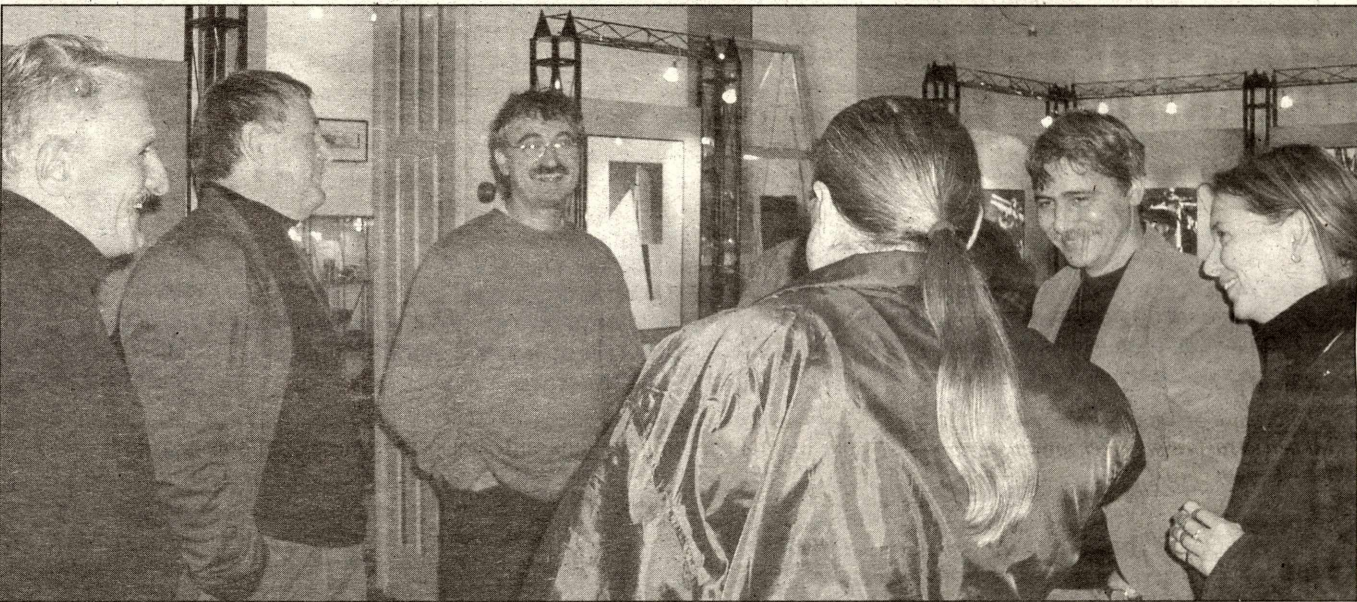

Szécsi Gábor polgármester megbeszélésre hívta a városban működő történelmi egyházak vezetőit. A katolikus, református, evangélikus és zsidó egyház vezetői tisztségviselői, illetve képviselői mellett részt vett a megbeszélésen az illetékes önkormányzati bizottság elnöke, Leviczky Cirill és Sárközy István alpolgármester is. A felek megállapodtak abban, hogy előkészítenek egy együttműködési megállapodást, amely 2004. januárjától új alapokra helyezi és középtávon rögzíti az önkormányzat által nyújtott támogatásokat. A közgyűlés által jóváhagyott költségvetésbe beépítve rögzítik, hogy az egyházak által ellátott közcélú feladatok támogatására

(drogprevenció, idős- és szociális gondozás, oktatás, közművelődési és idegenforgalmi tevékenység, stb.) mekkora összegeket adnak át. A beruházásokat - elsődlegesen az épített örökség és a műemlékek, valamint a temetők céljára - milyen formában támogatják, illetve bizonyos pályázatokhoz az önkormányzat hogyan tud majd hozzájárulni. A várospolitikából eddig hiányzott az egyházak ilyen módon történő támogatásának rendszere.

A jövő évtől megnyílnak olyan új - főleg EU-s - pályázati lehetőségek is, amelyek elnyerésében sokat számíthat, ha a városnak van ilyen együttműködési megállapodása.

Az eltántoríthatatlan fotográfus képei

A most tíz éves Magyar Fotográfiai Múzeumban „retro60” címmel nyílt meg Haris László fotóművész (jobbról) kiállítása, amelyet Szemadám György (balról) képzőművész nyitott meg. Mindketten a 70-es évek kultúrpolitikája által igencsak elítélt avantgard nemzedékhez tartozók között indultak, és mára teljes életművet alkottak. Balla Demeter kiállítási meghívójáról idézzük: „Könnyű egy megszállott teremtmény emberről beszélni, írni, már csak azért is, mert gondolkodásával olyasmit vállal, amit más nem tart fontosnak, mert nem fűződik hozzá érdeke. A látvány tűnékeny dolog, csak hittel tudjuk a pillanatba sűríteni azt, ami a látványból örök érvényű tárgyi valomás lesz, valami, amit csak Haris László és a hozzá hasonlóan cselekvő tud megtenni. Miért? Mert az őféle embereket hízélgéssel, pénzzel, tiltással nem lehet eltántorítani vállalt igazságuktól.”

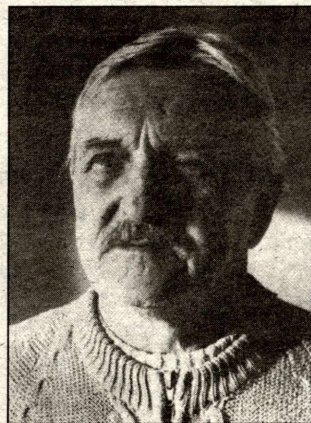
BÚCSÚ NOEL ÖDÖN GÁBORTÓL

Október hetedikén nyolcvanhárom évesen távozott közülünk az évek óta visszavonultan élő festő. Összegyűjtött műveit évekkel ezelőtt láthattuk utoljára az Erdei Ferenc Művelődési Központban, azóta jórészt ládák mélyén tékozzalják fényeiket. Képei inkább csak emlékeimben élnek, egy korai önarckép, melyen a sötét színek mélységéből, szűkre vont tekintettel néz ránk a festő. Egy másik képen jellegzetesen, geometrizált környezetben, magányos figura - tenyérnyi kartonra vetett arasznyi monumentalitás. Képeinek sejtelmes mélységei, tüzes koloritja, élesen felvillanó, majd porózusan elillanó fényei a látványon túli valóságról mesélnek, bölcsen tisztán, egyszerűen. Festői világát érintették ugyan a XX század első felének irányzatai, és képei mutatnak bizonyos rokonságot Lyonel Feininger, vagy Kmetty János műveivel, de színei tüzeesebbek és áradó festőisége nagyobb erővel robbantja szét és oldja fel a kompozíció geometrikus szerkezetét. Legutóbbi találkozásunkkor már csak tompa fényeket és árnyakat látott, és a haldan válogatott öttusázó csak napi száz métert sétált, de szálegyenes tartását még őrizte és bölcs önuralommal viselte gyengülő szívének és fényét veszített látásának korlátait.

Egyike volt azoknak a festőknek akik vallják, hogy a művészetnek a kor szellemiségét és hangulatát kell hitelesen megragadnia.

A mi adósságunk, hogy képei előkerülhessenek az árnyak birodalmából és megtalálják méltó helyüket életünkben, a város életében és a kortárs magyar festészetben.

B. K

Néhány gondolatom

A szobrászat sajátos műfaja a kisplasztika. Felbukkan már a kultúra bölcsőjénél is. Mindig az ember közvetlen környezetében találja meg természetes helyét. Ez a közelség szab határt méretének, ugyanakkor épp ez teszi lehetővé, hogy olyan bensőségesen szóljon, amire a nagy szobrászat nem képes: megjeleníteni az élet intím pillanatait, elgondolkodtató, olykor humoros, máskor groteszk megnyilvánulásait. A kis-szobrászaton belül is van tagozódás. Születnek életképszerű jelenetek, köztérre szánt művek előtanulmányai és az általános emberi gondolatokat megjelenítő kompozíciók. Szándékom, hogy a munkáim java az utóbbiak közé sorolható legyen.

Az ember tétován botladozik ebben a drámai felgyorsult világban. A sok változás ellenére görcsösen ragaszkodik ahhoz, amit eddig jónak, szépnek tartott és igyekszik megőrizni az igazi értékeket. Képzőművészként ez az értékörzés motivál.

A közel negyven év alatt készült, válogatott művek felfoghatók egy napló testet öltött lapjainak, melyeken a plasztika nyelvével, a nagy lehetőséget kínáló bronzban jelenít meg gondolataimat.

Az először visszafogott, majd expresszív realista ábrázolás, később a lényegretörő megfogalmazás a mondandót szolgálja. A pozitív és negatív formák mindannyiunkból hasonló élményeket váltanak ki. A puha vagy kemény formáknak súlya vagy könnyedsége van. Egymáshoz viszonyítva dalunk és rímünk is felfedezhető. Sok szobrom nem több, mint egy fontos tömondat, máskor egy elragadtatott sóhaj, vagy fájdalmas kiáltás.

Nem akarom megváltani a világot, csak szeretném megismerni és ha lehet változtatni azon. Erre a kalandra hívok másokat is, magaménak érezve Henry Moore szavait:

„A művészek arra töreksznek, hogy más emberek és saját maguk számára is értékessé tegyék az életet... Minden művészet arra való, hogy segítsen az embereknek több örömet és érdekességet találni az életükben és ráébredze őket, milyen csodálatos világban élünk.”

Mindannyiunk életében vannak fontos történések, évfordulók. Biztos vagyok abban, Önök is fel tudják idézni az első szerelem csodáját, talán még idejét is. Élete során a szobrász is adódhatnak hasonlóan fontos eseményei, jeles alkalmai. Ilyen volt az első kiállítás, a bemutatkozás. Maig büszke vagyok arra, hogy egy évvel a főiskola elvégzése után Pesten, a Vörösmarty téri Kulturális Kapcsolatok Intézete Kiállító termében bemutatkozhattam. A kiállítást egy nálam néhány évvel idősebb kollégám nyitotta meg. Mondandójának lényege az volt: „A fene egye meg, megint eggyel többet lettünk...”

Nekem ez azóta is tetszik.

A kollégám neve: Melocco Miklós.

A megnyitón jelen volt a Kulturális Minisztérium képviselőjében egy fiatal művészettörténész. Kettőnk között kialakult egy tartós barátság, amit az is fénjelez, hogy harmincnégy évvel később már mint a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, úgy érzem, örömmel elváltatta a mostani retrospektív kiállítás megnyitását.

Az urat úgy hívják, hogy Bereczky Lóránd.

A kiállítást rendezte egy kedves művészettörténész hölgy, szobraim avatott ismerője, akát azóta is szeretek és tisztálok, és a mostani kiállítást is pátyolgatta, a hölgy neve: Ury Endréné.

Gyorsan elszaladt ez az idő, ez a bő 30 év és elfőtt a hatvanadik, ami legtöbbünket számvetésre késztet. Igaz, egy év késéssel, de örömmel tettem eleget a felkérésnek.

Az idő folyamán galériámon mintegy 240 mű zsúfolódott össze. Szerettem volna ezek legjavát elhozni Önöknek, de a kiállítás még így is zsúfolt volt.

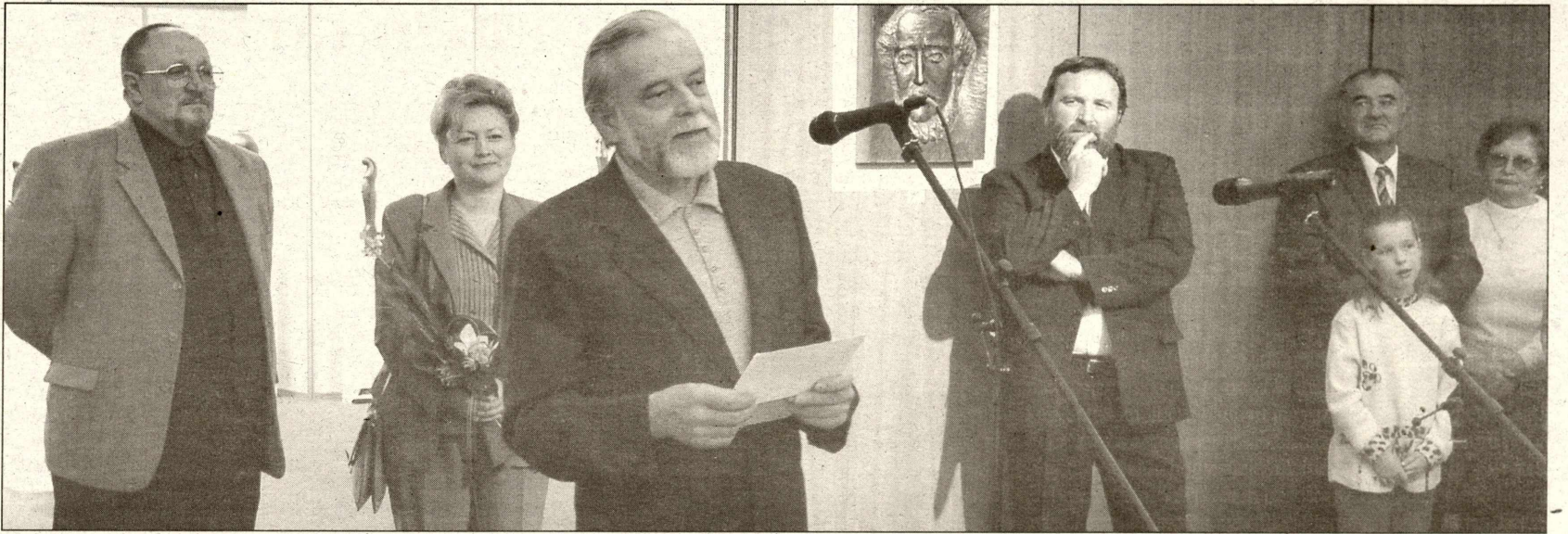
Az előbbiektől miatt ezt az egyébként jogos kritikát vállalom.

Kérem, hogy nyitott lélekkel közelítsék meg a munkáimat. Higgyék el szinte mindegyikben van egy fontos gondolat, ami csak önöknek szól. Tudom meg fogják érteni, hiszen kortársak vagyunk.

Ha körülnézünk szinte el sem merem hinni, hogy több százán megtisztultak. A meglatódottságon és örömon túl ez a nagyszámú érdeklődő még azt is üzeni, hogy még ebben a kultúra ellenes világban is sokan vannak azok, akiknek érdemes volt ezeket a szobrokat elkészíteni.

Köszönöm, hogy erőt adtak és hogy jelenléttükkel megújíztak.

Pálffy Gusztáv

Pálffy Gusztáv kiállítása

A legtöbb kortárs szobrász komoly erőfeszítéseket tesz arra, hogy a műfajhatárok lerombolásával, kiszélesítésével új soha nem látott formákat kutassa, új anyagokkal kísérletezve - sokszor tüntetve azok igénytelenségével, vagy visszaélve azok dekorativitásával, csillogásával, a majdnem mindent elviselő plaszticitásával - mintegy igazolást keressen saját törekvéseire. Minél görcsösebben törekednek az eredetiségre annál kisebb az esélyük arra, hogy valami újat, eredetit hozzanak létre. Ide kívánczik az a mondás, hogy „aki életművet akar létrehozni, annak biztosan nem fog sikerülni.” Nem fog sikerülni, mert eleve kizárja a felfedezés lehetőségét, az életmű nem a megélt életre alapul, ezért a művész óhatatlanul mások követőjévé válhat. Hihetünk Michelangelónak: „Aki mások nyomában jár, az sohasem előzheti meg őket.”

Mennyire más utat járt be Pálffy Gusztáv az eddigi több mint negyven éves pályafutása során!

Kedvelt műfaja a kisplasztika, amely több ezer éves műfaj, szinte azonos az emberrel való válassal. Konok következetességgel gyúrta egymás után kisplasztikáit, szobraikat, mit sem törődve a divatokkal, az olcsó érvényesüléssel, és nem tett kompromisszumokat az eladhatóság érdekében, pedig más polgári foglalkozása soha sem volt. Ő mindvégig „csak szobrász volt”. Művész, aki a műtermében érzi igazán otthon magát.

Amióta úgy tizenöt éve barátságába fogadott, szinte semmit sem változott. Szobrai csak tisztábbakká, egyértelműbbékké egyszerűsödtek, nemesedtek. Mint a legtöbb igazán nagy művész, minden munkájában ugyanazt az életérzést fogalmazza meg, ugyanazt a rejtett mondanivalóját. Minden plasztikájából mély humanizmusa árad felénk. Sokszor maga az alkotó sincs tudatában annak - sokszor kritikusai, barátai veszik észre, hogy valami nagyon mélyről, talán még a gyermekkorából hozott formavilág irányítja akaratát. Bárki meggyőződhet erről, ha végignézi a kiállított műveket. Bár

jól elkülöníthetők a különböző korszakok, mégis milyen hihetetlenül egységes életmű tárul itt elénk. Nem kívánom itt elemezni az egyes műveket, csak föl szeretném hívni szíves figyelmüket arra a töretlen fejlődésre, arra a folyamatra, ahogyan egyre nagyvonalúbban, egyre sallangmentesebben, egyre lényegre redukáltabban fogalmaz a művész. Hogyan jut el ahhoz a „szép szintézishez” amelyre minden szobrász áhítozik. Munkamódszerére jellemző, hogy többszörösen átdolgozza, kikeresi, értelmezi plasztikáit, mindaddig, míg minden vonal, minden él, minden pozitív és negatív tömeg el nem nyeri végleges formáját, helyét.

Pálffy Gusztáv mindenben maximalista: nemcsak a plasztikai ötletek kiérlelésében, nemcsak az érzékeny, hajszálpontos mintázásban, nemcsak a szobrok tállalásában, hanem a patinák kiválasztásában és alkalmazásában is. Kerül minden olcsó festői megoldást, nincsenek kiérleletlen, esetleges megoldásai. Nála minden nagyon átgondolt és tudatos. Az utolsó csiszoló fázist mindig kézzel végzi, valami elképesztő igényességgel és alázattal, amíg minden összeáll, egy újabb összetevészhetetlen Pálffy-plasztika születik.

Minket mindkettőnk választott anyaga, a bronz hozott össze, úgy tizenöt évvel ezelőtt, amikor ő körülbelül annyi idős lehetett, mint most én. Emlékszem órákon át beszélgettünk a kocsijában - ő finoman leteremtett engem - én meg nem bántam, hisz kolozsvári tanárainkra emlékeztetett, és jól esett rájuk emlékezni. Azóta is, ha Pálffy mester munkáit nézegetem, mindig az a kolozsvári kőfaragó jut eszembe, aki a Szent Mihály templom tornyának hiányzó köveit faragta, és arra a kérdésre, hogy miért ez a tökéletesség, ki veszi majd azt észre, ezt válaszolta: lehet, hogy az emberek nem veszik észre, de az Isten látja.

Ez a mostani retrospektív kiállítás sokunk számára a szobrászat.

Lakatos Pál
szobrászművész

KÉPEK

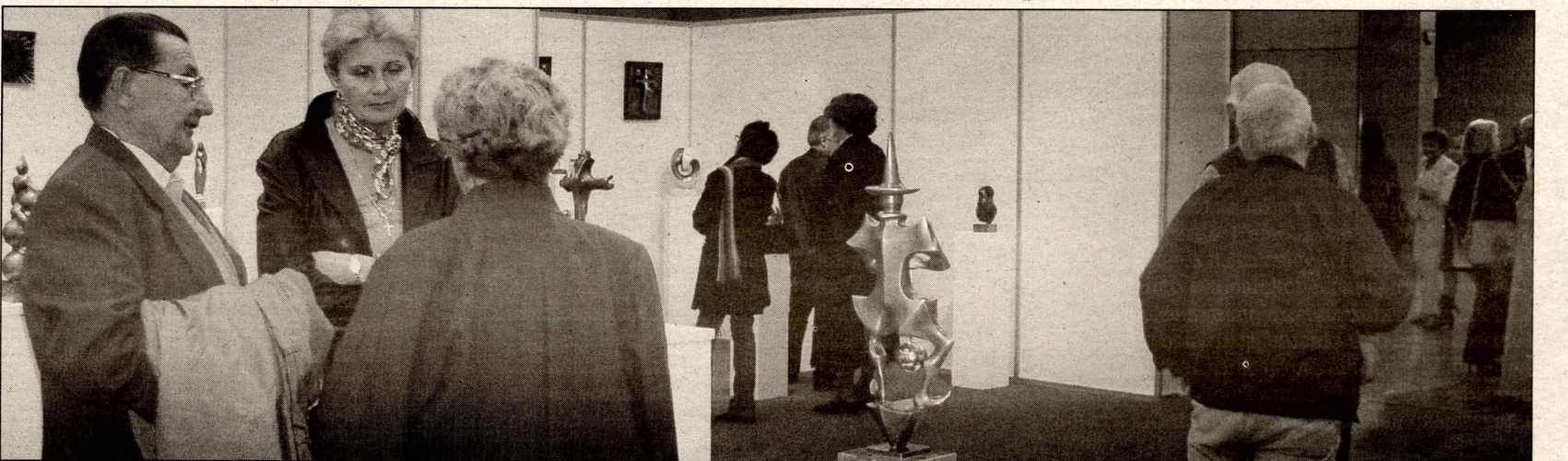
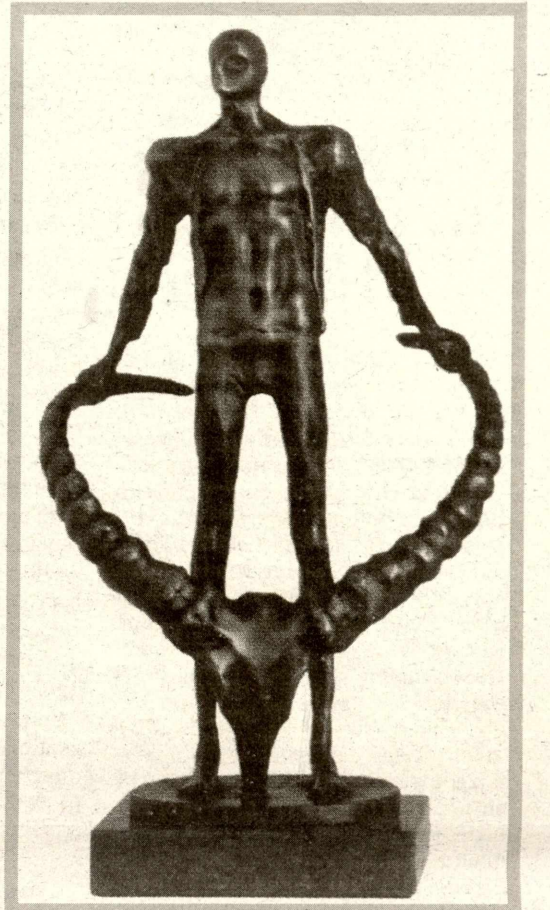
- Bereczky Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, a művész felesége, és Lakatos Pál Pálffy Gusztáv megnyitó beszédét hallgatja

- A mű címe: Kétes győzelem

- Széll Péter Baja polgármestere és dr. Király Ferenc, az új megyei rendőrfőkapitány a megnyitón találkozott

- Kriskó János, az ismert kecskeméti médiaszemélyiség felesége Dávid Mária társaságában, - aki a Népi Iparművészeti Múzeumot igazgatja - Fekete Tibor színművésszel folytat jókedvű beszélgetést

- A közönség „birtokba veszi” a kiállítás szobrai

Vigh Tamás kecskeméti kötődései

Régóta esedékes kiállítás nyílik november 14-én, pénteken délután 2 óra-kor a Katona József emlékházban: Vigh Tamás Kossuth-díjas szobrászművész köztéri alkotásából, vázlataiból, kispasztikáiból kerül egy kisebb válogatás a Katona József utcai gyűjteménybe. A tárlatot Székelyné Körösi Ilona rendezte, Pintér Lajos József Attila-díjas költő nyitja meg, a művésszel Heltai Nándor főként Kecskeméthez kötődő alkotásairól beszélget.

Kecskeméten sajnos csak az 1962-ben felavatott Katona emlékmű látható. Elkészítését 1960. júliusában a népművelési felügyelő kezdeményezésére javasolta a városi tanács. Ez volt a városban az első, nagyrészt országos (állami) alaphól kivitelezett emlékmű. 1962-ben némi politikai közegellenállás leküzdése után sikerült elérni, hogy Kodály Zoltán vállalhassa a szobor felavatását, amelyen részt vett Illyés Gyula, Hubay Miklós és Waldapfel Imre is. (Mintha - például - Erkel Ferenc Arany János jelenlétében méltatta volna Vörösmarty szobrát. Sokak véleménye szerint kiválon sikerült elhelyezése: környezetével arányaival, méreteivel összhangos, kifejező vizuális kapcsolata a nevet viselő színházzal, hanem jelképesen felel meg a drámaíró lakotthona és hivatala között.

Kecskeméthez kötődik a szobrász Kelemen Lászlóról készített éremsorozata.

A Magyar Nemzeti Galéria őrzi Kecskés nő és Böség című, több helyen kiállított kispasztikáit. E munkákat az Aranyhomok Szálló építésekor meghirdetett pályázatra készítette, egy gondolatkor, de eltérő megformálású vázlatok kispasztikái változatai. A Művészet 1964/I. száma szerint a kompozíció, ha elfogadták volna, most Kecskeméten hirdeté, hogyan függ össze az agrárkultúra és az emberi méltóság, így is hirdeti azonban, mi a művészi érettség.

1970-ben avatták föl Kodály Zoltán egykori otthona falán a Vigh Tamás műterméből kikerült emléktáblát. „Az volt a gondom, hogy Kodályt a zeneszerzőt, a népzene gyűjtőt vagy a zene pedagógust ábrázoljam, mivel az egész Kodály muzsikát a népzene gyűjtésből lehet levezetni - legalábbis a jelentős műveit, még a vonószenesét is - ezért a népzene gyűjtőt kellett ábrázolnom, amint a hengeres fonográfot hallgatja és a gyűjtött zenei anyagot feldolgozza, leköttázza.”

A két év múltán a szegedi Panteonban elhelyezett Kodály domborművéről így vélekedtek

„A szoborcarnok akadémizmusba merevedett portréi között a kortárs szobrászatot jó szinten képviseli Vigh Tamás expresszív hatású emlékműve.” (Tóth Attila Szeged szobrai és műveiről)

A kecskeméti születésű Lunkányi (Liebenberg) Jánosnak, Széchenyi nevelőjének, bizalmasának, munka-társának bronz domborműve a tudós nagycenki időzésére emlékeztet.

Heltai Nándor

Kodályt Prágában nem tartották „alkalmasnak”

„Kérem az ügyet továbbra is bizalmasan kezelni”

Kodály művei viszonylag gyorsan eljutottak külföldre. 1918. januárjában még közös államban éltünk az osztrákokkal, mégis idekivánczok, hogy egy jótékony célú reprezentatív bécsi Történelmi Hangversenyen Kodály több népdalfeldolgozása és Magyar rondója is elhangzott. 1923 augusztusában, Salzburgban, a szerző jelenlétében játszották két művét. Hamarosan a kor legkiválóbb karmesterei - Toscanini, Mengelberg, Karajan - is másorra tűzték egy, több kompozícióját. 1928 szeptemberében angliai meghívásnak eleget téve maga vezényelte a Psalmus Hungaricus Gloucesterben. Ausztria német megszállása után kilenc évig nem fogadott el külföldi meghívásokat. 1946 szeptemberében indult, több mint fél éves külföldi hangversenykörútra. Anglia, Franciaország, az Amerikai Egyesült Államok hangversenytermeiben szerepelt. Hazatérése után már a Szovjetunióban várták.

A magyar állam fölsimerte, hogy a zeneszerző kiváló „kulturális exportcikk”, ezért a diplomácia, figyelemmel kísérte külföldi szerepléseit, a nagykövete „szigorúan bizalmas” jelentésekben beszámoltak látogatásának, hangversenyeinek visszhangjáról. Mivel az úgynevezett népi demokráciában minden állami ügyvé vált, Kodály mikénti fogadtatása a kulturális kapcsolatok fokmérőjévé is vált. A szomszédos úgynevezett utódállam szocialista országokkal valójában barátnak sohasem mondható viszony javítása érdekében sikertelenül szorgalmazták a Tanár Úr meghívását.

Ennek ékes példája a Kodály Zoltán esetleges csehszlovákiai meghívása ügyében a külügyminisztériumtól a művelődésügyi minisztériumnak küldött Szigorúan titkos! jelzetű átirat.

„Fenti számú átiratomra hivatkozva tájékoztatás céljából az alábbiakban ismertetem prágai nagykövetségünk a tárggyal kapcsolatos újabb jelentését.

Április 17-én Josef Papulaj, az oktatási és kulturálisügyi minisztérium magyar referense arról tájékoztatta a kulturális beosztottat, hogy nem sikerült megvalósítani azt az elgondolást, hogy a Prágai Tavasz alkalmával hívják meg Kodályt. Ennek oka pedig főképpen az, hogy az ideai Prágai Tavasz jubileumi hangversenysorozatnak tartják, s ebbe a keretbe nehéz volna beilleszteni a magyar mester tiszteletére rendezendő hangversenyt. Ezért valószínűen azt a megoldást fogják választani, hogy a Prágai Tavasz utáni időpontban minden ilyen rendezvénysorozattól függetlenül rendezni fognak egy nagyobb szabású Kodály eset, melyre Kodály Zoltánt is meg fogják hívni. Papulaj közölte azt is, hogy újabb zenekari estre gondolkodnak, s annak keretében kórusmű előadására is sor kerülne.

A Papulajtól kapott információ megegyezik a Zeneművészek szövetségétől szerzett tájékoztatással abban, hogy nem tartották alkalmasnak Kodályt a Prágai Tavaszra meghívni. Világos azonban, hogy az ügy 1964 decembere óta alig haladt előre és ma is eléggé kialakulatlan Kodály meghívásának kérdése. A beszélgetésekből az is kitűnik, hogy a meghívást még nem koordinálták szlovákiai szervekkel, mert eddig nem sikerült tájékoztatást kapni arról, milyen formában iktathatnák Kodály programjába a szlovákiai látogatást, továbbá, hogy Szlovákiában milyen fokon foglalkoznak a mester meghívásával. Fentiekre való tekintettel kérem az ügyet továbbra is bizalmasan kezelni.

Budapest, 1965. május hó 5-én.

Marjai József
csoportfőnök, nagykövet

Szigorúan titkos!		KÜLÜGYMINISZTERIUM BUDAPEST II., BEM RAKPART 47 TÁVBESZÉLO 300-100	
Ugyiratszám 002967/1965.		Címzett Művelődésügyi Min. Keleti Sándorné főoszt. vez.	
Előadó B. B. B.		Hivatásból Budapest	
Telefon 1. 2. 3.		Dokumentáció	
Küldés dátuma 1965. 5. 5.		Küldés módja 00305/2-1964.	
Fenti számú átiratomra hivatkozva tájékoztatás céljából az alábbiakban ismertetem prágai nagykövetségünk tárggyal kapcsolatos újabb jelentését:			
"Április 17-én Jozef Papulaj, az oktatási és kulturálisügyi minisztérium magyar referense arról tájékoztatta a kulturális beosztottat, hogy nem sikerült megvalósítani azt az elgondolást, hogy a Prágai Tavasz alkalmával hívják meg Kodályt. Ennek oka főképpen az, hogy az ideai Prágai Tavasz jubileumi hangversenysorozatnak tartják, s ebbe a keretbe nagyon nehezen tudták volna elhelyezni a mester tiszteletére rendezendő hangversenyt. Ezért valószínűen azt a megoldást fogják választani, hogy a Prágai Tavasz utáni időpontban minden ilyen rendezvénysorozattól függetlenül rendezni fognak egy nagyszabású Kodály-estet, amelyre Kodály Zoltánt is meg fogják hívni. Papulaj közölte azt is, hogy újabb zenekari estre gondolkodnak, s ennek keretében kórusmű előadására is sor kerülne.			
A Papulajtól kapott információ megegyezik a Zeneművészek Szövetségétől szerzett tájékoztatással abban, hogy nem tartották alkalmasnak Kodályt a Prágai Tavaszra meghívni. Világos azonban, hogy az ügy 1964 decembere óta alig haladt előre és ma is eléggé kialakulatlan Kodály meghívásának kérdése. A beszélgetésekből az is kitűnik, hogy a meghívást még nem koordinálták a szlovákiai szervekkel, mert eddig nem sikerült tájékoztatást kapni arról, milyen formában iktathatnák Kodály itteni			

Ragó Lóránt három vonulata

A Nemzetközi Kerámiastúdió szakmai programjában szerepel a város művészeti életével való kapcsolattartás igénye, és a más képzőművészeti műfajok iránti nyitottság szándéka. Ennek jegyében az elmúlt évben láthattuk két kecskeméti szobrász önálló tárlatát, október elején pedig Ragó Lóránt grafikáit szemlélhettük.

Ragó, König Róbert és Pásztor Gábor tanítványaként 1997-ben szerzett képgrafikus és tanári diplomát a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Jelenleg a Kecskeméti Főiskola, Tanítóképző Főiskolai Karának Vizuális Nevelés Tanszékén tanársegéd.

Ezen a tárlaton sokszínű, kísérletező kedvű alkotói tevékenységéből három vonulatot láthattunk, melyek főleg groteszk, szatirikus arcát mutatják. A kiállítás legkorábbi darabjai a festmények, melyek nagy formátumú színpaltokra épülnek a jelteremtés szándékával. Ezek a legelrontabb művei és az absztrakt fogalomkörébe sorolhatók. A grafikai lapok már tárgyiasabbak, itt a belső látás, a lélek formái ötvözi a látható valóság formáinak átírásával. Anatómia címet viseli a egyes technikával készült több lapból álló színes sorozat, melyben groteszk, filozofikus megközelítésben elemzi világunk nem túl biztató jelenségeit. Néha direkt módon fogalmaz, gondolkod itt például a sorozat boncolással, vagy inkább élveboncolással kapcsolatos lapjaira, a felnyitott és kicsipcselt patkányra, az ormányos szörnyeteg és a szikés, infantilis figura közös produktumára, vagy a szen-

dergő arcú nő felnyitott hasából és méhéből kizúduló rémképekre. Azt hiszem, ha elfogadjuk, hogy az anyaméhből remény és reménytelen új élet helyett pusztulás és káosz születhet, akkor nagy bajba kerülhetünk. Ma már úgy gondolom, hogy ha egy mű csak a pusztulást és a leépülést ábrázolja, ak-

kor akár az alkotó szándéka ellenére is e folyamatok aktív részesévé válhat. Ragó Lóránt indokait persze sejtem, és gondolom sejtjük valamennyien, hiszen tapasztalhatjuk, hogy ebben a kapzsi, haszonelvű világban mennyire leértékelődik az emberi élet szentsége. A krisztusi szeretetparancs süket füleink mellett elveszni látszik. Úgy tűnik, a nagyobb haszonért folytatott harcban az emberölés kicsiben büntetendő, de világméretben, a hatalom biztos tudatában politikailag megmagyarázható. A kiállítás egésze azonban azt mutatja, hogy Ragó Lóránt nem ragad le a pusztulás felé rohanó világ megjelenítésénél, hiszen az Anatómia című sorozatban is találunk olyan egyen-súlyteremtő lapokat, melyek áttételesebb módon fogalmazva vallanak az

elveszett paradicsomról, örök emberi értékeinkről. Az ég-és föld között lebegő ember, a cet gyomrában sem elveszett próféta, a tépett virágot tartó férfi, vagy az újjával homokba rajzoló törekény figura, melynek érintéséből filmszalag, vagy varázsszöngy-szerű folyamatábrák kelnek életre. Ragó Lóránt bejárta a mélység tartományait, és ez minden alkotó embernek kötelessége. Kortárs képzőművészetünk egyik nagy tragédiája és tévedése, hogy a tagadásban véli felfedezni az ebből kivezető utat. Ragó Lóránt linómetszetein azonban már letisztultan fogalmaz, figurái elesettségükben is megőrzik emberi méltóságukat. Formái, síkszerű foltritmusai groteszkségük mellett is játékosak, élet-től lüktetőek. Itt is találkozunk Jónással, az izgága prófétával,

aki ugyan megpróbál kitérni a feladat elől, de végül mégis elfogadja az Úr akaratát és teljesíti küldetését. Ezeken a pozitív és negatív formák ritmusára épülő kicsi fekete-fehér lapokon remekül alkalmazza a képtér dinamikáját, mint például a Hitvita és föld közé feszített figuráján, a Niké című lapon, vagy az Akt, horizontot áttörő, lüktető vonulatán.

Ragó nem akarja megváltani a világot, nyilván tudja, hogy ez egy kétezer éve megváltott világ, (az önjelölt megváltók pedig már eddig is sok bajt hoztak ránk) inkább kritikus szemmel figyeli világunkat, és hol drámai esz-közökkel, hol groteszk fíntorokkal próbálja, szépségeivel, és fogyatékos-ságaival együtt megmutatni azt.

Balanyi Károly

*Rövidített részlet Heltai Nándor Kodály Zoltán és a kulturális diplomácia című tanulmányából. A diplomáciai irattal a címszövegen kívül először a Közélet olvasói ismerkedhetnek meg...

A megyei könyvtárban: november 12-én, 17 órai kezdettel Weiss István (Frankfurt) fotóművész DVD- bemutatója alkalmából Szabó József színházi rendezővel, Komáromi Attila tanárral és Ittész Mihály zenetörténésszel beszélget a Katona József Társaság rendezvényén a megyei könyvtárban. November 13-án 17 órakor dr. Orosz László előadása Katona József kecskeméti heteknapjairól.

- Szövőtanfolyam. Kezdk részére indítottak szövőtanfolyamot a Népi Iparművészeti Múzeumban. A foglalkozásokat szombatonként tartják, Barcsik Sándorné vezetésével. A múzeum előzetes bejelentés alapján csoportokat fogad a nyitvatartási időben, egyénileg szombatonként 15 órától, előzetes bejelentés alapján. Amit kínálnak: rongybabakészítés, batikolás, bőrzés, csuhéfonás, korméfonás, szalmafonás, gyöngyfűzés, szalagszárkány készítés, nádhajó „építés”, gyöngy-figurák készítése.

A www.internetudakozo.hu szervezésében a Ciroka Bábszínház a "LEGJOBB MINŐSÉGŰ" weboldal címet nyerte. A díjat a színház igazgatója, Kiszely Ágnes, és az oldal tervezője, Dudás Gábor a sajtó jelenlétében, díjkiosztó gála keretében a Városháza dísztermében vette át.

A Kecskeméti Katona József Színház galériájában november 7-én este 1/2 7 órakor nyitja meg Bodolay Géza direktor Dulity Tibor festőművész képeinek kiállítását. A tárlat címe: Színészar(ok) - Maszk(ok). Nyitáson közreműködik Vitéz László színművész.

A BOLDOGSÁG KÉK MADARA?

Balogh Erika arcai

Életrajzát nézve valósággal meglepett, hogy nem kecskeméti születésű, s még csak nem is itt él, olyannyira ide tartozónak éreztem.

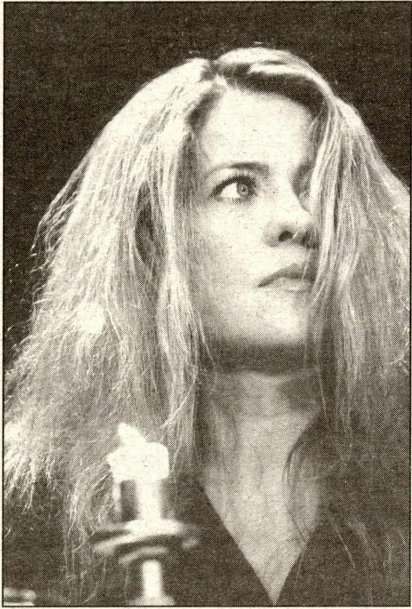
Valóban csak a próbák és előadások idején vagyok ebben a városban, azaz elég gyakran, főként 1998 óta, amióta éves szerződés köt a Kecskeméti Katona József Színházhoz. Kiskunfélegyházán születtem, később Cegléden laktunk, most a fővárosban élek, mégis nagyon régi szálak fűznek ehhez a városhoz. Ez eleinte nagyon szomorú kötődés volt. Igen beteges gyerek voltam, gyakran kerültem be Kecskemétre a katonai kórházba. Az, hogy felnőtt koromra ilyen erős, mokány kis ember lett belőlem, máris ennek a városnak köszönhető. Még egy magánéleti jellegű nagy ajándékot kaptam ettől a várostól. Nagyon zárkózott ember voltam világeletemben, ezért is értekelem nagyra, hogy ebben a városban találtam meg életem legnagyobb barátságát. A nevét is büszkén említem fel, hisz dr. Bálint Ágnes a Kétemplom-Galéria megálmodója, megteremtője. A hozzá és családjához fűződő barátság nagyon sokat ad nekem, nagyon sok nehéz pillanaton segített át már eddig is. Másik érdekes színfoltja a kecskemétiiségemnek Nunció, a piactéri éttermet vezető igazi déli olasz fiatalember, akivel már vagy öt éve vagyunk fantasztikusan jó baráti kapcsolatban. Minden előadásunkon itt van, utánunk jön a pesti előadásokra is, s aztán szenvedélyes színházkedvelőként széles körben meséli az élményeit. Ha egészen őszinte akarok lenni, azért is vagyok olyan gyakran Kecskeméten, hogy idevalósínnak gondolt, mert az ezekhez hasonló apróbb-nagyobb kötődések miatt nagyon jól érzem magam ebben a városban.

Milyen családi indíttatás vezette erre a pályára?

Gyakran és büszkén szoktam hangsúlyozni, hogy - a szó nem pejoratív értelmében - én egy igazi földszagú parasztlány vagyok. Viselem ennek a bélyegét, de nagyon erősen hordom magammal a kunsági ember erejét is. Hihetetlen szívósság és energikusság van bennem, s nagyon figyeltek kisgyerekkorom óta a szüleim is arra, hogy ez igazi értéké váljon. Édesanyámmal rengeteget olvastunk. Külön figyelmet szentelt annak, hogy kifejezően, szépen, jól artikuláltan tanuljak meg magyarul beszélni. Kisiskolás koromban már sorra nyertem a külföldi szavalo és prózamondó versenyeket, középiskolás koromban pedig az országos Kazinczy-díjat is magaménak tudhattam. A szülői késztetés jelentőségét csak most érzem igazán és nemcsak azért, mert végül is életpályámmá vált a szép magyar beszéd gyakorlása, hanem azért is, mert ma már látom, mennyire nem divat ez: mennyire nehéz például a mai gyerekeket rávenni arra, hogy ne úgy beszéljenek, ahogyan - tisztelet a kivételnek - a lealacsonyodott médiakultúra diktálja ezt a számukra. Ezt a valamikor otthonról kapott indítást ma már küldetésnek érzem. Nagyon sokat járok külföldön, s azt látom Olaszországban, Franciaországban, Ausztriában, Németországban, hogy ott mindenki büszke a nyelvére. Például a kis osztrák faluból származó világhírű sibirnok, Hermann Mayer kiválóan beszél az anyanyelvét méghozzá tájszólásban, amiért nem lenézik, inkább különösen nagyra értékelik a honfitársai.

1981-ben diplomázott, s úgy tudom, fantasztikusan jó, legendás hírű osztályba járt.

Kazimír Károly volt az osztályfőnök. Iglódi István volt a zenés mesterség tanárom, s a teljesség igénye nélkül felémelve Kulka János, Kubik Anna, Forgách Péter, Incze Józsi, Lang György,

gyi, Bubik István voltak az osztálytársaim. Már főiskolás koromban címszerepeket játszó, szerződötetett színész voltam a Tháliában, friss színészként például

rögtön Natasát játszottam a Háború és békében. Tizenöt éven át úgy havi 38 körüli előadásszámmal léptem a közönség elé. Feledhetetlen előadások voltak ezek, például a Hétféjű tündér, A kék madár, A tenger asszonya. Számomra egyik legkedvesebb a Szikora-féle Rómeó és Jeannette című darab, melyben Júliát játszottam.

Régi szenvedélye a lovaglás és a motorozás. Hogy fér meg egymás mellett ez a két oly különböző hobbi?

Tudvalevő, hogy Budapesten már régóta nem lehet gyorsan közlekedni, legfeljebb csak motorral. Innen az egyik szerelem, aminek egyébként nagyon sok filmben is hasznát vettem. A ló számomra a szabadság és természet jelképe, ily módon kimaradhatatlan az életemből.

A számtalan tévéjáték, kabaréjelenet és filmszerep (Jancsó-filmek, Szamba, amerikai filmek epizód szerepei vagy éppen a legnagyobb világsztárok szinkronhangjának nyújtása, rádiójátékok készítése, stb.) mellett színházi színészként öt éven keresztül próbálta a szabadúszást is.

Ez úgy történt, hogy 1993-ban megalakult a Művész Színház, s tőlünk egy egész társulatot szabadon bocsátottak. Ez egy kegyetlen és könyörtelen időszak volt főként az idősebb színészgeneráció számára. Mi fiatalok hamarabb jutottunk szerepekhez. Sokat játszottam Újpesttől kezdve Dunaújvároson át Székesfehérvárig sok helyen az országban, csak sajnos, a megszokott közösség hullott szét körülöttem.

Hogy került Kecskemétre?

Bodolay Gézát évtizedek óta ismerem, már a pesti rendezései idején is próbált felkérni szerepekre, de ezek főként egyeztetési problémák miatt nem jöttek

össze. Abban a percben, ahogy Kecskeméten színházat kapott, hívott engem is.

A Színház- és Filmművészeti Főiskola, ma már 'Egyetem lassan évtizede oktató tanárként minden bizonnyal közvetlen rálátása van arra, mennyiben változott mára a színészképzés.

Úgy érzem, nem jó irányú a változás. Én még a régi Várkonyi-féle főiskolára esküszöm, aminek jellemzője volt többek közt az is, hogy kimondhatatlanul nagy tekintélye volt az idősebb, tapasztalt színészkollégáknak. Ha például kezdő koromban Tolnay Klárral vagy Sinkovits Imrével játszhattam együtt, egészen biztos, hogy minden szavukat, mozdulatukat lestem, ittam magamba, hogy amennyit csak lehet vagy bírok, eltanuljak tőlük. A ma kezdő színészgenerációban ez a fajta tekintélytisztület már nemigen érhető tetten. Hihetetlenül nagy önbizalmat plántálnak beléjük már az iskola falain belül, hihetetlen nagy önbizalommal lépnek ki az életbe, ami valahol biztosan nagyon jó is, de nagyon nagy a veszélye annak, hogy ezzel igen nagy csalódásoknak is kiteszik magukat - annál is inkább, mert a ma kijövő fiatal szí-

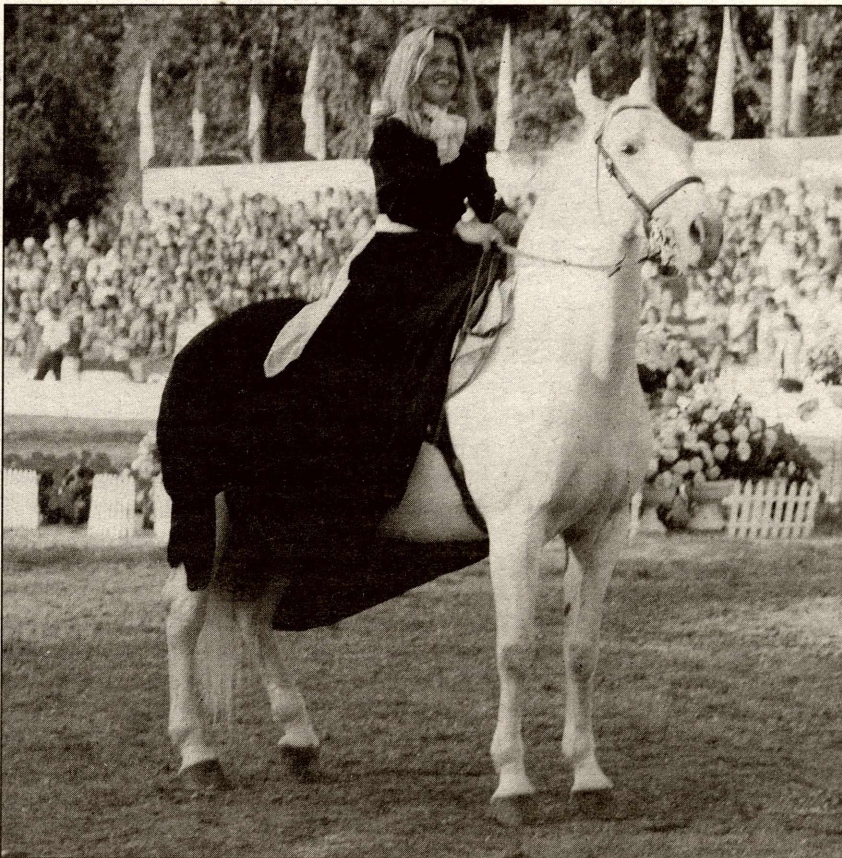
Kecskeméten a létező összes női klasszikus szerepet eljátszotta az Ember tragédiája Évjától kezdve a Bánkban Gertrudisán át a Don Juan Donna Elvirájáig. Ezekhez képest szerepkörváltásnak tűnik az idei őszi bemutató, a Tasnádi testvérek Malacbefőttjében Mámorné Jolán karakterszerepe. Hogyan éli ezt meg?

Ez egy remek darab, remek író tollából, kiváló rendezésben, s ragyogó szereposztásban, ahol még a fiatal színészkollégák is a tudásuk legjavát adják. Elmaradhatatlan a sikere nem csak az itteni, hanem a fővárosi előadásoknak is, ami azért jelent valamit. A darab arra tanít színészt és közönséget egyaránt, hogy tessenek elfelejteni a kicsinyes napi gondokat és nevetni szívből, igazán... Számomra az új szerepkör szokatlan és izgalmas kihívás. Különleges élményt ad, hogy ezt másokkal együtt ilyen szinten sikerült megoldani. Még egy dolog kiki-vánkozik belőlem a kecskeméti szerepléseim kapcsán. Sok idejövő színészkolléga véleményét osztom, amikor megállapítom, hogy még egy ilyen hihetetlen munkabírású, munkájára igényes, azt minden másnak alárendelni tudó műszaki gárda, mint ez a kecskeméti, az országban sehol máshol nem található. Sok apró gondtól mentesíti ez az itt játszó színészeket is. Köszönet érte!

Idén van huszonöt éve a pályán. Mi adja hozzá a hitet?

Hiszek a szó erejében, a művészet erejében, a zene erejében, a szépség erejében. Hiszek a családban. Jó érzés azt látni, hogy gyerekek a szüleikkel ünneplőbe felöltözve színházba jönnek. Jó érzés azt tudni, hogy míg sokan a plázákban és a tévé képernyője előtt az aktuális sorozatokat nézik, addig engem és kollégáimat verset mondani hívnak kisebb közösségekbe: iskolákba, nyugdíjas házakba, klubokba. Bár itt a mi szereplésünk tagadhatatlanul kisebb ovációt kap, mint egy valóságshow épp befutott sztárjának szervezett utcai közszereplése, mégis: miközben mondjuk a verset, tudjuk, ez is a valóság, erre is van igény, s nekünk ez a dolgunk, ez a hivatásunk: értelmes, igaz szavak erejével hatni.

Mégsem szeret nyilatkozni. Egy pesti kollégától tudom, hogy fővárosi újságírók számára már szinte elérhetetlen, s a Köztérnek adott interjú most

Az 1999-es öttusa világbajnokság háziasszonyaként a Margitszigeten

minden örömmel velük vagyok. Igyekszem megértetni, hogy ez egy hosszú távú pálya örömmel és buktatókkal, s hogy ki lesz közülük az, aki alakításával, kitartásával, maradandó értékek nyújtásával kivívja majd a szakma és közönség osztatlan elismerését, nem pár év alatt fog eldőlni.

amolyan fehér hollónak számít, amit ezúton is köszönök.

Valóban nem szívesen adok interjút, mert a mai lapok többsége inkább az ember magánéletére kíváncsi, pedig én a munkámon keresztül az élet sokkal intímabb titkait árulom el...

Kada Erika

November 6 -9-ig

Kreatív Kommunikációs Napok

Műhelyünket, Kreatív Kommunikációs Műhely (KKM) - a kecskeméti Piarista Iskolán belül - két évvel ezelőtt hoztuk létre. Hürkecz Gyöngyi és Hollai Gábor tanárok vezetésével, és egy tucatnyi lelkes gimnazista diákkal karöltve indultunk el. (Azóta már megduplázódtunk, mind a vezetők tekintetében, mind a diákok terén.) Egy nyertes pályázatnak köszönhetjük annak idején, hogy végül is sikerült némi gazdálkodási keretet és így néhány fontos eszközt is szereznünk. A hétköznapi két éves tematika alapján igyekeztünk haladni, melyben alapvető elvi tisztázások mellett a gyakorlaton, a tapasztalatokon, a személyes és közös gondolatokon volt és van a hangsúly. Eleinte a montázsokkal, fényekkel, megvilágításokkal ismerkedtünk, majd jött a képalakítás, fényképezés és a hangok, zörejek világa. Ezzel párhuzamosan voltak, akik beleásták magukat a kiadványok készítésébe (újság, web, design). A képek, és a képsorozatok vonulata, társulva a hangokkal elhozta a filmfelvételek, szerkesztések, készítése idejét is. Nagy vonalakban ilyen utat jártunk végig a legelsőként jelentkezőkkel. Egy évvel később ismét meghírdetjük magunkat az iskolában, ismét toborozunk, s az akkor jelentkezők most járnak a félútnál, s ezt a két éves periódust továbbra is szeretnénk tartani. Az idei tanévtől két új vezető is bekapcsolódott a munkánkba: Burka Beáta (Rajzfilmstúdió) és Szabó István (KecskemétiTV).

Legnagyobb vállalkozásunk az immáron másodszor megrendezésre kerülő Kreatív Kommunikációs Napok. Ekkor egy gazdag szakmai és egyben mégis felüdítő program keretei közt mutathatja meg minden műhelytag, hogy mikkel is foglalkozott mindeddig. Egy őszinte, elgondolkodtató, kreatív világ kialakítása kezdődik el, egy egészen ránk jellemző program és kiállítás megvalósítása (részletek a meghívón!)

Zárszó: műhelyünk városszerte (de talán még ennél is tágabb régióban) egyedülálló próbálkozás, így minden odafigyelő gesztus sokat jelenthet mind a diákoknak, mind a vezető tanároknak. Ha ebből kapunk, azért máris nagyon hálásak vagyunk.

Szeretettel, bátorítással, s nagyon szívesen látjuk Önöket. Tisztelettel:

Hollai Gábor
a kecskeméti Piarista Iskola
Kreatív Kommunikációs Műhelyének vezetője
20/379-32-73;
mehifoto@freemail.hu

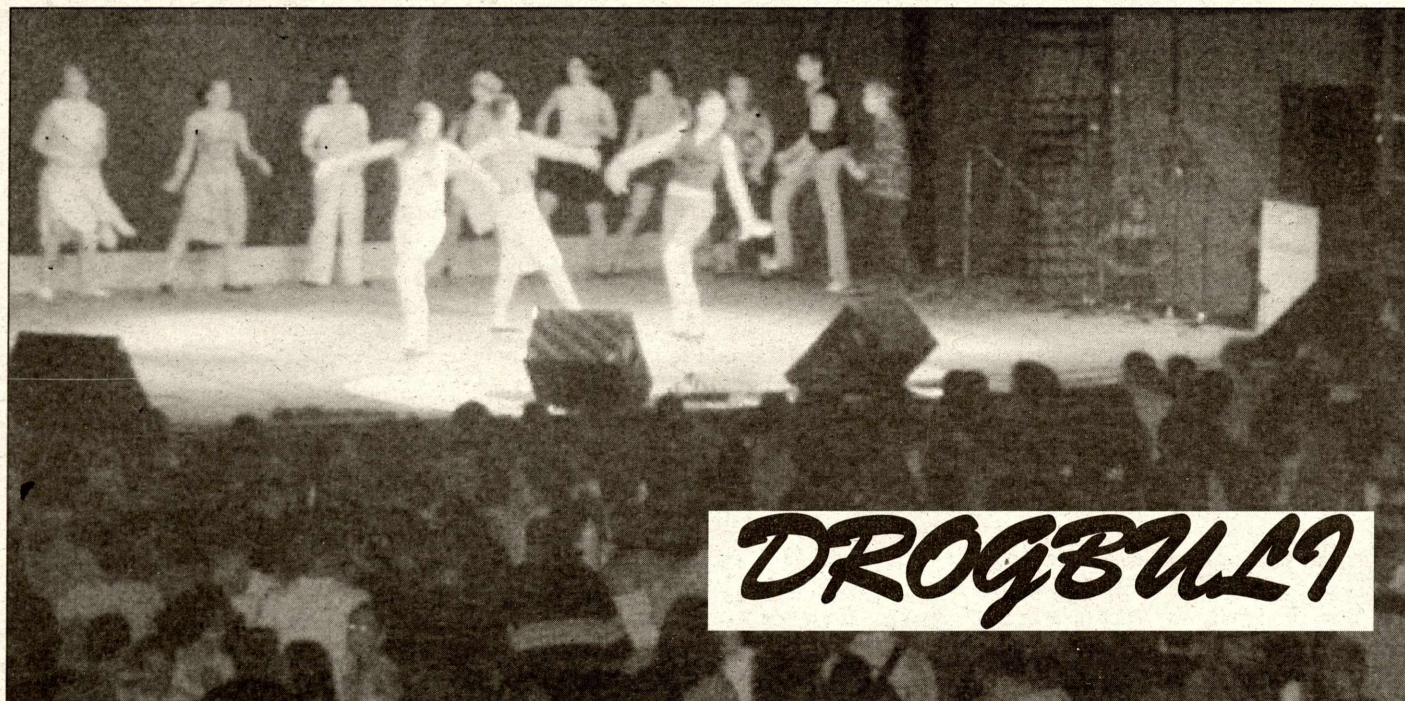
A Kecskeméti Piarista Iskola Kreatív Kommunikációs Műhelye szeretettel hívja az érdeklődőket a második alkalommal megrendezett Kreatív Kommunikációs Napokra november 6-9 között a Jókai utcai rendház és diákothron terméibe.

Családi hétvége. A november 16-án 11 órakor az Erdei Ferenc Művelődési Központban kezdődő Csepregi Éva műsorára ingyenes belépők igényelhetők az intézmény pénztárában.

Fülei Balázs zongoraestje november 27-én 18 órakor a Kodály Iskola dísztermében. Műsorán Beethoven, Chopin és Brahms. A belépés díjtalan.

A NAGYSZÍNHÁZ novemberi műsorán:
A TRAGIKA/CARMEN,
LILIOMFIÉK AZ ALFÖLDÖN
November 10-1-én:
VÍZKERESZT VAGY AMIT AKARTOK
a Nagyvárad Állami Színház előadása.

November 14-én: Játsszunk Micimackót! - bemutató
KAMARASZÍNHÁZ
November 14-én: A CSÍK
ZENEKAR jubileumi koncertje
Malacbefőtt, POMPA-DÚR
ÜZEMSZÍNHÁZ
A KAMÉLIÁS HÖLGY

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola volt - hagyományosan - ismét a helyszíne a TIT által szervezett Drogbuli rendezvénynek, amelyen számos társszervezet is szakembereivel és programjaival képviseltette magát. Az ezres nagyságrendű, főleg diákokból álló közönség nemcsak jól érezhette magát, hanem fontos ismeretekhez is juthatott.

DROG-ELŐADÁSOK. A Magyar Tudomány Napja tudományos konferenciái között, a pedagógiai szekcióban a Tanítóképző Főiskolai Karon november 6-án hangzottak el a következő előadások: Ismeretek a drogokról (Rigó Róbert főiskolai tanársegéd, PhD jelölt), A kábítószer-fogyasztás jogi szabályozása (Kántor Judit főiskolai adjunktus), Az oktatás szerepe a drogokhoz való viszony alakulásában (dr. Szabó Ildikó főiskolai tanár).

A diákok emlékműsorral ünnepeltek

A felvétel a Mátyás Király Általános Iskola diákszínjátzó körének október 23-ai emlékműsorán készült.

Diáksport és hagyomány

A Kecskemét sportjáért szurkolókat gyakran elkésériti, hogy nincs igazán kiemelkedő területe a város sportéletének. Az elégedetlenségnek nincs teljesen igaza, hiszen ezen a területen van egy, ahol az ország élmezőnyébe tartozunk. Ez a diáksport. Bács-Kiskun megye és ezen belül Kecskemét városa évek óta meghatározója az ország diáksportjának. Ami külön öröm, hogy nem korlátozódik a siker egyetlen sportágra, vagy iskolára, hanem több intézmény is sikeresen szerepel az országos döntőkön. Az eredmények értékét növeli, hogy olyan sportágakban szereplünk az élen, amelyek hagyományos diáksportok és nagy konkurencia harc jellemzi őket.

Az általános iskolák közül a Lánchíd az Arany János Iskola és a Vársárhelyi szerepel rendszeresen sikerrel atlétikában, röplabdában, tornában és kosárlabdában az országos döntőn, de sikerült bajnokcsapatot kinevelni a közelmúltban a Kodály Zoltán Zenei Iskolában és a Bányai Gimnáziumban is (kosárlabdában). A középiskoláknál már szűkebb a mezőny. Az élen elsősorban a Bolyaisok járnak, hiszen atlétikában és kosárlabdában évek óta bajnok-dobogós csapataik vannak és a férfi kézilabda is feljövőben van. A többiek közül a Katona Gimnázium és a Református Gimnázium rendszeres és sikeres résztvevője a röplabda országos döntőknek és alkalmanként más sportágakban is döntős csapatokat nevelnek ki. A Szent-Györgyi Albert Középiskola az atlétikával jeleskedik. Látszólag tehát minden rendben, lehet bízni abban, hogy a sikerek folytatódjanak. Van sok megszállott szakember, és úgy tűnik, tehetségekben sincs hiány.

Sajnos, a valós helyzet egy kicsit más! A felsoroltak a jéghegy csúcsa. Az országos adatok Kecskeméten is jellemzőek. Egyre kevesebb diák sportol, így elesik azoktól a lehetőségektől amelyet a sport kínál. Nem csak az egészséges életmódra kell gondolni a lehetőségeket illetően, hanem arra a jellemformálásra amely kitartásra, küzdeni tudásra és a közösséghez tartozásra nevel. Ezeket az értékeket mindenki elismeri, de amikor tenni is kellene értük, a könnyebb ellenállás felé mozdul mindenki.

A szülők sokszor (helytelenül), úgy gondolják, hogy a tanulás sýnli meg a rendszeres edzésre járás, és olyan megoldást találnak, ahol a sport lényege vész el. Engedik a gyereket, de csak alkalmanként vagy időszakonként, így idővel elhal a dolog magától. A kategorikus tiltás még ennél is rosszabb. Kevesen vállalják úgy, hogy a cél érdekében lemondásokat hozzanak. Mert lemondásokra van szükség, nem csak a gyerek, hanem a szülő részéről is. Messze vagyunk attól az amerikai gyakorlattól, ahol az állás elnyerésének egyik feltétele a rendszeres mozgás, a jó fizikai kondíció. A riasztó statisztikákkal évek óta bombázott közvélemény, úgy tűnik, nem reagál.

A tanárok támogatása sem egyértelmű. Elvben itt is mindenki minden értékét elismeri a sportnak, de ha a saját tantárgy vélt vagy valós érdekeit sérülni látják, a mozgás az, amelyből azonnal elvesznek. Az érvrendszer is meggyőzően hangzik, gondoljunk csak a továbbtanulás, a témazáró, a felvételi, az érettségi varázsszavakra. Az összehangolás, az egyeztetés mintha nem is létezne. Nem csak a testnevelő feladata a rendszeres sportolás védelme. Amikor a politikai életünk egyik legfontosabb eleme a magyarságtudat megőrzése és erősítése, és ezt minden magyar állampolgár fontos dolganak tartjuk, a fiatalok testi és lelki egészségét alapvetően befolyásoló dolgot már nem!

A választható órákból a testnevelés rovására veszünk el, mert hát a többinek is kell az óraszám. Sajnos az intézményvezetők egy része a törvényi minimumot is soknak tartja. Hibásak ebben a testnevelők is. Sokszor olyan órákat vezetnek, ahol több az ácsorgás mint a mozgás, sokszor át sem kell öltözni, vagy csak begurítják a labdát. Ebből persze hogy könnyen vésznek el. Nehéz bánni a terhelési arányokkal is, hiszen a túl engedékeny órávezetés - csinálja azt a gyerek, amit szeret gyorsan elvezet a fent említett helyzetekig. Az teljesen jogos, hogy a testnevelés óra legyen érdekes és változatos, de ha nincs megfelelő terhelés, akkor a remélt egészségi hatások sem lehet elérni. Mivel sokszor az igazgatónak mindegy, mi történik a testnevelés órán - fő a nyugalom -, nem is igazán ismeri a tanárok munkáját.

A város vezetői is tehetnének többet ebben a dologban. A kiemelkedő eredmények elismerésével nincs is baj, hiszen évek óta gondot fordítanak a sikeres szakemberek jutalmazására. Más kérdés, persze, hogy ezt is szükséges pontosítani, hiszen idén is kapott elismerést olyan tanár, aki a sikert elért tanítvány felkészítésében nem vett részt, még a versenyét sem látta. Ami hiányzik, inkább az intézményvezetők ösztönzése. Másképpen, hogyan fordulhat elő az, hogy az októberi Köztársasági Váltófutáson csak négy iskola jelenik meg, közép és általános iskola összesen! Olyan verseny ez, ami hajdan a Rákóczi utcán 20-25 iskola részvételével zajlott. Még csak a felkészülés sem bonyolult, hiszen a felmérések alapján a legjobb tíz gyereket kell kiválasztani. Sajnos, lehetséges, hogy a felmérés hiánya és a lustaság a két döntő oka a hiányzásnak. Persze ha nem fontos a város vezetésének, akkor az igazgatónak sem az. (Egy gondolattal kevesebb). Ez is lehetőség ám az iskolához tartozás erősítésére! Vannak jobb eszközeink? Vagy ez nem fontos? A szomorú inkább az, hogy ezeket az egyértelműen értékes alkalmakat kötelezővé kell tenni! Az ösztönzés egyik eszköze lehet az államtól kapott sportkörü normatíva differenciált szétosztása, ahogyan Kiskunhalason vagy Kalocsán is teszik. A tanulónkénti 1200 forint felét adják az intézménynek automatikusan, a fennmaradó részből azok kapnak, akik ténylegesen sokat és eredményesen sportolnak.

Van olyan iskola, amelyik szinte semmiben nem vesz részt és a pénzt már értelmes dologra el sem tudja költeni, míg a lelkes, sok versenyen indulóknak alig marad valami. Kell tehát központi ösztönzés, akár parancsszó, ha előre akarunk lépni!

Zárásként maradt a jó hírekből is. A diákolimpia országos döntőjén való szereplés alapján két kecskeméti iskola is bejutott az ország tíz legjobb intézménye közé. Az ezért járó jutalmat Gyurcsány Ferenc sportminisztertől vehették át a napokban. Az általános iskolák közül a Lánchíd utcai, a középiskolák közül a Bolyai képviselte városunkat. Ők biztosan ismerik a nagy amerikai író, Ernest Hemingway hitvallását; a sport megtanít győzni és megtanít veszíteni, tehát mindenre megtanít!

Adamik Zoltán

Tízmilliárd forint a szennyvízre

Pozitív pénzügyi döntést hozott Kecskemét ügyében az Európai Unió Bizottsága, azaz kedvezően bírálta el a szennyvízelvezetési és kezelési programra benyújtott ISPA-pályázatát. A 2007 végéig megvalósuló beruházás eredményeképp a város csatornázottsága eléri majd a nyolcvan százalékot, a vele együtt pályázó három kistéleplésen - Kerekegyháza, Helvécia és Ballószögben - pedig szinte teljes körű lesz.

A térségi csatornázási program bekerülési költsége mintegy tízmilliárd forint. Ennek hatvan százalékát az uniós forrás, harminc százalékát állami támogatás fedezi, a fennmaradó tíz százalékot kell az önkormányzatnak előteremtenie. De, mint Szécsi Gábor polgármester elmondta egy sajtótájékoztatón, ezt a saját erőt is szeretnék különböző pályázatok segítségével kiváltani.

A csatornázáshoz útépitési program is kapcsolódik. Az eredeti nyomvonalhelyreállításokat az ISPA-pályázat tartalmazza, de a földutak burkolását már nem. A tervek szerint minden csatornázott földút szilárd burkolatot kap, ez további két milliárd forint értékű beruházást jelent.

A projektmenedzseri feladatokat a KZ Horizontál Kft látja el. A pályázat előkészítését a Bácsvíz Rt-vel konzorciumot alkotva ugyancsak ez a cég végezte. A KZ Horizontál Kft feladata lesz a beruházás ideje alatt a teljes pénzügyi, jogi és műszaki felügyelet, a szükséges közbeszerzési eljárások lefolytatása, a jelentések elkészítése az EU Magyarországi Delegációja számára. Mint Zetkó Imre,

a cég ügyvezetője elmondta a sajtótájékoztatón, a beruházás tulajdonképpen három elemet tartalmaz: a szennyvíztisztító rekonstrukcióját, a szennyvíziszapkomposztálást és a négy település csatornázását. Hangsúlyozta: a tenderezés és a lebonyolítás szigorú uniós illetve nemzetközi feltételek szerint történik majd.

Az EU előírásainak megfelelően az önkormányzatnak fel kellett állítania egy Projekt Végrehajtó Egységet (Project Implementation Unit: PIU), mint a végrehajtásért felelős szervezetet, amely a

beruházás során a konkrét napi feladatokat látja el. A hattagú egységben négyen a KZ Horizontál Kft munkatársai - mérnök, jogász illetve közgazdász szakképzettséggel -, ketten pedig az önkormányzat köztisztviselői.

Az előzetes ütemezés szerint a nemzetközi tenderdokumentáció elkészítése és kiírása 2004 januárjában, az értékelés és eredményhirdetés júniusban várható. A szerződések megkötése után pedig júliusban kezdődhetnek a munkálatok. A próbaüzemelés 2007 első hónapjában, a

teljes üzembehelyezést márciusban tervezik. A program keretében Kecskeméten mintegy 130 kilométer szennyvízgyűjtő gerincvezeték-hálózat, és hozzá kapcsolódóan 70 kilométer bekötővezeték fog megépülni. Esővízelvezető csatornák kiépítését a projekt nem tartalmazza. Mint a polgármester elmondta a tájékoztatón, a lakosságot időben fogják tájékoztatni, milyen költséggel és milyen konstrukcióban történhet a háztartások rákötése az elkészült vezetékre.

má.

Kecskemétből víziváros lehet?

Látványos beruházás színhelye lehet egy elképzelés szerint a kecskeméti záportározó. A hazánkban még ismeretlen, de Kanadában, az Egyesült Államokban (Seattle és Vancouver környékén „úszó otthonok” ezreivel találkozhat az a szerencsés, aki arra jár) és a Skandináv országokban nagy népszerűségnek örvendő megoldás révén vízre épített házakban tölthetik mindennapjaikat a tulajdonosok. Egyfajta szubkultúra, divat, némiképp luxus. A vízi házak mellett úszó üzletek, éttermek, irodák, műhelyek is épülhetnek, egyfajta lakónegyedet kialakítva. A lebegő ház vasbetonból készült úszótalapzatra épül, melynek magja pozitív felhajtóerővel rendelkezik. Jellemzője, hogy nem tud elsüllyedni (lényeges kérdés), stabil, nem igényel karbantartást, környezetbarát, biztosítás köthető rá, nem deformálódik, víz- és tűzbiztos, hosszú életű, biztonságos. A házat a szárazföldön készítik el, nem bocsát ki szennyező anyagokat, a víz pedig nem fagy be a fűtésnek köszönhetően. Kecskeméten a megvalósítás érdekében kvázi konzorcium jönne létre a licenc tulajdonos Biró & Van Berkum Holding, a rendezési tervet készítő Mű-Hely Területfejlesztő és Tervező RT., az építési tervet kidolgozó Roefeld-Sikkis Architects HU Kft., és a projektet lebonyolító VMN Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. közreműködésével (a könnyűszerkezetes lakóházakat a Bien-Zenker építené). Az ötlet november 22-én kerül előterjesztésre a városrendezési bizottság ülésére. November 24-én pedig már a közgyűlés véleményezi a területrendezési tervvel kapcsolatos döntést, és később kezdeményezi a terület átminősítését. Ha a közgyűlés és a hatóságok rábólintanak a nagyszabású beruházásra, decembertől megkezdődhet az átfogó piackutatás, melynek során felméri, hogy mekkora igény mutatkozik az értékesítésre. A beruházás sem a Vízmű RT, sem a város részéről nem járna vagyonszereléssel, hiszen a lakóhely és vonzáskörzete 99 éves tartós bérletre lenne kiadva.

D. S.

A kecskeméti záportározót a holland tengerparthoz vagy az óceánhoz hasonlítani, még csak hagyján (legfeljebb nevetséges), de egy egész lakóparkot tervezni rá, ijesztő ötlet. Nemcsak a környezetterhelés miatt, hanem mert ebben a döglésztől vízszegény városban ez a kis tározó mindannyiunknak készült. Nem szubkultúrának, luxusnak, mint a beruházást tervező cég prezentációján elhangzott, hanem hogy páráítsa a száraz alföldi levegőnket, hogy horgászassunk, csónakázassunk rajta, sétálhassunk és futhassunk a partján. Hogy legyen egy tavunk, nekünk, kecskemétieknek, akik messze élünk minden természetes víztől. Úgy is mondhatjuk: ez egy kiemelten hasznos közterület.

Ha úszó lakópark lesz a tavon, akkor ki mehet majd oda? Aki meg tudja fizetni a föld alatti garázst meg a felhajtóerőt? Lesznek területek, amelyeket majd lezárnak és csak az használhatja, aki ott lakik? És örök fogják elzavarni, aki véletlenül arra jár vagy csónakázik? Nem lehet másképp érteni ez az egész tervet: a fő részét (a prezentációs CD-en van egy olyan változat is, hogy szinte mindenütt házak „úsznak”) elveszik a köztől. Tényleg szembe kell néznünk azzal, hogy Kecskeméten most már minden eladó? A közparkok után a közvíz is?

A hírt olvasva egyébként támadt egy remek ötletünk: a záportározó után adják el a Vízmű-dombot is. Barlanglakásoknak.

Csak nehogy komolyan is vegyék!

-m-

Kiegyezés kellene

Az MSZP megyei és kecskeméti városi szervezetének agrárpolitikai tagozata regionális és vidékfejlesztési konferenciát szervezett Kecskeméten. Az előadók közül Kupa Mihály egy váratlan betegség miatt nem tudott részt venni a tanácskozáson, pedig sokan valószínűleg az ő kedvéért jöttek el a Ceremonia Bor- és Rendezvényházba.

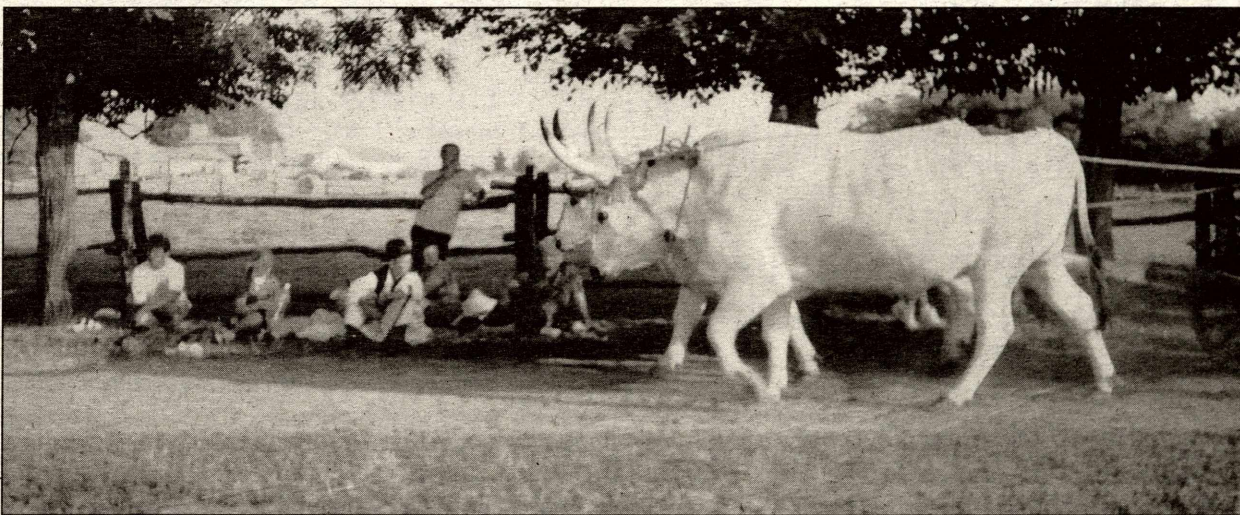
Pásztóhy András, országgyűlési képviselő, az MSZP országos agrár- és vidékfejlesztési tagozatának alelnöke a szaktárca és a párt tagozatának együttműködéséről beszélt. Mint mondta, az agrárpolitikában szükség lenne egy nemzeti minimum programra, amelyben a különböző politikai erők végre kiegyeznének.

Dr. Botos Ernő, a Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet főigazgatója a szőlő- és borágazat jövőjéről tartott előadást, dr. Fehér István, a gödöllői Szent István Egyetem tanszékvezetője az agrár szakoktatás, kutatás és tanácsadás intézményeinek szerepét ecsetelte a vidékfejlesztésben.

A legnagyobb érdeklődés Szőke Miklós, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MHV) megbízott elnökének mondanóját kísérte, annál is inkább, mert az ágazatban dolgozók, vállalkozók már nem az általános, sokkal inkább a konkrét információkra kíváncsiak. A hivatalvezető az EU-konform gazdaregisztrációról szólva elmondta, hogy országos lefedettséggel létrejött az a rendszer, amely alkalmas lesz a támogatások felhasználásának ellenőrzésére. Nyomatékkal emelte ki, hogy meg kell tanulni a pályázatírást, de az úgy nevezett direkt támogatás - ha a gazda megfelel a követelményeknek - alanyi jogon jár. Ezért ez nem pályázat, inkább igénylés, amit, ha egyszer elfogadtak, már csak „karban kell tartani” (például időben bejelenteni a változásokat) minden évben.

Mint Szőke Miklós elmondta, meddő dolog azon vitázni, kell-e az MVH, mint „második minisztérium”. A hivatal nem második minisztérium, hangsúlyozta az előadó, uniós előírás, hogy legyen, és nagyon komoly akkreditációs eljárás méri meg. Ami azt jelenti: az EU szakértői döntik el, alkalmas-e a hivatal, hogy az uniós pénzeket közvetítse. A tét nagy: Portugália nem tudott megfelelni a követelményeknek, így a csatlakozása utáni első évben nem is jutott agrártámogatáshoz.

Má.

A vidékfejlesztés az Európai Unióban egyre nagyobb fontosságot és támogatást kap.

A szennyező fizet?

A szennyvíziszap kezeléséről, elhelyezéséről és hasznosításáról tartottak tanácskozást Kecskeméten október elején a Bácsvíz Rt. szervezésében. A konferencián hazai és külföldi szakemberek tartottak előadást.

Kecskeméten jelenleg biogázt fejlesztenek a szennyvíziszapból, a gázból termelt villamos energia pedig nagy részben fedezi a telep fogyasztását. A csatornahálózat fejlesztésére beadott ISPA pályázat mintegy 800 millió forint értékű komposzt-technológia kiépítését is tartalmazza, ami további megoldásokat kínál a szennyvíziszap hasznosítására. A komposztálóban az iszapot fertőtlenítik, és mezőgazdasági felhasználásra alkalmassá teszik. Így például kiválóan megfelelhet az új erdőtelepítések alá a talaj tápanyagtartalmának és víztartó képességének javítására, de virágföldként vagy granulátum formájában a kiskerttulajdonosok is hasznosíthatják. Az ISPA pályázaton Kecskemét négy kistélepléssel közösen 5,7 milliárd forint uniós támogatást nyert, így a jövő évben várhatóan megkezdődhet a szennyvíztelep rekonstrukciója és a komposztálók kialakítása.

A tanácskozás előtt tartott sajtótájékoztatón szó esett a környezetterhelési díj bevezetéséről. Szekeres István, a Bácsvíz Rt vezérigazgatója és Ányos József, a Víz- és Csatornaművek Országos Szövetsége szennyvíz szakmai testületének elnöke elmondta, hogy ezt a díjat a kormány a szennyvízszolgáltatókra tervezi kivetni. A cégek azonban kénytelenek lesznek ezt tovább hárítani a fogyasztókra, ami a csatornadíj emelését jelenti. Arra sajnós nincs garancia, legalábbis egyelőre nem látszik ilyen, hogy a befolyt pénz a környezetvédelemre fordítják majd. A bevezetés öt év alatt fokozatosan történne. Szépséghibája a dolognak, mondták a szakemberek, hogy lehetetlen lesz megállapítani, melyik fogyasztó mennyire szennyezi a vizet, ehhez ugyanis olyan laboratóriumi háttér kellene, ami túl drága és tulajdonképpen fölösleges is kiépíteni. A "szennyező fizet" elvet így nem biztos, hogy sikerül igazságosan érvényesíteni.

m

A nyugdíjasok ősze

A szocialisták 2003 novemberét a nyugdíjasok hónapjaként szeretnék a közfigyelembe állítani. Most induló kampányuk szórólapján eddigi vállalásaik tényei és a teljesítendő ígéretek egyaránt szerepelnek. Brúszel László városi elnöktől azt kérdeztük, hogy Kecskeméten az MSZP mit tesz külön a nyugdíjasokért.

Rövidesen a kampány apropóján sajtótájékoztatót tartunk. November 20-án a városi és megyei szervezet közös fórumon vitatja meg, hogy mit tehetnének a nyugdíjasok helyzetének javításáért. Ebben bevonjuk az ismert nyugdíjas szervezeteket is. A városi önkormányzat szociális bizottságának elnöke szocialista képviselő, aki jól ismeri a nyugdíjasok helyzetét. Nyáron megalakult az MSZP nyugdíjas tagozata - vezetője Villám József -, több mint negyven tagjuk van, mintegy fele pártunkívüli. Aktívan működnek, a nemrég ípusztaszeri kirándulás után most a Parlamentbe látogatnak, ahol Szili Katalin házelnök is fogadja őket. Egyik feladatuk a szabadidő eltöltés és karitatív programok szervezése, de javaslatokat és kéréseket fogalmaznak meg az országos szervek és a városvezetés felé is érdekeik képviselésében.

Megbecsülés az idős embereknek

Az MSZP vezette kormány teljesíti a nyugdíjasoknak tett ígéreteit!

- Tavaly minden nyugdíjas megkapta azt a 19 000 Ft-ot, amit a FIDESZ 1999-ben elvett tőlük.
- **Idén novemberben** minden nyugdíjas egy heti plusz nyugdíjat kap kézhez („53. heti nyugdíj”). Jövőre 2 heti plusz, 2005-ben 3 heti plusz jár. 2006-tól pedig egy egész havi plusz nyugdíjat hoz a postás („13. havi nyugdíj”).
- **Idén novemberben** a béremelkedések miatt 2,2%-kal emelkednek a nyugdíjak. Ezt januárig visszamenőleg fizetik ki, ami újabb egy heti nyugdíjat jelent.
- Idén novemberben tehát minden nyugdíjas 2 heti nyugdíjjal kap többet (53. heti, plusz a visszamenőleges emelés).
- **Idén novembertől** az özvegyi nyugdíj 25%-kal nő.

Megtartjuk ígéreteinket

Ha kapcsolatba szeretne kerülni lakóhelye MSZP csapatával, hívja a következő, helyi tarifával hívható számot:

06-40/33-44-55

MSZP

MÓDSZERVÁSÁR. November 8-9-én regionális pedagógiai módszervásár lesz a Kecskeméti Ifjúsági Otthonban. Szervezői az itt működő Kecskeméti Drámapedagógiai Műhely és a Magyar Drámapedagógiai Társaság. A szombati program mottója: „Műzsák az osztályteremben”, „A színházi eszközök és a társelművészetek alkalmazása a nevelésben”. Az ország minden részéből, de még Nagyváradról is jönnek a legkitűnőbb szakemberek és intézmények, előadásaikkal és csoportjaikkal. Természetesen a legkiválóbb kecskeméti szakemberek, többek között a bábos Szirtes Józsefné, a diákszínpados Sárosiné Orbán Edit és tanítványaik is közöttük lesznek. Vasárnap a középiskolai színjátszás és a beavató színház lesz programon. Kiegészítő programon szerepel az egyik társrendező és főtámogató, a Ciróka Báb-színház több előadása november 7-én délután. A programok iránt érdeklődők jelentkezhetnek az Ifjúsági Otthon munkatársaínál.

Pedagógusok jutalmazása

Százhuszonegyen, óvodában, általános és középiskolában, kollégiumban, önkormányzati, egyházi, illetve alapítványi intézményben dolgozó pedagógus kapott átlagosan nettó hatvanötezer forint jutalmat, amelyet Sárközy István alpolgármester a városi ünnepségen adott át. Ennek fedezetét az oktatásfejlesztési céltartalék biztosította. Képünkön Oszip Andrásné, a Nyitra utcai óvoda vezetőhelyettese veszi át a jutalmat. Ezt megelőzően október 14-én hasonló ünnepséget szervezett az oktatási bizottság az előző évben tanulmányi versenyeken kiemelkedően szereplő diákokat felkészítő 120 pedagógusnak. Ide meghívták azt a 45 pályakezdőt is, akiket szintén köszöntöttek.

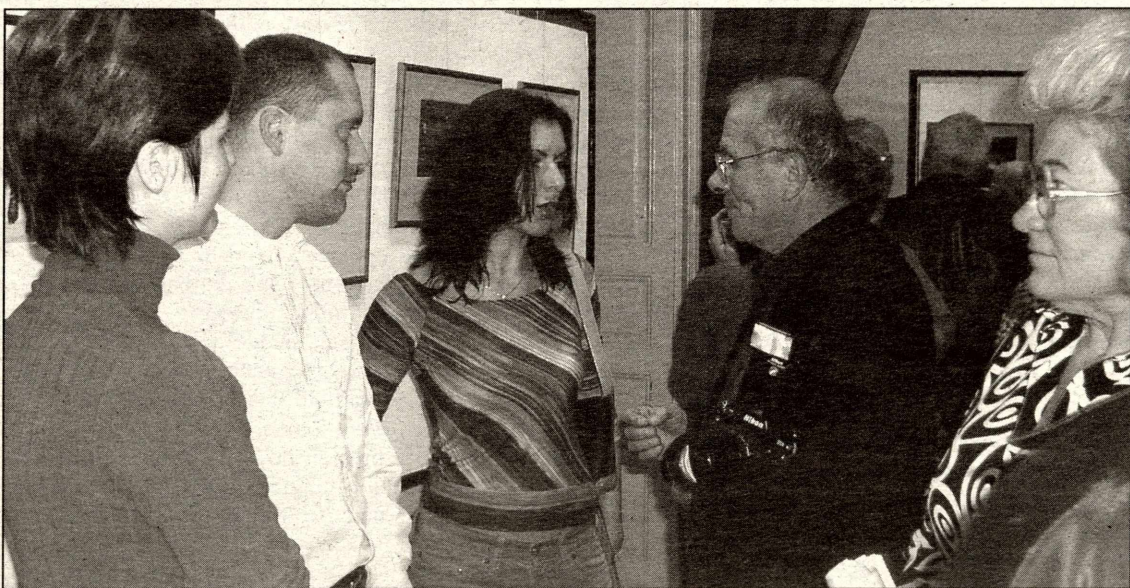
Jusztí neni igazsága

Álltunk a sírjánál, próbáltuk a szélben meggyújtani a gyertyát. Néztük az ötven éve háborítatlan borostyánt, amit a temető-takarítók megkíséreltek megrendszabályozni. Valami állatféle vacot próbált magának kaparni a sírhalmom. Nem volt szomorúbb sír az egész temetőben. Fiamra ekkor hagyományoztam Jusztí neni igazságát, ami a családi hagyomány szerint így szól:

Akinek nincs gyereke, nincs öröme. De bánata se! Néztük a sírját, s tudtuk: igaza van. Nincs öröm, nincs bánat. Csak a feledés... n. m.

Tizenöt alkotó fotói a falon

Lapunkban többször adtunk hírt a Kecskeméti Fotókör rendszeres kiállításairól. A HM Honvéd Kulturális Szolgáltató Kht. Kecskeméti Klubjában (amely intézmény évek óta otthont is ad össze-jöveveleiknek) látható „hova? tovább !!!” kiállításuk. Tizenöt alkotó mutatta be idej munkáinak legjavát. A fotókör szakmai színvonalát az is megalapozza, hogy aktív baráti közösségként is működnek, és nyitottak kapcsolataikban. A jövőben a *Közter* rendszeresen bemutatja - kiállításaitól függetlenül is - legjobb alkotásaikat.

INGATLANKÖZVETÍTŐ ÉRTÉKBECSLŐ IRODA
Kmet., Széchenyi tér 14.
(Északi térfal)
Ny.: H - P: 9-18 Szo: 9 - 12
Telefon: 76/482-449
Mobil: 06/30/445-8782
www.acropolisingatlan.hu

- * INGATLANKÖZVETÍTÉS
- * ÉRTÉKBECSLÉS
- * ALBÉRLETKÖZVETÍTÉS
- * JOGI ÜGYINTÉZÉS
- * HITELÜGYINTÉZÉS

A Halasi út melletti lovastanyán boxos istállóban lótaratást vállalunk Alap- és felsőbb szintű kiképzés Lovaglás oktatása, lovagoltatás Hobbilovak tartása kedvezményes áron

FLINTA-MAJOR
Helvécia-Matkó 5.
Tel.: 76/709-908 mobil: 20/54 04 227

Hirdetését megjelentetheti a

Közter-ben!

Kecskemét, pf.: 483
tel-fax: 76/410 260

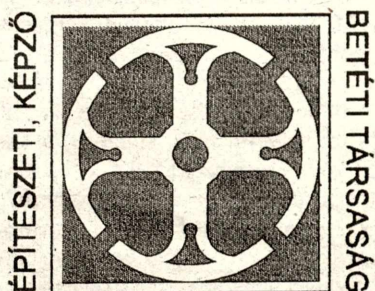
TÖRIK? REPED?
AUTÓÜVEG
ELADÁS, BESZERELÉS, GRAVÍROZÁS, SZEMÉLY- ÉS TEHERGÉPKOCSIKBA, SZÉLVÉDŐJAVÍTÁS, FÉNYSZORÓK, TETOABLAKOK.
6000 KECSKEMÉT, Ceglédi út 38.

SZERVIZ ÉS ÜZLET

76/485-720

30/9435-411

ÉS IPARMŰVÉSZETI

B4. STÚDIÓ BT

**Grafika, szobrászat, arcu-
lat és látványtervezés,
építészeti tervezés.**
Címerek, cégérek, emblémák, plakettek tervezése és kivitelezése. Tűzománcok, plastikák, külső-belső-
tér, építészeti alkalmazása.
Rajzos várostérképek készítése.
6000 Kecskemét Erdő u. 18.

Balanyi Stúdió

telefon és fax: 76/494-545
Mobil: 20/3389 911

Lapunkat keresse a közintézményekben, valamint megrendelheti a szerkesztőség címén, telefonján.

AUTÓGÁZTÖLTŐ állomás

a régi 5-ös úton
az Aranyhegyi Csárdával szemben

07-19 óráig

várják az autósokat
hétfőtől szombatig!

Közter

Kecskeméti és Duna-Tisza köz-
közéleti lap

Alapította:

Kerényi György

A szerkesztőség címe:
6000 Kecskemét, Ceglédi út 38.

Pf.: 483

tel-fax: 76/410 260, 485-720

este: 76/48-23-23

E-mail:

kozter.kecskemett@axelero.hu

Főszerkesztő:

Nagy Mária

Főmunkatárs:

Magyar Ágnes, Kada Erika

Támogatónk:

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat,
Kecskemét Önkormányzatának

Kulturális és Turisztikai Bizottsága,
a Büntetőeljárás Bizottság,

Autóúveg Kft. és még többen
Kiadja a Közter Kulturális Egyesület

Felelős kiadó: Kerényi György
ISSN 1418-9712

Nyomtatja:

Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Lajosmizsei Nyomdájá

Felelős vezető:

Burján Norbert igazgató

Táskaszám: 03.2299

KÖTELEZŐT KEDVEZŐBB DÍJÉRT!
TÖBB BIZTOSÍTÓ KÍNÁLATÁBÓL VÁLASZTHAT

IRODÁINK:

6000 KECSKEMÉT, RÁKÓCZI ÚT 9.
TELEFON: 76/ 504-930; 504-929

6000 KECSKEMÉT, BOCSKAI U. 23.
TELEFON: 76/ 476-375; 324-159

VÁLTSON VELÜNK, ÉRDEMES!